ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΕΤΡΑΣ ΚΑΙ ΧΕΡΡΟΝΗΣΟΥ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ 2022

ΝΕΑΠΟΛΙΣ ΚΡΗΤΗΣ

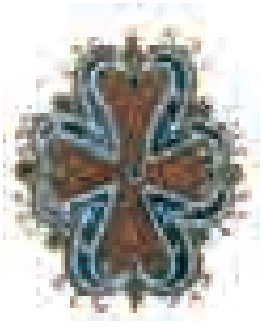

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΠΕΤΡΑΣ ΚΑΙ ΧΕΡΡΟΝΗΣΟΥ

2022

ΝΕΑΠΟΛΙΣ ΚΡΗΤΗΣ

Ἀφιεροῦται εἰς τήν Αὐτοῦ Θειοτάτην Παναγιότητα τόν Οἰκουμενικόν Πατριάρχην κ.κ. Βαρθολομαῖον, ἐπί τῇ συμπληρώσει τριάκοντα ἐτῶν ἀπό τῆς ἀναρρήσεως Αὐτοῦ εἰς τόν Πάνσεπτον Οἰκουμενικόν Θρόνον ὡς καί εἰς τούς ἀρτιφαεῖς Ἁγίους τούς διαλάμψαντας ἐν τῷ εἰκοστῷ αἰῶνι καί ἀναγραφέντας εἰς τάς ἁγιολογικάς δέλτους τῆς Μητρός Ἐκκλησίας κατά τήν εὐκλεῆ Πατριαρχίαν Αὐτοῦ.

Πρός τόν ἱερόν κλῆρον,
τάς μοναστικάς ἀδελφότητας,
τό εὐσεβές ποίμνιον,
τά ἐγγύς καί τά μακράν
πνευματικά τέκνα
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως,
εὐχόμεθα
εἰρηνικόν, αἴσιον καί εὐλογημένον
παρά Θεοῦ τό νέον σωτήριον ἔτος
2022.

Ἡ Α.Θ. Παναγιότης
ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης
κ.κ. Βαρθολομαῖος ὁ Α΄

Ἡ εἰκών πάντων τῶν ἐν Κρήτῃ διαλαμψάντων Ἁγίων

Ἡ Σύναξις τῶν ἐν Κρήτῃ Νεομαρτύρων

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πέτρας καί Χερρονήσου κ. ***Γεράσιμος***

Πρόλογος Σεβασμιωτάτου

Ἀγαπητοί μου,

Ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία εἶναι κοινωνία Ἁγίων. Σκοπός καί ἔργο της εἶναι νά καταρτίζει Ἁγίους, γι᾽ αὐτό καί ὀνομάζεται «ἐργαστήριο ἁ - γιότητος».

Τά κριτήρια τῆς ἁγιότητος δέν εἶναι ἠθικολογικά, κοινωνικά, ψυχολογικά, ἀλλά κατ᾽ ἐξοχήν θεολογικά. Ἅγιοι δέν ὀνομάζονται οἱ ἁπλῶς καλοί ἄνθρωποι ἀλλά οἱ αὐθεντικοί ἄνθρωποι, πού ἔζησαν μέ σοβαρότητα τήν Πίστη τους, πού ὁδηγήθηκαν στή μέθεξη τοῦ Θεοῦ καί τή θέωση, πού μιμήθηκαν τή ζωή τοῦ Χριστοῦ καί τήρησαν τίς ἐντολές Του, πού πολλαπλασίασαν τά τάλαντα τοῦ Εὐαγγελίου λάμποντες ὡς μικροί ἥλιοι, γενόμενοι ζωντανές καί ἔμψυχες πυξίδες προσανατολισμοῦ πρός τήν πηγή τῆς Ζωῆς.

Οἱ πρεσβεῖες τῶν Ἁγίων εἶναι πολύτιμες, προσφερόμενο θυμίαμα στόν θρόνο τῆς Θείας Μεγαλοσύνης. Γι᾽ αὐτό ἡ προσευχή μας πρέπει νά εἶναι ἔντονη πρός αὐτούς, ἰδιαιτέρως σέ καιρούς

ποικίλων πειρασμῶν, δοκιμασιῶν καί θλίψεων.

Πόσο εὐλογημένοι εἶναι οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι πού συνάντησαν ἕνα Ἅγιο στή ζωή τους, ἕνα ἀσκητή τῆς ἐρήμου, ἕνα ὅσιο καί δίκαιο πού ἀγάπησε τόν Χριστό πάνω ἀπό τή ζωή του. Πού ἐγκατέλειψε τά πάντα μέ σκοπό τό οὐράνιο κέρδος. *«Ἐμοί τό ζῆν μοι Χριστός καί τό ἀποθανεῖν μοι κέρδος»*, λέγει ὁ θεῖος Παῦλος. Για τόν λόγο αὐτό οἱ συμβουλές πού ἔλαβαν πολλοί ἄνθρωποι ἀπό τούς *«ἀσυρματιστές τοῦ Θεοῦ»* ἦταν πολύτιμες, προσωπικές τους ἐμπειρίες πού χαρακτηρίστηκαν ἀπό διαρκῆ καί ἔντονο ἀγῶνα γιά τήν τελειότητα. Πρῶτα ἐποίησαν καί μετά ἐδίδαξαν. Ἔδωσαν αἷμα καί ἔλαβαν πνεῦμα, γενόμενοι μέ τόν τρόπο αὐτό πρότυπα γενναιότητας καί ὑπομονῆς.

Οἱ Ἅγιοι μᾶς ἀπέδειξαν μέ ποιό τρόπο ἡ ἀδύναμη, ἡ φθαρτή φύση, μπορεῖ νά φτάσει ἀπό τό κατ' εἰκόνα στό καθ' ὁμοίωσιν, νά γίνει ὁ χοϊκός ἄνθρωπος θεός κατά χάριν. Ἔχουμε χρέος νά ἐντρυφοῦμε στους βίους τους, πού εἶναι τό Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ ἐφαρμοσμένο στήν πράξη. Μέσα σέ αὐτούς τούς βίους, θά διαπιστώσουμε ὅτι οἱ Ἅγιοι δέν σιωποῦν, οὔτε ἀδρανοῦν, ἀλλά ἐνεργοῦν καί συνδράμουν τόν ταλαιπωρημένο ἀπό τά χαμερπῆ καί χαμαίζηλα τοῦ βίου ἄνθρωπο. Θά κα-

τανοήσουμε ὅτι δέν εἴμαστε μόνοι, ὅτι δέν βιώνουμε τήν κοσμική μοναξιά σέ καμία στιγμή τῆς ζωῆς μας. Κάθε λεπτό, κάθε ὥρα μᾶς κυκλώνουν οἱ οὐρανοπολίτες πού διαλύουν τά σκότη τῆς ψυχῆς μας, πού μᾶς χαρίζουν ἐλπίδα καί αἰσιοδοξία.

Ὁ 20ος αἰῶνας, ἄν καί χαρακτηρίσθηκε ὡς ὁ πλέον αἱματοβαμμένος ὁλόκληρης τῆς ἀνθρώπινης ἱστορίας, ἐντούτοις ἀνέδειξε ἀμέτρητους Ἁγίους, οἱ ὁποῖοι στάθηκαν ἰσχυρό προπύργιο ἔναντι στήν πολεμική τῶν παραδοσιακῶν ἀξιῶν μέ τίς ὁποῖες γαλουχήθηκε τό Γένος τῶν Ὀρθοδόξων, οἱ ὁποῖες ταλάνιζαν τήν ταυτότητα καί τήν ὕπαρξή μας. Ὅμως ζεῖ Κύριος ὁ Θεός τῶν δυνάμεων! Ὅπου πλεονάζει ἡ ἁμαρτία, ὑπερπερισσεύει ἡ Χάρις. Ὁ Θεός δέν ἀφήνει ἀπαράκλητο τόν κόσμο. Ἀποκαλύπτει διαχρονικά Ἁγίους ὅπως τόν Ἅγιο Νεκτάριο ἐπίσκοπο Πενταπόλεως, Ὁσίους Παρθένιο καί Εὐμένιο τούς ἐν Κουδουμᾷ, τόν Ὅσιο Γεώργιο Καρσλίδη, τόν Ἅγιο Νικόλαο Πλανᾶ, Ὅσιο Σάββα τόν ἐν Καλύμνῳ, Ὅσιο Ἀρσένιο τόν Καππαδόκη, τούς Ἁγίους Ραφαήλ, Νικόλαο καί Εἰρήνη στή Μυτιλήνη καί τόν Ἅγιο Ἐφραίμ τοῦ ὄρους τῶν Ἀμώμων, οἱ ὁποῖοι εἶναι μόνον κάποιοι ἀπό τούς εὐρύτερα γνωστούς Ἁγίους τῶν ὕστατων χρόνων.

Ἡ ἁγιασμένη βιωτή τους λειτούργησε μυστικῶς

ὡς ἅλας στήν κοινωνία, ἀφ' ἑνός ἀποτρέποντας τήν ἀπόλυτη σήψη της, ἀφ' ἑτέρου δε «νοστιμίζοντάς» την μέ τήν Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τήν ὁποία ἤλκυαν μέ τή ζωή τους καί διέχεαν στό περιβάλλον τους. Κατ' αὐτόν τόν τρόπο εἶδε ὁ καιρός μας ἀπαίδευτους κατά κόσμον νά διδάσκουν καθηγητές πανεπιστημίου καί ἀπόφοιτους τῶν πρώτων τάξεων τοῦ δημοτικοῦ νά γίνονται ὁρόσημα καί κριτήρια τῆς ὀρθοδόξου θεολογίας καί τῆς ὑγιοῦς πνευματικότητος. Βιώνουν αὐτό πού λέγει ὁ ὕμνος τῆς Πεντηκοστῆς: «*Πάντα χορηγεῖ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, βρύει προφητείας, ἱερέας τελειοῖ, ἀγραμμάτους σοφίαν ἐδίδαξεν, ἁλιεῖς θεολόγους ἀνέδειξεν, ὅλον συγκροτεῖ τὸν θεσμὸν τῆς Ἐκκλησίας*».

Ἡ Ἐκκλησία παρομοιάζεται πολλές φορές μέ ἕναν κῆπο. Ἕνας κῆπος γιά νά εἶναι ὅμορφος ἔχει ἀνάγκη τόσο ἀπό μεγάλα, εὐσκιόφυλλα καί καλλίκαρπα δένδρα, ὅσο καί ἀπό μικρά λουλούδια, τά ὁποῖα πολλές φορές πρέπει νά ψάξουμε αρκετά γιά νά τά βροῦμε. Ὅλα ὅμως μαζί συνθέτουν τόν ἁρμονικό χῶρο πού ἀναπαύει τούς ἐντυγχάνοντες. Δέν ἔχουμε λοιπόν μόνον τούς μεγάλους Ἁγίους πού στολίζουν τήν Ἐκκλησία. Εἶναι πολύ περισσότεροι ἐκεῖνοι οἱ ἄσημοι, «*οἱ ἐν κρυπτῷ ἀρετάς ἐργαζόμενοι*», οἱ ἄγνωστοι στούς πολλούς, ἀλλά γνωστοί τοῦ Θεοῦ «*καὶ ἀπάντων ὁ βλέπων τὰ ἐν κρυπτῷ γινόμενα, τὸν μισθὸν τῆς ἐγκρατείας παρέχει αὐτοῖς*».

Τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, ἀφουγκραζόμενο τό αἴσθημα τοῦ πιστοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, κατά τάξιν καί ὅταν ἐφίσταται ὁ καιρός, προχωρεῖ στίς ἀπαραίτητες κανονικές διαδικασίες ὥστε καί τυπικά νά ἀναγραφοῦν ἐπισήμως τά ὀνόματά τους στίς δέλτους τῶν Ἁγίων καί νά ἑορτάζονται ἐπ' Ἐκκλησίας μέ τίς προσήκουσες τιμές. Εἰδικώτερα, μέ πρωτοβουλία τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία κατά τήν τελευταία δεκαετία (2012-2021), ἔχει προχωρήσει στήν ἀναγνώριση τῆς ἁγιότητας προσώπων τῶν ὁποίων ἡ μνήμη παραμένει ζωντανή στή συνείδηση τοῦ κόσμου μέσῳ τῶν θαυμάτων καί τῶν διδαχῶν τους, ἀλλά κυρίως λόγῳ τῆς αὐθεντικῆς μαρτυρίας πού ἔδωσαν κατά τήν ἐπίγεια πολιτεία τους. Τούς συνοπτικούς -λόγῳ στενότητος χώρου– βίους τους θά παρουσιάσουμε στή συνέχεια, μέ τήν εὐχή νά ἀποτελέσουν τό ἐφαλτήριο γιά ἐνδελεχέστερη ἔρευνα καί περαιτέρω ἐμβάθυνση ἐκ μέρους τῶν ἀναγνωστῶν.

Ὁ ἀκοίμητος φρουρός τοῦ Γένους, ὁ φιλάγιος καί φιλάρετος Πατριάρχης μας, συνεπλήρωσε τριάκοντα ἔτη ἀγλαοῦς καί καλλικάρπου Πατριαρχίας. Τριάκοντα ἔτη *«ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν πληγαῖς, ἐν κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, διά δόξης καί ἀτιμίας, διά δυσφημίας καί εὐφημίας»*. Ὁ Πατριάρχης αἴρει σιωπηρῶς καί ἀόκνως τόν σταυρόν τοῦ μαρτυρίου τῆς Ἐσταυρωμένης Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἐν εὐγνωμοσύνῃ πολλῇ τόν εὐχαριστοῦμε γιά ὅσα ἔχει προσφέρει ἀλλά καί γιά ὅσα θά προσφέρει ἐπί ἔτη πολλά στήν Ὀρθοδοξία καί τό Γένος. Τόν εὐχαριστοῦμε γιατί μᾶς χάρισε Ἁγίους, μᾶς χάρισε ἕνα κομμάτι τοῦ οὐρανοῦ.

Μέ αὐτές τίς σκέψεις σᾶς παραδίδουμε τό νέο ἐγκόλπιο ἡμερολόγιο τοῦ ἔτους 2022 τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας, εὐχόμενοι οἱ νέοι Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας νά πρεσβεύουν ὑπέρ πάντων ἡμῶν, οἱ δέ βίοι τους νά ἀποτελέσουν παραδείγματα πρός μίμηση καί πρός ἐργασία τῆς ἀρετῆς.

Ὁ Μητροπολίτης
† Ὁ Πέτρας καί Χερρονήσου Γεράσιμος

Οἱ Ἁγιοκαταταγέντες κατά τήν Πατριαρχίαν Βαρθολομαίου τοῦ πάνυ. Εἰκών εὑρισκομένη εἰς τόν Πάνσεπτον Πατριαρχικόν Ναόν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

ΣΤΑΘΜΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ

33 μ.Χ. Κρῆτες εὐαγγελίζονται τόν Χριστιανισμόν εἰς τά Ἱεροσόλυμα, ἀπό τόν Ἀπόστολον Πέτρον (Πράξ. Β΄ 10).

60-61 Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος διερχόμενος, δέσμιος, ἀπό τούς Καλούς Λιμένας, εὐαγγελίζεται τόν λαόν τῆς Κρήτης.

65-66 Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐγκαθιστᾶ εἰς τήν Γόρτυνα, τόν μαθητήν του Τίτον, πρῶτον Ἐπίσκοπον τῆς νήσου.

60-827 Α' Βυζαντινή Περίοδος.

733 Ἡ Ἐκκλησία Κρήτης ἀποσπᾶται ἐπί Λέοντος Γ΄ τοῦ Ἰσαύρου ἀπό τήν Ρώμην καί προσαρτᾶται ὁριστικῶς εἰς τήν Κων/πολιν.

827-961 Ἀραβοκρατία.

961 Ἡ Κρήτη ἐλευθερώνεται ἀπό τούς Ἄραβας.

961-1204/11 Β΄ Βυζαντινή Περίοδος.

1211-1669 Ἐνετοκρατία.

1645/1669-1899 Τουρκοκρατία.

1821 Θανατώνονται ἀπό τούς Τούρκους ὁ Μητροπολίτης Κρήτης καί οἱ περισσότεροι Ἐπίσκοποι εἰς τό Ἡράκλειον, καί ὁ Ἰωακείμ Πέτρας εἰς τήν Ἐπάνω Φουρνήν Μεραμβέλλου.

1823 Ἡ σφαγή τοῦ σπηλαίου τῆς Μιλάτου.

1866 Τό Ὁλοκαύτωμα τοῦ Ἀρκαδίου.

1898 Ἡ Αὐτονομία τῆς Κρήτης.

1899 ἕως σήμερον Ἡ Σύγχρονος Περίοδος.

1900 Ὁ Ν. 276/1900 «Περί Καταστατικοῦ Νόμου τῆς ἐν Κρήτῃ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας», τῆς Κρητικῆς Πολιτείας.

1907 Σύνταγμα τῆς Κρητικῆς Πολιτείας.

1913 Ἕνωσις τῆς Κρήτης μέ τό Ἑλληνικόν Κράτος.

1941 (20-29 Μαΐου). Ἡ Μάχη τῆς Κρήτης.

1961 Οἱ Ἐπισκοπές Κρήτης ἀνυψώνονται εἰς Μητροπόλεις. Ὁ Ἰσχύων Καταστατικός Νόμος 4149/1961, «Περί Καταστατικοῦ Νόμου τῆς ἐν Κρήτῃ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας».

1962 Πατριαρχική καί Συνοδική Πρᾶξις, «Περί Ἀνυψώσεως τῶν ἐν Κρήτῃ Ἐπισκοπῶν εἰς κατ' ἀξίαν Μητροπόλεις τιμῆς ἕνεκεν».

1963 Ἐπίσκεψις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου εἰς τήν Κρήτην.

1967 Ἡ Μητρόπολις Κρήτης ἀνυψώνεται εἰς Ἀρχιεπισκοπήν, ἀπό τήν Ἱεράν Σύνοδον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Πατριαρχική καί Συνοδική Πρᾶξις 283/1967, «Περί ἀνυψώσεως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί τοῦ Μητροπολίτου Κρήτης εἰς Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπήν καί Ἀρχιεπίσκοπον Κρήτης».

1992 (9-23 Νοεμβρίου) Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαῖος, ἐπισκέπτεται τήν Κρήτην.

1993 (9 Μαρτίου) Ἔκδοσις Πατριαρχικοῦ Τόμου, μέ τόν ὁποῖον ἀνακηρύσσονται εἰς ἐν ἐνεργείᾳ Μητροπόλεις, οἱ μέχρι τότε τιμῆς ἕνεκεν, Ἱεραί Μητροπόλεις τῆς Κρήτης.

1995 (10-11 Νοεμβρίου) Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαῖος ἐπισκέπτεται τήν Κρήτην διά δευτέραν φοράν καί προεξάρχει εἰς τάς ἑορταστικάς ἐκδηλώσεις τῆς ἑκατονταετηρίδος τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Μηνᾶ Ἡρακλείου.

2000 Ἡ Ἱερά Σύνοδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κατατάσσει εἰς τήν χορείαν τῶν Ἁγίων Μαρτύρων, τούς Νεομάρτυρας τῆς Κρήτης.

● Ἐκδίδεται τό τρίτομον λειτουργικόν ἔργον «Κρητικόν Πανάγιον», ὑπό τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πέτρας καί Χερρονήσου, προνοίᾳ τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Πέτρας καί Χερρονήσου κυροῦ Νεκταρίου.

- Πατριαρχική καί Συνοδική Πρᾶξις 981/2000, μετονομασίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πέτρας, εἰς Ἱεράν Μητρόπολιν Πέτρας καί Χερρονήσου.
- Ἔκδοσις Πατριαρχικοῦ Τόμου 1047/2000, περί ἱδρύσεως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀρκαλοχωρίου, Καστελλίου καί Βιάννου.
- Πατριαρχικαί καί Συνοδικαί Πράξεις, προσαρτήσεις Ἐνοριῶν ἀπό τήν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπήν Κρήτης, εἰς τάς Ἱεράς Μητροπόλεις Γορτύνης καί Ἀρκαδίας καί Πέτρας, καί ἐκχώρησις Ἐνοριῶν αὐτῶν εἰς τήν Ἱεράν Μητρόπολιν Ἀρκαλοχωρίου.
- Ἀπό τήν Ἱεράν Μητρόπολιν Πέτρας ἀπεσπάσθη ὁλόκληρος ἡ ἐπαρχία Βιάννου καί προσηρτήθησαν εἰς αὐτήν οἱ Δῆμοι Χερσονήσου καί Μαλίων (ἀπό τήν ἐπαρχίαν Πεδιάδος), τῆς πάλαι ποτέ Ἐπισκοπῆς Χερρονήσου.
- Ἐπιψήφισις τῶν ἀλλαγῶν αὐτῶν ἀπό τήν Βουλήν τῶν Ἑλλήνων καί ἔκδοσις τοῦ Νόμου 2942.

2002 Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαῖος ἐπισκέπτεται τήν Κρήτην, διά τρίτην φοράν, τόν μῆνα Ἰούνιον.

2004 Ἐπαναλειτουργία τοῦ Θεσμοῦ τῆς Ἐνδημούσης Συνόδου, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

2008 (16 Ὀκτωβρίου) Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαῖος καί Προκαθήμενοι τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐπισκέπτονται τήν Κρήτην, μέ τήν συμπλήρωσιν 2000 ἐτῶν ἀπό τήν γέννησιν τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου.

2016 Σύγκλησις τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν Κρήτῃ.

2018 (2-4 Ὀκτωβρίου) Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαῖος ἐπισκέπτεται τήν Κρήτην καί προεξάρχει εἰς τάς ἑορταστικάς ἐκδηλώσεις 50ετίας τῆς Ὀρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης, ἀπό τῆς ἱδρύσεώς της.

Ἡ Σύναξις τῶν ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Πέτρας καί Χερρονήσου Ἁγίων Νεομαρτύρων.
Ἔργον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παναγίας Κουφῆς Πέτρας, 2021.

ΚΡΗΤΙΚΟΝ ΠΑΝΑΓΙΟΝ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

4/1 Νικηφόρος ὁ Λεπρός, ὅσιος (1964).
5/1 Γρηγόριος ὁ ἐν Ἀκρίτᾳ, ὅσιος (820).
11/1 Νικηφόρος ὁ ἐκ Κριτσᾶς Μεραμβέλλου, νεομάρτυς (1832).
22/1 Ἰωσήφ Σαμᾶκος ὁ Ἡγιασμένος, ὁ ἐξ Ἀζωκεράμου Σητείας, ὅσιος (1511).
29/1 Ἰγνάτιος ὁ Σιναΐτης, ὁ Πνευματικός, ὁ ἐκ Ρεθύμνης, ὅσιος (17ος αἰ).

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

3/2 Σύναξις Παναγίας Βρεφοτρόφου.
4/2 Νικόλαος ὁ Στουδίτης, ὁ ἐκ Κυδωνίας, ὁμολογητής (868).
7/2 Γεώργιος Διβόλης, ὁ ἐξ Ἀλικιανοῦ Κυδωνίας, νεομάρτυς (1866).

ΜΑΡΤΙΟΣ

15/3 Μανουήλ ὁ ἐκ Σφακίων, νεομάρτυς (1792).
17/3 Παῦλος, ὁσιομάρτυς (8ος αἰ).
20/3 Μύρων ὁ ἐξ Ἡρακλείου, νεομάρτυς (1793).
31/3 Θεόφιλος, μάρτυς καί οἱ σύν αὐτῷ (4ος αἰ.).

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

3/4 Ἰωσήφ ὁ Ὑμνογράφος, ὅσιος (833).
7/4 Γεράσιμος ὁ Βυζάντιος, ὅσιος (1770).

ΜΑΪΟΣ

1/5 Μαρία Μεθυμοπούλα ἡ ἐκ Φουρνῆς Μεραμβέλλου, νεομάρτυς (1826).
14/5 Λεόντιος Ἱεροσολύμων (11ος αἰ.).
14/5 Μᾶρκος ὁ ἐν Σμύρνῃ, νεομάρτυς (1643).
15/5 Ἀνάμνησις τῆς ἐκ Βενετίας εἰς Ἡράκλειον ἐπανακομιδῆς τῆς τιμίας Κάρας τοῦ Ἀποστόλου Τίτου (1966).

ΙΟΥΝΙΟΣ

9/6 Πέντε Κανονικαί Παρθένοι: Μαρία, Μαριάμνη, Μάρθα, Θέκλα καί Ἐνναθᾶ.
14/6 Κύριλλος Γορτύνης, ἱερομάρτυς (3ος αἰ.).
23/6 Γεράσιμος Κρήτης, **Νέοφυτος Κνωσσοῦ**, **Ἰωακείμ Χερρονήσου**, Γεράσιμος Ρεθύμνης, Καλλίνικος Κυδωνίας, Ἱερόθεος Λάμπης, Ζαχαρίας Σητείας, **Ἰωακείμ Πέτρας**, Μελχισεδέκ Κισάμου, Καλλίνικος Διοπόλεως καί οἱ σύν αὐτοῖς νεομάρτυρες (1821-1822).
25/6 Μεθόδιος ὁ ἐν Νιβρύτῳ, ὅσιος ὁ ἐκ Ρεθύμνης (16ος αἰ.).
27/6 Κύριλλος Λούκαρης, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως (1632).
28/6 Σέργιος Νικητιάτης, μάγιστρος (9ος αἰ.).

ΙΟΥΛΙΟΣ

2/7 Σύναξις Παναγίας Ὀρφανῆς.
3/7 Σύναξις Πάντων τῶν ἐν Κρήτῃ Διαλαμψάντων Ἁγίων.
4/7 Ἀνδρέας Κρήτης ὁ Ἱεροσολυμίτης (712).
5/7 Ἀθανάσιος ὁ ἐν τῷ Ἄθῳ, ὅσιος (10ος αἰ.).
9/7 Μεθόδιος Λάμπης, ἱερομάρτυς (1793).
10/7 Παρθένιος καί Εὐμένιος οἱ ἐν Κουδουμᾷ, ὅσιοι (1905 καί 1920).
12/7 Γεράσιμος Βυζάντιος καί Ἀκάκιος οἱ ἐν Μονῇ Τζαγκαρόλων Χανίων, ὅσιοι (17ος αἰ.).
14/7 Πέτρος Κρήτης, ὁ νέος ἱερομάρτυς (4ος αἰ.;).
14/7 Ἐμμανουήλ, Ἀνεζίνα, Γεώργιος καί Μαρία οἱ ἐκ Μελισσουργείου Κισσάμου, νεομάρτυρες (1681).

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

7/8 Ἰωσήφ Γεροντογιάννης ὁ ἐν Καψᾷ Σητείας ὅσιος (1874).
8/8 Μύρων Κρήτης ὁ θαυματουργός.
12/8 Δώδεκα Στρατιῶται ἐν Κρήτῃ, μάρτυρες (4ος αἰ.;).
13/8 Σύναξις Παναγίας Γαλακτοτροφούσης Μονῆς Κρουσταλλένιας.
17/8 Εὐτύχιος Γορτύνης, Εὐτυχιανός καί Κασσιανή, αὐτάδελφοι, ὅσιοι (4ος αἰ.).
18/8 Ματθαῖος ὁ ἐκ Γερακαρίου Ἀμαρίου, νεομάρτυς (1700).
21/8 Ἀθανάσιος Πατελάρος, ὁ ἐκ τῆς Ἀξοῦ Μυλοποτάμου, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ὁ θαυματουργός (1654).
23/8 Χαραλάμπης ὁ ἐν Καλυβιανῇ Μεσαρᾶς Ἡρακλείου, ὅσιος (1788).
25/8 **Τίτος ἀπόστολος, πρῶτος Ἐπίσκοπος Κρήτης (1ος αἰ.).**

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

1/9 Νικόλαος Κουρταλιώτης, ὅσιος (17ος αἰ.).
2/9 Κοσμᾶς ὁ Ἐρημίτης, ὅσιος (658).
4/9 Ἄνθιμος ἐκ Κεφαλληνίας, νέος ἀσκητής (1781).
12/9 Σύναξις Ὑπεραγίας Θεοτόκου Ἀντιφωνητρίας.
15/9 Ἰωάννης ὁ ἐκ Σφακίων, νεομάρτυς (1811).
18/9 Εὐμένιος Γορτύνης ὁ θαυματουργός (7ος αἰ.).
20/9 Ἰωάννης ὁ Ξένος, ὅσιος (1027).
20/9 Ἱλαρίων ὁ ἐξ Ἡρακλείου, νέος ὁσιομάρτυς (1804).

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

7/10 Ἰωάννης ὁ Ἐρημίτης καί οἱ σύν αὐτῷ ἐν Κυδωνίᾳ, 98 ὅσιοι (1632).
8/10 Φίλιππος Γορτύνης (2ος αἰ.).
10/10 Πινυτός Κνωσσοῦ (2ος αἰ.).
13/10 Μελέτιος Πηγᾶς Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καί ἐπιτηρητής τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου (1601).
17/10 Ἀνδρέας, ὁσιομάρτυς ὁ ἐν Κρίσει (8ος αἰ.).

20/10 Ἀνδρόνικος, ὁσιομάρτυς (8ος αἰ.).
20/10 Γεράσιμος ἐν Κεφαλληνίᾳ, ὅσιος (1579).
28/10 Γεώργιος, Ἀγγελῆς, Μανουήλ καί Νικόλαος, οἱ ἐν Ρεθύμνῃ νεομάρτυρες (1824).

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

22/11 Ἄνθιμος Ἀθηνῶν καί Πρόεδρος Κρήτης, ὁμολογητής (15ος αἰ.).
26/11 Νίκων ὁ «Μετανοεῖτε», ὁ ἐν Σπάρτῃ ὅσιος (10ος αἰ.).
27/11 Γρηγόριος Κλαζομένιος καί Γεράσιμος Εὐβοεύς, οἱ Σιναΐται ὅσιοι (μετά τόν 10ον αἰ.).
27/11 Ἀρσένιος ὁ Ἁγιοφαραγγίτης, ὅσιος (μετά τόν 10ον αἰ.).

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

11/12 Νικηφόρος Φωκᾶς, βασιλεύς (966).
23/12 Γελάσιος, Εὐνικιανός, Εὔπορος, Θεόδουλος καί Σατορνῖνος ἐκ Γορτύνης, Ζωτικός ἐκ Κνωσοῦ, Πόμπιος ἐκ Λεβῆνος, Ἀγαθόπους ἐκ Πανόρμου, Εὐάρεστος ἐξ Ἡρακλείου καί Βασιλείδης ἐκ Κυδωνίας, δέκα μάρτυρες (250).
30/12 Γεδεών Καρακαλληνός, ὁσιομάρτυς (1818).

ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ - ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΠΕΤΡΑΣ

Ραφαήλ	ἀπό (;) - 1688
Ἀθανάσιος	1688 - ἕως (;)
Ζαχαρίας	
Γεράσιμος	
Μελέτιος	
Γεράσιμος (Ραφτόπουλος)	
Ἰωακείμ (Κλώντζας)	
Δωρόθεος (Διαμαντίδης)	1825 - 1855
Μελέτιος (Χλαπουτάκης)	1855 - 1889
Τίτος (Ζωγραφίδης)	1889 - 1922
Διονύσιος (Μαραγκουδάκης)	1923 - 1953
Δημήτριος (Μπουρλάκης)	1956 - 1990
Νεκτάριος (Παπαδάκης)	1990 καί
Μητροπολίτης Πέτρας καί Χερρονήσου	2000 - 2015
Γεράσιμος (Μαρματάκης)	2015

ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΧΕΡΡΟΝΗΣΟΥ

κατά τήν περίοδον τῆς Τουρκοκρατίας

Ραφαήλ	1645(;) - 1696 ἤ 1699
Ἄνθιμος	1696 ἤ 1699(;) - 1705(;)
Θεοδόσιος	1705 - 1718(;)
Νικηφόρος	1718(;) - 1731(;)
Νεκτάριος	1731(;) - 1749(;)
Μακάριος	1749(;) - 1759(;)
Νεκτάριος	1759(;) - 1777(;)
Γεράσιμος ὁ Καλογνώμων	1777(;) - 1806 ἤ 1811
Ἰωακείμ ἐκ Μοχοῦ	1806 ἤ 1812 - 1821
Γεράσιμος ἐκ Λασιθίου	1825 - 1829
Ἡ ἐπισκοπή καταργήθηκε, συγχωνευθεῖσα μέ τήν Μητρόπολιν Κρήτης	1830 - 1843
Μελέτιος (πρώην ἡγούμενος Κερᾶς)	1843 - 1870
Τιμόθεος Καστρινογιαννάκης	1870 - 1882
Διονύσιος Καστρινογιαννάκης	1882 - 1896
Ἀγαθάγγελος Παπαδάκης	1896 - 1900

ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΚΑΙ ΗΜΕΡΕΣ ΝΗΣΤΕΙΑΣ

Περίοδοι νηστείας:

1. Τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς.
2. Τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος.
3. Τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων.
4. Τοῦ Δεκαπενταυγούστου.
5. Τῶν Χριστουγέννων.

Ἡμερήσιες νηστεῖες:

1. Τῆς Τετάρτης καί τῆς Παρασκευῆς.
2. Τῆς 5ης Ἰανουαρίου (Παραμονή Θεοφανείων).
3. Τῆς 29ης Αὐγούστου (Ἀποτομή τῆς Τιμίας Κεφαλῆς Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου).
4. Τῆς 14ης Σεπτεμβρίου (Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ).

ΠΑΣΧΑΛΙΑ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 2022-2024

Ἔτος	2022	24	Ἀπριλίου
Ἔτος	2023	16	Ἀπριλίου
Ἔτος	2024	5	Μαΐου

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2022

1		Σ	**† ΠΕΡΙΤΟΜΗ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ, Μ. Βασιλείου ἀρχιεπ. Καισαρ.**
2	☽	Κ	**† ΠΡΟ ΤΩΝ ΦΩΤΩΝ, Σιλβέστρου Ρώμης, Σεραφείμ ὁσ. ἐν Σάρῳ, Μάρκου ὁσ. Κωφοῦ**
3		Δ	Προφήτου Μαλαχίου, Γορδίου μάρτ., Θωμαΐδος τῆς Λεσβίας
4		Τ	† Σύναξις τῶν 70 Ἀποστόλων, **Νικηφόρου ὁσίου τοῦ Λεπροῦ**
5		Τ	Συγκλητικῆς ὁσίας, **Γρηγορίου ὁσ. ἐν Ἀκρίτᾳ** *(νηστεία)*
6		Π	**† ΤΑ ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ (Μέγας Ἁγιασμός)**
7		Π	**† Ἡ Σύναξις Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου καί Βαπτιστοῦ**
8		Σ	Γεωργίου ὁσ. Χοζεβίτου, Δομνίκης ὁσ., Ἀττικοῦ καί Κύρου
9	◐	Κ	**† ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΩΤΑ, Θεοκτίστου ἱερομ., Κυράννης νεομ.**
10		Δ	Γρηγορίου ἐπισκ. Νύσσης, Δομετιανοῦ ἐπισκ. Μελιτηνῆς
11		Τ	**† Νικηφόρου νεομ. τοῦ ἐκ Κριτσᾶς,** Θεοδοσίου ὁσ. Κοινοβιάρχ.
12		Τ	Μερτίου, Πέτρου καί ἑτέρων 8 μαρτύρων, Τατιανῆς διακον. μάρτ.
13		Π	Ἑρμύλου, Στρατονίκου, Μαξίμου ὁσ. Καυσ., **Σύν. Μεσοπαντητίσεως**
14		Π	Ὁσίων Ἀββάδων ἐν Σινᾷ καί Ραΐθῳ ἀναιρεθέντων, Νίνας ἰσαπ.
15		Σ	Παύλου ὁσ. τοῦ Θηβαίου, Ἰωάννου ὁσ. τοῦ Καλυβίτου
16		Κ	**† ΙΒ΄ ΛΟΥΚΑ (ΔΕΚΑ ΛΕΠΡΩΝ), Προσκ. τιμ. ἁλύσ. Ἀπ. Πέτρου**
17		Δ	**† Ἀντωνίου τοῦ Μεγ.,** Γεωργίου νεομ. ἐν Ἰωαν.
18	☿	Τ	**† Ἀθανασίου καί Κυρίλλου Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας**
19		Τ	Μακαρίου ὁσ. Αἰγυπτίου, Μάρκου ἀρχιεπ. Ἐφέσου Εὐγενικοῦ
20		Π	**† Εὐθυμίου ὁσ. τοῦ Μεγάλου**, Ζαχαρίου νεομ., Πέτρου Τελώνου
21		Π	Μαξίμου ὁσ. ὁμολογητοῦ, Ἀγνῆς μ., Μαξίμου ὁσ. τοῦ Γραικοῦ
22		Σ	**† Τιμοθέου ἀποστόλου, Ἰωσήφ ὁσ. Ἡγιασμένου τοῦ Κρητός**
23		Κ	**† ΙΑ΄ ΛΟΥΚΑ (ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ), Κλήμεντος Ἀγκύρας, Ἀγαθαγγέλου μ., Διονυσ. ὁσ. τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ**
24		Δ	Ξένης ὁσ., Νεοφύτου ὁσ. Ἐγκλ., Βαβύλα ἱερομ.
25	◑	Τ	**† Γρηγορίου ἀρχιεπ. ΚΠόλεως τοῦ Θεολόγου**, Αὐξεντίου νεομ.
26		Τ	Ξενοφῶντος καί Μαρίας ὁσίων καί τῆς συνοδείας αὐτῶν
27		Π	**† Ἀνακ. λειψ. Ἰωάννου ἀρχιεπ. ΚΠόλεως τοῦ Χρυσοστόμου**
28		Π	Ἑφραίμ ὁσ. τοῦ Σύρου, Παλλαδίου ὁσ. τοῦ Μεγάλου, Χάριτος μ.
29		Σ	Ἀνακ. λειψ. Ἁγ. Ἰγνατίου τοῦ Θεοφόρου, **Ἰγνατίου ὁσ. Σιναΐτου**
30		Κ	**† ΙΕ΄ ΛΟΥΚΑ, Τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν** *(Σχολική Ἑορτή)*
31		Δ	Κύρου & Ἰωάν. Ἀναργ., Ἀρσενίου ὁσ. τοῦ ἐν Πάρῳ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

Ἀναγνώσματα τῶν Κυριακῶν

ΗΜ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
2	*Β΄ Τιμ. δ΄ 5-8*	*Μάρκ. α΄ 1-8*	*γ΄*	*ΣΤ΄*
9	*Ἐφεσ. δ΄ 7-13*	*Ματθ. δ΄ 12-17*	*δ΄*	*Ζ΄*
16	*Κολ. γ΄ 4-11*	*Λουκ. ιζ΄ 12-19*	*πλ. α΄*	*Η΄*
23	*Α΄ Τιμ. α΄ 15-17*	*Λουκ. ιη΄ 35-43*	*πλ. β΄*	*Θ΄*
30	*Ἑβρ. ιγ΄ 7-16*	*Ματθ. ε΄ 14-19*	*βαρύς*	*Ι΄*

«Πρόσεχε στή ζωή σου, παραπάνω ἀπό ὅλες τίς ἀπολαύσεις εἶναι ἡ γαλήνη τῆς ψυχῆς σου. Ἐγώ δέν ἔχω τούς πειρασμούς τούς δικούς σου, ἀλλά ἔχω πολλά χρόνια τώρα τούς πειρασμούς τῆς ἀσθενείας. Δόξα Σοι ὁ Θεός, Ἐκεῖνος γνωρίζει γιατί ἐπιτρέπει τούς πειρασμούς».

Ὅσιος Νικηφόρος ὁ Λεπρός

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2022

1	●	Τ	Τρύφωνος μ., Ἀναστασίου νεομ. ἐκ Ναυπλίου, Περπετούας μάρτ.
2		**Τ**	**† Η ΥΠΑΠΑΝΤΗ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ**
3		Π	Συμεών τοῦ Θεοδόχου, Ἄννης Πρ., **Σύν. Παναγίας Βρεφοτρόφου**
4		Π	Ἰσιδώρου ὁσ. Πηλουσιώτου, **Νικολάου ὁσ. Στουδίτου**
5		Σ	Ἀγάθης μ., Πολυεύκτου πατρ. ΚΠόλεως
6		**Κ**	**† ΙΖ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ (ΧΑΝΑΝΑΙΑΣ), Βουκόλου ἐπ. Σμύρνης, Φωτίου πατρ. ΚΠόλεως τοῦ Μεγάλου**
7		Δ	Παρθεν. Λαμψ., **Γεωργίου νεομ. ἐξ Ἁλικιανοῦ**
8	◐	Τ	Θεοδώρου μεγαλομ. Στρατηλ., Ζαχαρίου πρ., Μάρθας καί Μαρίας μ.
9		Τ	Νικηφόρου μ., Παγκρατίου ἐπ. Ταυρομενίου ἱερομ.
10		Π	**† Χαραλάμπους ἱερομάρτυρος**, Ζήνωνος ὁσ. τοῦ Ταχυδρόμου
11		Π	Βλασίου ἀρχιεπ. Σεβαστείας ἱερομ., Θεοδώρας Αὐγούστας
12		Σ	Μελετίου ἐπ. Ἀντιοχείας, Χρήστου νεομ. κηπουροῦ
13		**Κ**	**† ΙΣΤ΄ ΛΟΥΚΑ (ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ) (Ἀρχή Τριῳδίου), Ἀκύλλα καί Πρισκίλλης ἀποστόλων**
14		Δ	Αὐξεντίου, Μάρωνος, Ἀβραάμ ὁσίου
15		Τ	Ὀνησίμου ἀπ., Ἀνθίμου ὁσ. ἐν Χίῳ, Ἰωάν. νέου ὁσιομ. ἐκ Χαλάστρ.
16	◒	Τ	Παμφίλου μ., Φλαβιανοῦ πατρ. ΚΠόλεως
17		Π	Θεοδώρου μεγαλομ. Τήρωνος, Μαρκιανοῦ καί Πουλχερίας βασ.
18		Π	Λέοντος Πάπα Ρώμης, Ἁγαπητοῦ ἀρχιεπ. Σιναίου, Παρηγορίου μ.
19		Σ	Φιλοθέης ὁσ. τῆς Ἀθηναίας, Ἀρχίππου ἀπ., Νικήτα νεομ. Ἠπειρώτ.
20		**Κ**	**† ΙΖ΄ ΛΟΥΚΑ (ΤΟΥ ΑΣΩΤΟΥ), Λέοντος ἐπ. Κατάνης, Ἁγάθωνος Πάπα Ρώμης, Βησσαρίωνος ὁσίου**
21		Δ	Εὐσταθίου ἀρχιεπ. Ἀντιοχείας, Τιμοθ. ὁσίου τοῦ ἐν Συμβόλοις
22		Τ	Εὕρεσις λειψάνων τῶν ἐν τοῖς Εὐγενίου μαρτύρων
23		Τ	Πολυκάρπου ἐπ. Σμύρνης ἱερομ., Πολυχρονίου ὁσ.
24	◑	Π	**† Α΄ καί Β΄ εὐρ. Τιμίας Κεφαλῆς Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου**
25		Π	Ταρασίου πατρ. ΚΠόλεως, Ρηγίνου ἐπ. Σκοπέλου ἱερομ.
26		Σ	**† ΨΥΧΟΣΑΒΒΑΤΟΝ**, Πορφυρίου ἐπ. Γάζης, Φωτεινῆς μάρτ. καί Ἰσαπ. τῆς Σαμαρείτιδος
27		**Κ**	**† ΑΠΟΚΡΕΩ, Προκοπίου ὁσ. Δεκαπολ, Ἐφραίμ ὁσ. Κατουνακ.**
28		Δ	Βασιλείου ὁσ. ὁμολ., Κυράννης νεομάρτυρος

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

Ἀναγνώσματα τῶν Κυριακῶν

ΗΜ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
6	*Β΄ Κορ. ς΄ 16-18, ζ΄ 1*	*Ματθ. ιε΄ 21-28*	*πλ. δ΄*	*ΙΑ΄*
13	*Β΄ Τιμ. γ΄ 10-15*	*Λουκ. ιη΄ 9-14*	*α΄*	*Α΄*
20	*Α΄ Κορ. ς΄ 12-20*	*Λουκ. ιε΄ 11-32*	*β΄*	*Β΄*
27	*Α΄ Κορ. η΄ 8-13, θ΄ 1-2*	*Ματθ. κε΄ 31-46*	*γ΄*	*Γ΄*

«Πρέπει νά μαζευτοῦμε. Νά μαζέψουμε καί τή διάνοια καί τήν ψυχή. Ὅλα. Καί νά κλείσουμε τίς θύρες. Ποιές εἶναι οἱ θύρες; Εἶναι οἱ αἰσθήσεις. Μαζέψου μέσα καί κλεῖσε τίς πόρτες. Μεῖνε λίγο μέ τόν ἑαυτό σου, βρέ παιδί μου. Θά πεθάνεις καί δέ θά τόν ἔχεις γνωρίσει. Θά φύγεις καί δέ θά τόν ἔχεις ἀγαπήσει, δέ θά τόν ἔχεις πονέσει. Ἄμα δέν τόν ἔχεις πονέσει, πῶς θά τόν σώσεις; Ἄμα δέν τόν ἔχεις ἀγαπήσει πῶς θά ἀγαπήσεις τόν ἄλλον; Δέν λέει ὁ Κύριος, *«ἀγάπα τόν πλησίον σου ὡς σεαυτόν»*; Ἐκεῖ, μέσα σου ἀρχίζει ἡ δουλειά».

Ὅσιος Ἐφραίμ ὁ Κατουνακιώτης

ΜΑΡΤΙΟΣ 2022

1		Τ	Εὐδοκίας ὁσιομ., Παρασκευῆ νεομ., Ἀντωνίνης καί Μαρκέλλου μ.
2	☽	Τ	Ἡσυχίου μ., Νικολάου ὁσ. Πλανᾶ, Ἰωακείμ ὁσ. Παπουλάκου
3		Π	Θεοδωρήτου ἱερομ., Εὐτροπίου, Κλεονίκου, Βασιλίσκου μ.
4		Π	Γερασίμου ὁσ. τοῦ ἐν Ἰορδάνῃ, Παύλου καί Ἰουλιανῆς μ.
5		Σ	† **Τῶν ἐν ἀσκήσει λαμψάντων ὁσίων,** Μάρκου ὁσ. Ἀθηναίου
6		Κ	† **ΤΥΡΟΦΑΓΟΥ Τῶν ἐν Ἀμορίῳ 42 μ., Μν. εὑρ. Τιμ. Σταυροῦ**
7		Δ	† **ΚΑΘ. ΔΕΥΤΕΡΑ** *(Ἀρχὴ Νηστ.)*, Λαυρεντ. Μεγάρ., Παύλου ἁπλοῦ
8		Τ	Θεοφυλάκτου ἐπ. Νικομηδείας, Παύλου ὁμολ., Ἑρμοῦ ἀποστ.
9		Τ	† **Τῶν ἐν Σεβαστείᾳ 40 Μαρτύρων**
10	☾	Π	Κοδράτου ἐπ. Κορίνθου, Ἀναστασίας τῆς Πατρικίας
11		Π	† **Α΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ,** Σωφρονίου ἀρχιεπ. Ἱεροσ., Θεοδώρας βασ. Ἀρτ.
12		Σ	† **Θαῦμα Κολλύβων Ἁγ. Θεοδώρου τοῦ Τήρωνος,** Θεοφάνους ὁσ. ὁμολ., Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου
13		Κ	† **Α΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ, ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ,** Ἀν. λειψ. **Νικηφόρου ΚΠόλεως**
14		Δ	Εὐσχήμονος ἐπ. Λαμψάκου, Βενεδίκτου ὁσ.
15		Τ	Ἀριστοβούλου ἀποστ., **Μανουήλ νεομ. ἐκ Σφακίων**
16		Τ	Χριστοδούλου ὁσ. τοῦ ἐν Πάτμῳ, Ἰουλιανοῦ μ.
17		Π	Ἀλεξίου ὁσ. ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, **Παύλου ὁσιομ.**
18	☾	Π	† **Β΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ,** Κυρίλλου ἀρχιεπ. Ἱεροσ., Τροφίμου, Εὐκαρπ.
19		Σ	† Χρυσάνθου καί Δαρείας μ., Κλαυδίου μ.
20		Κ	† **Β΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ, ΓΡΗΓ. ΠΑΛΑΜΑ, Μύρωνος νεομ. Κρητός**
21		Δ	Θωμᾶ πατρ. ΚΠόλεως, Δομνίνου καί Φιλήμονος μαρτύρων
22		Τ	Βασιλείου ἱερομ., Καλλινίκης μ., Εὐθυμίου νεομ. ἐκ Δημητσάνης
23		Τ	Νίκωνος ὁσιομ. καί τῶν σύν αὐτῷ 199 μαρτύρων
24		Π	Ἀρτέμονος Σελευκείας ἱερομ., Παρθενίου Γ΄ πατρ. ΚΠόλεως νεομ.
25	☾	Π	† **Γ΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ, Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ (ἐθνική ἑορτή)**
26		Σ	Σύν. ἀρχαγ. Γαβριήλ, Κοδράτου, Θεοδοσίου, Μανουήλ μαρτ.
27		Κ	† **Γ΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ, ΣΤΑΥΡΟΠΡΟΣΚΥΝΗΣΕΩΣ, Ματρών. Θεσσαλ.**
28		Δ	Ἰλαρίωνος τ. νέου, Ἡρωδίωνος ἀποστ.
29		Τ	Μάρκου ἐπ. Ἀρεθουσίων, Σάββα ὁσ. ἐν Καλύμνῳ
30		Τ	Ἰωάν. ὁσ. Κλίμακος, Ζαχαρίου ἐπ. Κορίνθου τοῦ νέου, Εὐβούλης
31		Π	Ὑπατίου ἐπ. Γαγγρῶν, Ἀκακίου ὁμ., **Θεοφίλου μ. Κρητός**

ΜΑΡΤΙΟΥ

Ἀναγνώσματα τῶν Κυριακῶν

ΗΜ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
6	*Ρωμ. ιγ΄ 11-14, ιδ΄ 1-4*	*Ματθ. ς΄ 14-21*	*δ΄*	*Δ΄*
13	*Ἑβρ. ια΄ 24-26, 32-40*	*Ἰωάν. α΄ 44-52*	*πλ. α΄*	*Ε΄*
20	*Ἑβρ. α΄ 10, β΄ 1-3*	*Μάρκ. β΄ 1-12*	*πλ. β΄*	*ΣΤ΄*
27	*Ἑβρ. δ΄ 14-16, ε΄ 1-6*	*Μάρκ. η΄ 34-θ΄ 1*	*βαρύς*	*Ζ΄*

«Καί ἐμεῖς, οἱ ὁποῖοι μέ τή χάρη τοῦ Χριστοῦ, ἀξιωθήκαμε ἀπό τόν Κύριο καί Πλάστη μας νά ἔχουμε τό ἰδιαίτερο χάρισμα καί δῶρο νά εἴμαστε χριστιανοί καί γνήσια τέκνα τῆς ἴδιας Μητέρας, τῆς Ἁγίας Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ἐμεῖς πού γεννηθήκαμε μέ τό Ἅγιο Βάπτισμα σάν ἀπό μία μήτρα ἔχουμε τήν ἰδιαίτερη ὑποχρέωση νά ἀγαπᾶμε ἀλλήλους, σύμφωνα μέ τήν ἐντολή τοῦ Κυρίου. Εἶναι τό ἰδιαίτερο διακριτικό γνώρισμα πού μᾶς ἔδωσε ὡς Χριστιανῶν, ἡ ἀγάπη πρός τούς ἄλλους.

Καί δέ μᾶς πρότεινε ἁπλά τήν κοινή ἀγάπη, ἐκείνη πού εἶναι σύμφωνη μέ τούς ἀνθρωπίνους λογισμούς, τήν ὁποία αἰσθάνεται καθένας πρός ἐκείνους πού τόν ἀγαποῦν, ἀλλά γιά ἐμᾶς τούς χριστιανούς πρόσθεσε ὡς ἰδιαίτερο χαρακτηριστικό γνώρισμα τήν ὑποχρεωτική ἀγάπη, καί πρός αὐτούς ἀκόμη τούς ἐχθρούς μας».

Ὅσιος Ἱερώνυμος ὁ Σιμωνοπετρίτης

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2022

1	☻	Π	† **Δ΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ,** Μαρίας ὁσ. Αἰγυπτ., Μακαρίου ὁμολ.
2		Σ	Τίτου ὁσ. θαυμ., Θεοδώρας παρθενομ.
3		Κ	† **Δ΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ, ΙΩΑΝ. ΚΛΙΜΑΚΟΣ, Νικήτα ὁμ., Ἰωσήφ ὁσ. Ὑμν.**
4		Δ	Γεωργίου ὁσ. τοῦ ἐν Μαλεῷ, Ζωσιμᾶ
5		Τ	Γεωργίου νεομ. ἐν Ἐφέσῳ, Νικηφόρου μ., Διοδώρου μ.
6		Τ	Εὐτυχίου πατρ. ΚΠόλεως, Πλατωνίδος ὁσ., **Γρηγορ. ὁσ. Σιναΐτου,** ***(ψάλλεται ὁ Μέγας Κανών)***
7		Π	† **Ο ΜΕΓΑΣ ΚΑΝΩΝ,** Καλλιοπίου καὶ Ἀκυλίνης μαρτύρων, **Γερασ. ὁσ. Βυζαντίου,** Γεωργίου ὁσ. Μυτιλήνης
8		Π	† **Ο ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΥΜΝΟΣ,** Ἡρῳδ., Ἀγάβ., Ῥούφ., Φλέγ., Ἀσυγκρ., Ἑρμ.
9	◐	Σ	Εὐψυχίου, Βαδίμου, Ραφαήλ, Νικολάου καὶ Εἰρήνης τῶν ἐν Λέσβῳ
10		Κ	† **Ε΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ, ΜΑΡΙΑΣ ΑΙΓΥΠΤΙΑΣ, Γρηγορ. Ε΄ πατρ. ΚΠόλεως**
11		Δ	Ἀντύπα ἱερομ. ἐπισκ. Περγάμου, Ματρώνης τῆς ἐν Κυζίκῳ
12		Τ	Βασιλείου ὁσ. Παρίου, Ἀνθούσης ὁσ., Ἀρτέμονος ἱερομ.
13		Τ	Μαρτίνου πάπα Ρώμης, Θεοδοσίου μ., Ζωΐλου μ.
14		Π	Ἀριστάρχου ἐκ τῶν Ο΄ ἀπ., Θωμαΐδος μ.
15		Π	Κρήσκεντος μ., Λεωνίδου ἐπ. Ἀθηνῶν
16	☿	Σ	† **Η ΕΓΕΡΣΙΣ ΤΟΥ ΛΑΖΑΡΟΥ** Θεοδότης μ. καὶ θυγατ. αὐτῆς, **Ἀμφιλοχίου ὁσίου τοῦ ἐν Πάτμῳ**
17		Κ	† **ΤΩΝ ΒΑΙΩΝ**
18		Δ	† **Μ. ΔΕΥΤΕΡΑ, Ἰωσήφ τοῦ Παγκάλου**
19		Τ	† **Μ. ΤΡΙΤΗ, Τῶν 10 Παρθένων**
20		Τ	† **Μ. ΤΕΤΑΡΤΗ, Τῆς ἀλειψάσης τόν Κύριον μύρῳ**
21		Π	† **Μ. ΠΕΜΠΤΗ, Ὁ Μυστικός Δεῖπνος**
22		Π	**Μ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, Τά Ἅγια Πάθη τοῦ Κυρίου**
23	◑	Σ	† **Μ. ΣΑΒΒΑΤΟΝ, Ἡ εἰς Ἅδου κάθοδος τοῦ Κυρίου,**
24		Κ	† **ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ, Η ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ**
25		Δ	† **Γεωργίου μεγαλομ. τοῦ Τροπαιοφόρου, Μάρκου Ἀποστ.**
26		Τ	† **Ραφαήλ, Νικολάου καί Εἰρήνης νεοφ. μαρτ., θαῦμα Ἀγ. Μηνᾶ**
27		Τ	Συμεών ἱερομ., Συμεών καί Γεωργίου τῶν Στυλιτῶν
28		Π	Ἐννέα μαρτύρων τῶν ἐν Κυζίκῳ, Αὐξεντίου καί Μέμνονος
29		Π	† **Ζωοδόχου Πηγῆς,** Ἰάσωνος καί Σωσιπάτρου τῶν Ἀποστόλων
30	☻	Σ	Ἰακώβου ἀπ., Κλήμεντος τοῦ ποιητοῦ, Δονάτου ἐπισκ. Εὐροίας

ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Ἀναγνώσματα τῶν Κυριακῶν

ΗΜ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
3	*Ἑβρ. ς΄ 13-20*	*Μάρκ. θ΄ 17-31*	*πλ. δ΄*	*Η΄*
10	*Ἑβρ. θ΄ 11-14*	*Μάρκ. ι΄ 32-45*	*α΄*	*Θ΄*
17	*Φιλιπ. δ΄ 4-9*	*Ἰωάν. ιβ΄ 1-18*	*-*	*Ματθ. κα΄ 1-11, 15-17*
24	*Πράξ. α΄ 1-8*	*Ἰωάν. α΄ 1-17*	*-*	*Β΄*

«Δὲν εἶναι τὰ φτερὰ ποὺ μποροῦν νὰ ὑψώσουν τὸν ἄνθρωπο πάνω ἀπὸ τὴ γῆ. Ἡ καθαρότητα καὶ ἡ ἁπλότητα τῆς καρδιᾶς εἶναι. Πρέπει νὰ εἶσαι ἁπλὸς στὶς πράξεις σου καὶ καθαρὸς στὴ σκέψη καὶ στὰ αἰσθήματά σου. Μὲ τὴν καθαρὴ καρδιὰ θὰ ἀναζητᾶς τὸ Θεό, μὲ τὴν ἁπλότητα θὰ τὸν βρίσκεις καὶ θὰ τὸν χαίρεσαι. Ἡ καθαρὴ καρδιὰ περνάει εὔκολα τὶς πύλες τοῦ οὐρανοῦ».

Ὅσιος Ἀμφιλόχιος ὁ ἐν Πάτμῳ

ΜΑΪΟΣ 2022

1		**Κ**	**† ΤΟΥ ΘΩΜΑ, Μαρίας Μεθυμ. ἐκ Φουρνῆς** *(Μάχη σπηλ. Μιλάτου)*
2		Δ	Ἀνακ. λειψ. Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου, Ἑσπέρου καί Ζωῆς μαρτ.
3		Τ	Τιμοθέου καί Μαύρας μαρτ., Πέτρου ἐπισκ. Ἄργους
4		Τ	Πελαγίας τῆς ἀπό Ταρσοῦ, Ἀθανασίου ἐπισκ. Κορίνθου
5		Π	**† Εἰρήνης μεγαλομ., Ἐφραίμ ὁσιομ. τοῦ νεοφανοῦς**
6		Π	Ἰώβ Πολυάθλου, **Σοφίας ὁσίας τῆς Κλεισούρας**
7		Σ	Τοῦ ἐν οὐρανῷ φαν. σημείου τοῦ Τιμ. Σταυροῦ
8		**Κ**	**† ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ, Ἰωάν. Θεολ., Ἀρσενίου ὁσ.** *(Μάχη Κριτσᾶς)*
9	🌗	Δ	Ἡσαΐου προφ., Χριστοφ. μεγαλομ., **Ἱερωνύμου ὁσ. Σιμωνοπετρ.**
10		Τ	Σίμων. Ζηλ., Λαυρεντ. Μεγαρ., Κυρίλλου καί Μεθοδίου ἰσαπ., Μωκίου
11		Τ	Κυρίλλου καί Μεθοδίου ἰσαπ., Μωκίου ἱερομ.
12		Π	Ἐπιφανίου ἐπ. Κύπρου, Γερμανοῦ πατρ. ΚΠόλεως
13		Π	Γλυκερίας μ., Γεωργίου, Εὐθυμίου, Ἰωάννου καί Γαβριήλ ὁσ. Ἰβήρ.
14		Σ	Θεράποντος ἱερομ., **Λεοντίου πατρ. Ἱεροσ., Μάρκου νεομ. Κρητός**
15		**Κ**	**† ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ, Παχωμίου ὁσ. Μεγάλου, Ἀχιλλίου ἀρχιεπ. Λαρίσης, Ἐπανακ. τιμ. Κάρας ἀπ. Τίτου**
16	🌝	Δ	Ἀλεξάνδρου πατρ. Κπόλεως, Θεοδώρου ὁσ. τοῦ ἡγιασμένου
17		Τ	Ἀνδρονίκου καί Ἰουνίας ἀπ., Ἀθανασίου ἐπ. Χριστιανουπόλεως
18		Τ	**† ΜΕΣΟΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗ,** Πέτρου, Διονυσίου καί τ. σύν αὐτ. μ.
19		Π	Πατρικίου ἐπ. Προύσης καί σύν αὐτῷ μαρτύρων, Μέμνονος ὁσ.
20		Π	**† Ἀν. λειψ. Νικολάου ἀρχιεπ. Μύρων**, Θαλλελαίου μ., Λυδίας Φιλ.
21		Π	**† Κωνσταντίνου καί Ἑλένης τῶν Ἰσαποστόλων**
22	🌓	**Κ**	**† ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΔΟΣ, Βασιλίσκ., Κόδρ., Δημητρ. καί Παύλ. νεομ. ἐν Τριπ.**
23		Δ	Μιχαήλ ἐπ. Συνάδων, Μαρίας Μυροφ. Κλωπᾶ
24		Τ	Συμεών ὁσ. τοῦ θαυμαστορείτου, Μελετίου μ. Στρατηλάτου
25		Τ	**Γ΄ εὕρεσις Τιμίας Κεφαλῆς Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου**
26		Π	†, Κάρπου καί Ἀλφαίου ἐκ τῶν Ο΄ Ἀποστόλων
27		Π	**† Ἰωάννου ὁσ. Ρώσου ὁμολογητοῦ**, Ἑλλαδίου ἱερομ.
28		Σ	Εὐτυχοῦς ἱερομ. ἐπ. Μελιτηνῆς, Νικήτα ἐπ. Χαλκηδόνος
29		**Κ**	**† ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ, Θεοδοσίας μάρτυρος, Ὑπομονῆς ὁσίας** *(Μνήμη Ἁλώσεως ΚΠόλεως-Μάχη τοῦ Λασιθίου)*
30	🌚	Δ	Ἰσαακίου ὁσ., Ἐμμελείας μητρ. Μ. Βασιλείου
31		Τ	Ἑρμείου μάρτ., Πετρονίλης μ., Εὐσταθίου πατρ. ΚΠόλεως

ΜΑΪΟΥ

Ἀναγνώσματα τῶν Κυριακῶν

ΗΜ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
1	*Πράξ. ε΄ 12-20*	*Ἰωάν. κ΄ 19-31*	-	*Α΄*
8	*Α΄ Ἰωάν. α΄ 1-17*	*Μάρκ. ιε΄ 43-ις΄ 8*	*β΄*	*Δ΄*
15	*Πράξ. θ΄ 32-42*	*Ἰωάν. ε΄ 1-15*	*γ΄*	*Ε΄*
22	*Πράξ. ια΄ 19-30*	*Ἰωάν. δ΄ 5-42*	*δ΄*	*Ζ΄*
29	*Πράξ. ις΄ 16-34*	*Ἰωάν. θ΄ 1-38*	*πλ. α΄*	*Η΄*

«Τά μάτια νά βλέπουν καί νά μή βλέπουν.
Τ' αὐτιά ν' ἀκοῦν καί νά μήν ἀκοῦν.
Τό στόμα νά μή βλασφημεῖ.
Κλειδί στό στόμα.
Νά μή μεταφέρετε λόγια
ἀπό τόν ἕνα στόν ἄλλο.
Νά ἔχετε γιά ὅλους ἀγάπη.
Νά σκεπάζετε, νά σᾶς σκεπάζει ὁ Θεός.
Πολλάν ὑπομονήν νά κάμετε,
πολλάν ὑπομονήν».

Ὁσία Σοφία ἡ ἐν Κλεισούρᾳ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2022

1		Τ	† **ΑΠ. ΕΟΡΤΗΣ ΠΑΣΧΑ,** Ἰουστίνου φιλοσ. μ., Θεσπεσίου μ.
2		Π	† **Η ΑΝΑΛΗΨΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ** Νικηφ. ΚΠόλεως, Κων/νου ἐξ Ἀγαρ.
3		Π	Λουκιλλιανοῦ καί Παύλης μ. καί τῶν σύν αὐτοῖς νηπίων
4		Σ	Μητροφάνους πατρ. ΚΠόλεως, Μάρθας καί Μαρίας ἀδελφ. Λαζάρου
5		Κ	**†ΑΓΙΩΝ 318 ΠΑΤΕΡΩΝ Α΄ Οἰκ.. Συνόδου, Δωροθέου ἐπ. Τύρου, Νικάνδρου μεγαλομ., Μάρκου νεομ. ἐν Χίῳ**
6		Δ	Ἱλαρίωνος ὁσ. τοῦ νέου, Γελασίου μάρτυρος
7	◐	Τ	Θεοδότου ἱερομ. τοῦ ἐν Ἀγκύρᾳ, Παναγῆ ὁσ. Μπασιᾶ
8		Τ	Ἀνακ. λειψ. Θεοδώρου μεγαλομ. τοῦ Στρατηλάτου, Καλλιόπης μ.
9		Π	Κυρίλλου πατρ. Ἀλεξ., Πέντε Κανονικῶν Παρθένων
10		Π	Τιμοθέου ἐπ. Προύσσης ἱερομ., Ἀλεξάνδρου καί Ἀντωνίνης μαρτ.
11		Σ	† **ΨΥΧΟΣΑΒΒΑΤΟΝ, Βαρθολομαίου & Βαρνάβα ἀπ., Παναγίας Ἀξιόν ἐστιν, Λουκᾶ ἀρχιεπ. Συμφερουπόλεως**
12		Κ	† **ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ,** Ὀνουφρ. ὁσ. Αἰγυπτ., Πέτρου ὁσ. Ἀθων.
13		Δ	† **ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ,** Ἀκυλίνης μ.,
14	◒	Τ	Ἐλισαίου πρ., Μεθοδίου πατρ. ΚΠόλεως, **Κυρίλλου ἐπ. Γορτύνης**
15		Τ	Ἀμώς προφήτου, Αὐγουστίνου ἐπ. Ἱππῶνος, Ἱερωνύμου ὁσ.
16		Π	Τύχωνος καί Μνημονίου ἐπ. Ἀμαθοῦντος Κύπρου
17		Π	Ἰσαύρου διακόνου, Βασιλείου καί Ἰννοκεντίου μ. ἐξ Ἀθηνῶν
18		Σ	Λεοντίου καί τῶν σύν αὐτῷ, Ὑπατίου καί Θεοδούλου μαρτύρων
19		Κ	† Α΄ΜΑΤΘΑΙΟΥ, ΑΓ. ΠΑΝΤΩΝ, Ἰούδα Ἀδελφοθ., Παΐσίου Μεγ.
20		Δ	Μεθοδ. Πατάρ., Νικολ. Καβάσ., Καλλίστου πατρ. ΚΠόλεως, *(Ἀρχή Νηστ.)*
21	◑	Τ	Ἰουλιανοῦ τοῦ ἐν Κιλικίᾳ, Τερεντίου ἐπισκ. Ἰκονίου
22		Τ	Εὐσεβίου ἐπ. Σαμοσάτων, Ζήνωνος καί Ζηνᾶ μ.
23		Π	† **Ἰωακείμ ἐπ. Χερρονήσου, Νεοφ. ἐπ. Κνωσ. & τῶν νεομ. Κρητῶν**
24		Π	† **Τὸ Γενέσιον τοῦ Τιμίου Προδρόμου, Ἰωακείμ ἐπ. Πέτρας**
25		Σ	† **Μεθοδίου ὁσ. ἐν Νιβρύτῳ,** Φεβρωνίας ὁσιομ.
26		Κ	† Β΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Δαυΐδ ὁσ. τοῦ ἐν Θεσσαλον., Ἰωάν. ἐπ. Γοτθίας
27		Δ	Σαμψών τοῦ ξενοδόχου, **Κυρίλλου Λουκάρεως πατρ. ΚΠόλεως**
28		Τ	Ἀν. λειψ. Ἀναργ. Κύρου καί Ἰωάννου, **Σεργίου ὁσ. Μαγίστρ.**
29	●	Τ	† **ΠΕΤΡΟΥ καί ΠΑΥΛΟΥ τῶν Πρωτοκορυφαίων Ἀποστόλων**
30		Π	† **Η ΣΥΝΑΞΙΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΔΩΔΕΚΑ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ**

ΙΟΥΝΙΟΥ

Ἀναγνώσματα τῶν Κυριακῶν

ΗΜ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
5	*Πράξ. κ΄ 16-18, 28-36*	*Ἰωάν. ιζ΄ 1-13*	*πλ. β΄*	*Ι΄*
12	*Πράξ. β΄ 1-11*	*Ἰωάν. ζ΄ 37-52, η΄ 12*	-	*Ἰωάν. κ΄ 19-23*
19	*Ἑβρ. ια΄ 33-40, ιβ΄ 1-2*	*Ματθ. ι΄ 32-33, 37-38, ιθ΄ 27-30*	*πλ. δ΄*	*Α΄*
26	*Ρωμ. β΄ 10-16*	*Ματθ. δ΄ 18-23*	*α΄*	*Β΄*

«Τό θέμα δέν εἶναι νά γεννᾶ κανείς ὑπάρξεις γιά τήν ἱστορική πραγματικότητα, ἀλλά νά γεννᾶ πρόσωπα γιά τήν ὑπεριστορική πραγματικότητα, γιά νά εἰσέλθουν στόν Παράδεισο. Πολλοί γεννοῦν παιδιά, τά ὁποῖα γίνονται τροφή γιά τήν κόλαση».

Ὅσιος Σωφρόνιος ὁ ἐν Ἔσσεξ

ΙΟΥΛΙΟΣ 2022

1		Π	† **Κοσμᾶ καί Δαμιανοῦ τῶν Ἀναργύρων τῶν ἐν Ρώμῃ**
2		Σ	† **Κατάθ. Τιμίας Ἐσθῆτος ἐν Βλαχέρναις, Σύν. Παναγίας Ὀρφανῆς**
3		Κ	† **Γ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Πάντων τῶν ἐν Κρήτῃ Ἁγίων**
4		Δ	Λουκίας καί Ἀπολλωνίου μ., **Ἀνδρέου ἀρχιεπ. Κρήτης Ἱεροσολ.**
5		Τ	† **Ἀθανασίου ὁσ. τοῦ ἐν Ἄθῳ,** Λαμπαδοῦ ὁσ. τοῦ θαυματουργοῦ
6		Τ	Σισώη ὁσ. τοῦ Μεγάλου, Λουκίας παρθενομάρτυρος
7	◐	Π	† **Κυριακῆς Μεγαλομάρτυρος,** Θωμᾶ ὁσ. τοῦ ἐν Μαλεῷ
8		Π	Προκοπίου μεγαλομ. καί Θεοδοσίας τῆς μητρός αὐτοῦ
9		Σ	Παγκρατίου ἱερομ. ἐπ. Ταυρομ., **Μεθοδίου ἱερομ. ἐπ. Λάμπης**
10		Κ	† **Δ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ Παρθενίου & Εὐμενίου ὁσ. τῶν ἐν Κουδουμᾷ**
11		Δ	Εὐφημίας μεγαλομ., Ὄλγας ἰσαπ., **Σωφρονίου ὁσίου τοῦ Ἐσσεξ**
12		Τ	† Πρόκλου & Ἰλαρίου, **Γερασίμου καί Ἀκακίου ὁσ.,** Παϊσίου ὁσ. Ἁγιορ.
13	☹	Τ	Σύναξις ἀρχαγγέλου Γαβριήλ, Στεφάνου ὁσ. τοῦ Σαββαΐτου
14		Π	Νικοδήμου ὁσ. Ἁγιορ., **Πέτρου ἐπ. Κνωσοῦ, 4 νεομ. ἐκ Κισάμου**
15		Π	† Κηρύκου καί Ἰουλίττης μαρτύρων, Βλαδιμήρου ἰσαπ.
16		Σ	Ἀθηνογένους ἱερομ., Φαύστου μ., Ἀντιόχου μάρτυρος
17		Κ	† **ΑΓΙΩΝ 630 ΠΑΤΕΡΩΝ Δ΄ Οἰκ. Συν., Μαρίνης Μεγαλομάρτ.**
18		Δ	Αἰμιλιανοῦ μ., Ὑακίνθου μ., Ὀνησιφόρου, Παμβώ καί Ἰωάννου ὁσ.
19		Τ	Μακρίνης ὁσ. ἀδελφῆς Μεγάλου Βασιλείου, Δίου ὁσ.
20	◑	Τ	† **Προφήτου Ἠλιού τοῦ Θεσβίτου**
21		Π	Ἰωάννου ὁσ., Συμεών ὁσ. διά Χριστόν σαλοῦ
22		Π	Μαρίας Μαγδαληνῆς Μυροφ., Μαρκέλλης ὁσιοπαρθ. Χιοπολ.
23		Σ	Ἰεζεκιήλ προφ., Φωκᾶ ἱερομ. ἐπ. Σινώπης, Πελαγίας ὁσ. ἐν Τήνῳ
24		Κ	† **ΣΤ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Χριστίνης μεγαλομ., Καπίτωνος, Ἑρμογένους**
25		Δ	† **Ἡ Κοίμησις τῆς Ἁγ. Ἄννης,** Ὀλυμπιάδος διακονίσσης
26		Τ	† **Παρασκευῆς ὁσιομ., Ἑρμολάου ἱερομ., Ἱερουσαλήμ μ.**
27		Τ	† **Παντελεήμονος μεγαλομ. καί Ἰαματικοῦ**
28	☻	Π	Προχόρου, Νικάν., Τίμωνος, Παρμενᾶ διακ., Εἰρήνης ὁσ. Χρυσοβαλ.
29		Π	Καλλινίκου μ., Θεοδότης μ. καί τῶν τέκνων αὐτῆς
30		Σ	Σίλα, Σιλουανοῦ, Κρήσκεντος, Ἐπαινετοῦ, Ἀνδρονίκου ἐκ τῶν Ο΄ ἀπ.
31		Κ	† **Ζ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Ἰωσήφ τοῦ ἀπό Ἀριμαθ., Εὐδοκίμου Δικαίου**

ΙΟΥΛΙΟΥ

Ἀναγνώσματα τῶν Κυριακῶν

ΗΜ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
3	*Ρωμ. ε΄ 1-11*	*Ματθ. ς΄ 22-33*	*β΄*	*Γ΄*
10	*Ρωμ. ς΄ 18-23*	*Ματθ. η΄ 5-13*	*γ΄*	*Δ΄*
17	*Τίτ. γ΄ 8-15*	*Ματθ. ε΄ 14-19*	*δ΄*	*Ε΄*
24	*Ρωμ. ιβ΄ 6-14*	*Ματθ. θ΄ 1-8*	*πλ. α΄*	*ΣΤ΄*
31	*Ρωμ. ιε΄ 1-7*	*Ματθ. θ΄ 27-35*	*πλ. β΄*	*Ζ΄*

«Οἱ νέοι, ἐνῶ ἔχουν ἰδανικά, δέν ἔχουν πρότυπα καί εἶναι ἀδέσποτοι. Βλέπουν πολλούς Χριστιανούς κουμπωμένους, καλουπωμένους, καί ἀντιδροῦν, θέλουν νά τά πετάξουν ὅλα. Μερικοί κατηχητές προσπαθοῦν νά τούς συγκρατήσουν μέ ἠθικές διδασκαλίες, ἐνῶ χρειάζεται νά τούς κινήσουν τό φιλότιμο καί νά τούς συγκινήσουν μέ τήν ἁπλή ζωή τους. Γιά μένα πάντως, ἕνας ἀλήτης πού ἔχει καλή διάθεση εἶναι καλύτερος ἀπό ἕναν ὑποκριτή Χριστιανό».

Ὅσιος Παΐσιος Ἁγιορείτης

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2022

1		Δ	Πρόοδος Τ. Σταυροῦ, Ἁγ. Μακκαβαίων *(Ἀρχή νηστ.)*
2		Τ	† Ἀνακομιδή λειψάνων Πρωτομ. καί Ἀρχιδιακόνου Στεφάνου
3		Τ	Δαλμάτου, Φαύστου, Ἰσακίου ὁσ., Σαλώμης Μυροφόρου
4		Π	Τῶν ἐν Ἐφέσῳ Ἑπτά παίδων, Εὐδοκίας ὁσ.
5	◐	Π	Εὐσιγνίου μ., Νόννης μητρός Ἰρηγορίου τοῦ Θεολόγου
6		**Σ**	**† Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ** *(κατάλ. ἰχθύος), (Μάχη τῶν Βρυσῶν)*
7		K	† Η΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Ἰωσήφ Γεροντογιάννη
8		Δ	**Μύρωνος Κρήτης,** Αἰμιλιανοῦ Κυζίκου, **Καλλινίκου ἐπ. Ἐδέσσης**
9		Τ	Ματθία ἀπ., Ἁγίων 10 μαρτύρων τῶν ἐν τῇ Χαλκῇ Πύλῃ
10		Τ	Λαυρεντίου ἀρχιδιακόνου, Εὐστου πάπα Ρώμης, Ἱππολύτου μ.
11		Π	Εὔπλου διακ., Ἀνάμν. θαύμ. Ἁγ. Σπυρίδωνος, **Σύναξις Ἐλεούσης**
12	♀	Π	Φωτίου καί Ἀνικήτου μ., **12 μαρτ. στρατιωτῶν τῶν ἐκ Κρήτης**
13		Σ	Ἀν. λειψ. Μαξίμου ὁμ., **Σύναξις Παναγίας Γαλακτοτροφούσης**
14		K	† Θ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ Μιχαίου πρ., Συμεών νεομ. Τραπεζ. Χρυσοχ.
15		**Δ**	**† Η ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ**
16		Τ	Ἁγ. Μανδηλίου, Διομήδους μάρτυρος, Τιμοθέου ἐπ. Εὐρίπου
17		Τ	Μύρωνος μ., **Εὐτυχίου Γορτύνης, Εὐτυχιανοῦ καί Κασσιανῆς ὁσ.**
18		Π	Φλώρου καί Λαύρου μ., **Ματθαίου νεομ. τοῦ ἐκ Γερακαρίου**
19	◑	Π	Ἀνδρέου μεγαλομ. Στρατηλάτου, Θεοφάνους ὁσ.
20		Σ	Σαμουήλ προφήτου, Λουκίου μ. τοῦ βουλευτοῦ
21		K	† Ι΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Θαδδαίου ἀπ., Ἀθανασίου πατρ. ΚΠόλεως Πατελ.
22		Δ	Ἀγαθονίκου καί τῶν σύν αὐτῷ μ., Ἀνθούσης μ.
23		Τ	† **Ἀπ. Κοιμήσ. Θεοτόκου,** Εἰρηναίου Λουγδ., **Χαραλάμπ. ὁσ. Καλυβ.**
24		Τ	† **Κοσμᾶ ἱερομ. Αἰτωλοῦ**, Εὐτυχοῦς ἱερομ., ἀν. λειψ. Ἁγ. Διονυσ.
25		Π	† **Τίτου Ἀποστόλου, Πρώτου Ἐπισκόπου Κρήτης**
26		Π	Ἀδριανοῦ καί Ναταλίας κ.λπ. μαρτύρων, Ἰωάσαφ ὁσίου
27	●	Σ	† **Φανουρίου Μεγαλομάρτ.**, Ποιμένος ὁσ., Ὁσίου ἐπ. Κορδοὺης
28		K	† ΙΑ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Μωϋσέως ὁσ. Αἰθίοπος, Ἰωσήφ ὁσ. Ἡσυχαστοῦ
29		Δ	† **Ἡ Ἀποτομή τῆς Τιμ. Κεφ. Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ** *(Νηστεία)*
30		Τ	Ἀλεξάνδρου, Ἰωάννου καί Παύλου πατρ. ΚΠόλεως
31		Τ	† **Κατάθεσις τῆς Τιμίας Ζώνης τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου**

ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Ἀναγνώσματα τῶν Κυριακῶν

ΗΜ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
7	*Α΄ Κορ. α΄ 10-17*	*Ματθ. ιδ΄ 14-22*	*βαρύς*	*Η΄*
14	*Α΄ Κορ. γ΄ 9-17*	*Ματθ. ιδ΄ 22-34*	*πλ. δ΄*	*Θ΄*
21	*Α΄ Κορ. δ΄ 9-16*	*Ματθ. ιζ΄ 14-23*	*α΄*	*Ι΄*
28	*Α΄ Κορ. θ΄ 2-12*	*Ματθ. ιη΄ 23-35*	*β΄*	*ΙΑ΄*

«Ἡ ζωή τοῦ ἀνθρώπου, παιδί μου, εἶναι θλίψη, διότι εἶναι στήν ἐξορία. Μή ζητεῖς τελεία ἀνάπαυση. Ὁ Χριστός μας σήκωσε τό σταυρό, καί μεῖς θά σηκώσουμε. Ὅλες τίς θλίψεις ἐάν τίς ὑπομένουμε, βρίσκομε Χάρη παρά Κυρίου. Γι' αὐτό μᾶς ἀφήνει ὁ Κύριος νά πειραζόμαστε, γιά νά δοκιμάζει τό ζῆλο καί τήν ἀγάπη πού ἔχουμε πρός αὐτόν. Γι' αὐτό χρειάζεται ὑπομονή. Χωρίς ὑπομονή δέ γίνεται ὁ ἄνθρωπος πρακτικός, δέ μαθαίνει τά πνευματικά, δέ φθάνει σέ μέτρα ἀρετῆς καί τελειώσεως.

Ἀγάπα τόν Ἰησοῦ καί λέγε ἀδιάλειπτα τήν εὐχή, καί αὐτή θά σέ φωτίζει στό δρόμο του».

Ὅσιος Ἰωσήφ ὁ Σπηλαιώτης καί Ἡσυχαστής

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2022

1		Π	† **Ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου, Συμεών ὁσ. Στυλ., Νικολάου ὁσ. Κουρταλ.**
2		Π	Μάμαντος μ., Ἰωάν. Νηστ. πατρ. ΚΠόλεως, **Κοσμᾶ ὁσ. Ἐρημίτου**
3	◐	Σ	Ἀνθίμου ἱερομ., Θεοκτίστου ὁσ., ἀνακ. λειψ. Ἁγίου Νεκταρίου
4		Κ	† **ΙΒ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Μωϋσέως, Βαβύλα ἱερομ., Ἑρμιόν., Ἀνθίμου Ἀσκ.**
5		Δ	Ζαχαρίου προφήτου πατρός Προδρόμου
6		Τ	Ἀνάμνησις τοῦ ἐν Χώναις θαύματος τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ
7		Τ	Σῴζοντος μ., Κασσιανῆς ὁσ. τῆς Ὑμνογρ., **Δανιὴλ ὁσ. Κατουνακ.**
8		Π	† **ΤΟ ΓΕΝΕΘΛΙΟΝ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ**
9		Π	† Σύναξις Θεοπατόρων Ἰωακείμ καί Ἄννης, Θεοφάνους ὁσ.
10	♍	Σ	Μηνοδώρας, Μητροδώρας, Νυμφοδώρας μ.
11		Κ	† **ΠΡΟ ΥΨΩΣΕΩΣ, Νεομ. Μικρασ. Καταστρ., Σύν. Παναγίας Ἀντιφ.**
12		Δ	Χρυσοστόμου μητροπ. Σμύρνης
13		Τ	Ἀνάμν. Ἐγκ. Ναοῦ Ἀναστάσ., Ἀριστείδους μ., Κορνηλίου ἑκατοντ.
14		Τ	† **Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΥΨΩΣΙΣ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ**
15		Π	Νικήτα μεγαλομ., **Ἰωάννου νεομ. ἐκ Σφακίων**
16		Π	† **Εὐφημίας μεγαλομ.**, Μελιτηνῆς μ., Κασσιανοῦ ὁσ.
17	◑	Σ	† **Σοφίας, Πίστεως, Ἐλπίδος καί Ἀγάπης μ.**
18		Κ	† **ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΨΩΣΙΝ, Ἀριάδνης μ., Εὐμενίου ἐπ. Κρήτης**
19		Δ	Τροφίμου, Σαββατίου καί Δορυμέδοντος μαρτ.
20		Τ	† **Εὐσταθίου μεγαλομ., Ἰωάννου ὁσ. τ. Ξένου, Ἰλαρίωνος ὁσ. Κρητ.**
21		Τ	Ἀπόδοσις ἑορτῆς τῆς Ὑψώσεως, Ἰωνᾶ προφ., Κοδράτου ἀποστ.
22		Π	Φωκᾶ ἱερομ., Ἰσαάκ καί Μαρτίνου μ.
23		Π	† **Σύλληψις Τιμίου Προδρόμου**, Ξανθίππης, Πολυξένης ὁσ.
24		Σ	† Θέκλης ἰσαπ., Σιλουαν. ὁσ. Ἀθ., **Σύν. Μυρτιδιωτίσσης-Παληανῆς**
25	♎	Κ	† **Α΄ ΛΟΥΚΑ, Εὐφροσύνης & Παφνουτίου, Σύν. Εὐαγγελιστρ. Μοχοῦ**
26		Δ	† Η Μετάστασις Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, Ἑδεών τοῦ Δικαίου
27		Τ	Μάρκου, Ἀριστάρχ. καί Ζήνωνος ἐκ τῶν Ο΄ ἀπ., Καλλιστράτου μ.
28		Τ	Βαρούχ προφήτου, Χαρίτωνος ὁσ. ὁμολογητοῦ, Αὐξεντίου ὁσ.
29		Π	Κυριακοῦ ὁσ. Ἀναχωρητοῦ, Γοβδελαᾶ μ.
30		Π	Γρηγορίου Φωτιστοῦ Μ. Ἀρμενίας, Στρατονίκου καί Μαρδονίου μ.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Ἀναγνώσματα τῶν Κυριακῶν

ΗΜ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
4	*Α΄ Κορ. ιε΄ 1-11*	*Ματθ. ιθ΄ 16-26*	*γ΄*	*Α΄*
11	*Γαλ. ς΄ 11-18*	*Ἰωάν. γ΄ 13-17*	*δ΄*	*Β΄*
18	*Γαλ. β΄ 16-20*	*Μάρκ. η΄ 34-θ΄ 1*	*πλ. α΄*	*Γ΄*
25	*Β΄ Κορ. δ΄ 6-15*	*Λουκ. ε΄ 1-11*	*πλ. β΄*	*Δ΄*

«Χωρίς τή νηστεία, οὔτε καθαρή προσευχή κατορθώνεται, οὔτε παρθενία ἁγνή ἐκτελεῖται, οὔτε ὁ Χριστιανός μπορεῖ νά σηκώσει τό σταυρό τοῦ Σωτῆρος μας Ἰησοῦ καί νά τόν ἀκολουθήσει, ἀφοῦ δέν ὑποτάσσει τό σῶμα του μέ τήν ἀνάλογη νηστεία.

Αὐτός ὁ Σωτῆρας μας Ἰησοῦς Χριστός, ἀφήνοντάς μας παράδειγμα, νήστευσε σαράντα ἡμέρες καί νύκτες. Καί πότε; Μετά τό βάπτισμα. Γιά νά μᾶς δείξει ὅτι κάθε βαπτισμένος Χριστιανός ὀφείλει κατά τό δυνατόν νά νηστεύει».

Ὅσιος Δανιὴλ Κατουνακιώτης

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2022

1		Σ	Σύν. Γοργοϋπ., Ἀνανίου ἀπ., Ρωμανοῦ Μελωδοῦ, Ἰωάν. Κουκουζ.
2		Κ	**† Β΄ ΛΟΥΚΑ, Κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης μ., Θεοφίλου ὁσ. ὁμολ.**
3	◐	Δ	Διονυσίου Ἀρεοπ., Ρουστικοῦ καὶ Ἐλευθερίου μ.
4		Τ	Ἱεροθέου ἐπ. Ἀθηνῶν, Δομνίνης μ., Ἀμμοῦν ὁσ. τοῦ Αἰγυπτίου
5		Τ	Χαριτίνης μάρτ., Εὐδοκίμου μ., Μεθοδίας ὁσ. τῆς ἐν Κιμώλῳ
6		Π	† Θωμᾶ ἀπ., Ἐρωτηΐδος μ., Μακαρίου ὁσιομ. ἐκ Κίου
7		Π	Σεργίου καί Βάκχου μ., Πολυχρονίου ἱερομ., **Ἰωάννου ὁσ. Ἐρημ.**
8		Σ	Πελαγίας ὁσ., Ταϊσίας ὁσ., **Φιλίππου ἐπ. Γορτύνης**
9	☽	Κ	**† Γ΄ ΛΟΥΚΑ, Ἰακώβου ἀπ. Ἀλφαίου, Ἀνδρονίκου καὶ Ἀθανασίας ὁσ.**
10		Δ	Εὐλαμπίου & Εὐλαμπίας μ., **Πινυτοῦ ἐπισκ. Κνωσοῦ**
11		Τ	Φιλίππου ἀπ. ἐκ τῶν 7 Διακ., Θεοφάνους ὁσ. ὁμολ. τοῦ Γραπτοῦ
12		Τ	Πρόβου, Ταράχου, Ἀνδρονίκου μ., Συμεών ὁσ. Νέου Θεολόγου
13		Π	Χρυσῆς νεομ., **Μελετίου Πηγᾶ πατρ. Ἀλεξανδρείας**
14		Π	Ναζαρίου καί Γερβασίου μ., Κοσμᾶ ἐπ. Μαϊουμᾶ Μελῳδοῦ
15		Σ	Λουκιανοῦ ἱερομ., Σαββίνου ὁσ., Βάρσου ὁσ. ὁμολογητοῦ
16		Κ	**† Δ΄ ΛΟΥΚΑ (ΑΓ. ΠΑΤΕΡ. Ζ΄ Οἰκ. Συν.), Λογγίνου ἑκατοντ. καί τῶν σύν αὐτῷ, Λεοντίου μ., Σύν. Πάντων τῶν Ἰατρῶν Ἁγίων**
17	◑	Δ	Ὁσηέ πρ., Λεοντίου, Ἀνθίμου καί Εὐπρεπ. μ., **Ἀνδρέου τοῦ ἐν Κρίσει**
18		Τ	**† Λουκᾶ Ἀποστ. καί Εὐαγγελιστοῦ**, Μαρίνου μ. τοῦ γέροντος
19		Τ	Ἰωήλ προφήτου, Οὐάρου μ., Κλεοπάτρας ὁσ.
20		Π	**† Γερασίμου ὁσ. ἐν Κεφαλληνίᾳ**, Ἀρτεμίου μ., **Ἀνδρονίκου ὁσ.**
21		Π	Ἱλαρίωνος ὁσ. τοῦ Μεγάλου, Φιλοθέου ὁσ. ἐν Ἄθῳ, Θεοδότης μ.
22		Σ	Ἀβερκίου ἐπ. Ἱεραπόλεως ἰσαπ., Ἀλεξάνδρου καί τῶν σύν αὐτῷ μ.
23		Κ	**† ΣΤ΄ ΛΟΥΚΑ, Ἰακώβου ἀπ. τοῦ Ἀδελφοθ., Ἰγνατ. πατρ. ΚΠόλεως**
24		Δ	Ἀρέθα μεγαλομ. καί τῶν συν. αὐτῷ, Σεβαστιανῆς μ.
25	●	Τ	Μαρκιανοῦ καὶ Μαρτυρίου μ., Ταβιθᾶς ἐλεήμονος, Χρυσάνθης μ.
26		Τ	**† Δημητρίου μεγαλομάρτυρος τοῦ Μυροβλύτου**
27		Π	Νέστορος μ., Πρόκλης συζ. Πιλάτου, Κυριακοῦ πατρ. ΚΠόλεως
28		Π	**† Ἁγίας Σκέπης Θεοτόκου, Ἁγίων 4 Νεομ. Ρεθ. (Εθνική Ἑορτή)**
29		Σ	Ἀναστασίας ὁσιομ. τῆς Ρωμαίας, Ἀβραμίου ὁσ. καί Μαρίας
30		Κ	**† Ε΄ ΛΟΥΚΑ, Ζηνοβίου, Ζηνοβίας, Κλεόπα καί Ἀρτεμᾶ ἐκ τῶν Ο΄ ἀπ.**
31		Δ	Στάχυος, Ἀπελλοῦ, Οὐρβανοῦ, Ναρκίσσου καί Ἀριστοβούλου

ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Ἀναγνώσματα τῶν Κυριακῶν

ΗΜ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
2	*Β΄ Κορ. ς΄ 1-10*	*Λουκ. ς΄ 31-36*	*βαρύς*	*Ε΄*
9	*Β΄ Κορ. ς΄ 16-18, ζ΄ 1*	*Λουκ. ζ΄ 11-16*	*πλ. δ΄*	*ΣΤ΄*
16	*Τίτ. γ΄ 8-15*	*Λουκ. η΄ 5-15*	*α΄*	*Ζ΄*
23	*Γαλ. α΄ 11-19*	*Λουκ. η΄ 27-39*	*β΄*	*Η΄*
30	*Γαλ. α΄ 11-19*	*Λουκ. ις΄ 19-31*	*γ΄*	*Θ΄*

«Ἂς μείνωμεν πιστοί εἰς τά Ἱερά καί τά Ὅσια. Ἂς εἴμεθα προσηλωμένοι εἰς τήν Ὀρθόδοξον πίστιν, τήν παραδοθείσαν εἰς ἡμᾶς μέ αἵματα καί ἀγῶνας πολλούς καί φοβερούς. Ἡ Ὀρθοδοξία εἶναι θησαυρός ἀνεκτίμητος. Ἂς προσέξωμεν μή χάσωμεν αὐτόν. Ἂς τόν παραδώσωμεν εἰς τάς ἐπερχομένας γενεάς...».

Ἅγιος Καλλίνικος, Μητροπολίτης Ἐδέσσης

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2022

1	◐	Τ	† Κοσμᾶ καί Δαμιανοῦ Ἀναργ. καί Θεοδότης μητρ. αὐτ., Δαυΐδ ὁσ.
2		Τ	Ἀκινδύνου, Πηγασίου, Ἀφθονίου, Ἐλπιδηφόρου, Ἀνεμποδίστου μ.
3		Π	† **Ἀνακ. λειψ. Ἁγίου Γεωργίου,** Ἰωσήφ, Ἀκεψιμᾶ, Ἀειθαλᾶ μ.
4		Π	Ἰωαννικίου ὁσ. τοῦ Μεγάλου, Γεωργίου ὁσ. Καρσλίδου
5		Σ	Γαλακτίωνος καὶ Ἐπιστήμης μαρτ., Ἑρμᾶ καί Λίνου ἐκ τῶν Ο΄ ἀπ.
6		**Κ**	**† Ζ΄ ΛΟΥΚΑ, Παύλου ΚΠόλεως,, Παύλου ὁσ. διά Χριστόν σαλοῦ**
7		Δ	Τῶν ἐν Μελιτινῇ 33 μαρτ., Λαζάρου ὁσ. Γαλησιώτου
8	◌	Τ	† **Παμμεγ. Ταξιαρχῶν Μιχαήλ καί Γαβριήλ (*Ολοκαύτ. Ἀρκαδίου*)**
9		Τ	† **Νεκταρίου ἐπ. Πενταπόλ. ἐν Αἰγίνῃ,** Θεοκτίστης ὁσ. ἐκ Λέσβου
10		Π	Ροδίωνος, Ὀλυμπᾶ, Σωσιπάτρ. ἐκ τῶν Ο΄ ἀπ, Ἀρσεν. ὁσ. Καππαδ.
11		Π	† **Μηνᾶ Μεγαλομάρτ.,** Βίκτωρος, Βικεντίου μ., Θεοδώρου Στουδ.
12		Σ	Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, Νείλου ὁσ. τοῦ Μυροβλύτου
13		**Κ**	**† Η΄ ΛΟΥΚΑ, Ἰωάννου ἀρχιεπ. ΚΠόλεως Χρυσοστ., Ἀνθούσης μ.**
14		Δ	Φιλίππου Ἀπ., Γρ. Παλαμᾶ, Κων/νου νεομ. Ὑδρ.
15		Τ	Γουρία, Σαμωνᾶ καί Ἀβίβου μαρτ. *(Ἀρχή νηστείας Χριστουγέννων)*
16	◑	Τ	† **Ματθαίου Ἀποστ. καί Εὐαγγελιστοῦ,** Ἰφιγενείας παρθενομ.
17		Π	Γρηγορίου ἐπ. Νεοκαισαρ., Μαξίμου & Γενναδίου πατρ. ΚΠόλεως
18		Π	Πλάτωνος καί Ρωμανοῦ μ., Ἀναστασίου νεομ.
19		Σ	Ἀβδιού προφήτου, Βαρλαάμ, Ἀγαπίου, Ἡλιοδώρου μ.
20		**Κ**	**Θ΄ ΛΟΥΚΑ, Γρηγορίου ὁσ. Δεκαπολ., Πρόκλου ἀρχιεπ. ΚΠόλεως**
21		**Δ**	**† ΤΑ ΕΙΣΟΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ**
22		Τ	† Ὀνησ. ἐκ τῶν Ο΄ ἀπ., **Ἀνθίμου Κρήτης ὁμ., Ἰακώβου ὁσ. τ. ἐν Εὐβ.**
23		Τ	Ἀμφιλοχίου ἐπ. Ἰκονίου, Γρηγορίου ἐπ. Ἀκραγαντίνων
24	◒	Π	Κλήμεντος ἐπ. Ρώμης, Πέτρου ἐπ. Ἀλεξανδρείας
25		Π	† **Αἰκατερίνης μεγαλομ. τῆς πανσόφου,** Μερκουρίου μεγαλομ.
26		Σ	† **Στυλιανοῦ ὁσ. Παφλαγόνος, Νίκωνος ὁσ. τοῦ «Μετανοεῖτε»**
27		**Κ**	**† ΙΓ΄ ΛΟΥΚΑ, Ἰακώβ. Πέρσ., Γρηγ. Σιναΐτ., Γερασίμ., Ἀρσεν. ἐν Ράξῳ**
28		Δ	Στεφάνου ὁσ. τοῦ Νέου ὁμολ., Εἰρηνάρχου μάρτ.
29		Τ	Διονυσίου ἐπ. Κορίνθου ἱερομ., Παραμόνου μ., Πιτυροῦν ὁσ.
30	◐	Τ	† **Ἀνδρέου ἀπ. Πρωτοκλήτου (*Θρον. Ἑορτή Οἰκ. Πατριαρχείου*)**

ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Ἀναγνώσματα τῶν Κυριακῶν

ΗΜ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
6	*Γαλ. β΄ 16-20*	*Λουκ. η΄ 41-56*	*δ΄*	*Ι΄*
13	*Ἑβρ. ζ΄ 26-28, η΄ 1-2*	*Λουκ. ι΄ 25-37*	*πλ. α΄*	*ΙΑ΄*
20	*Ἐφεσ. β΄ 4-10*	*Λουκ. ιβ΄ 16-21*	*πλ. β΄*	*Α΄*
27	*Ἐφεσ. β΄ 14-22*	*Λουκ. ιη΄ 18-27*	*βαρύς*	*Β΄*

«Κάθε μῆνα ἔχω τίς οἰκογένειες πού ἔχουν ἀνάγκη καί τίς οἰκονομῶ τ᾽ ἀπαραίτητα σέ τρόφιμα καί χρήματα. Ἕνα δίνω κι ὁ Θεός δέκα μοῦ δίνει. Μόλις σκεφτῶ κάτι νά δώσω ἀμέσως ἡ ἀπάντηση τοῦ Θεοῦ μοῦ δίνει πολλαπλάσια. Δίνε, καί ὁ Θεός θά σοῦ δίνει».

Ἄλλοτε, κάποιος μοναχός διαμαρτυρήθηκε ὅτι τό φακελάκι πού τοῦ ἔδινε ὁ Ὅσιος Ἰάκωβος γιά ἕναν πτωχό εἶχε πολλά χρήματα. Τοῦ ἀπάντησε: «Πάτερ μου, ἐγώ λέγομαι πατήρ Ἰάκωβος καί εἶμαι σαράντα χρόνια καλόγερος. Ἄν ἀνοίξω, πάτερ μου, τό φακελάκι κι ἔχει μέσα, ἄς ποῦμε, τριάντα χιλιάδες καί κρατήσω τίς πέντε καί δώσω τίς εἰκοσιπέντε, θά ἦταν σά νά ἔχω λογισμό. Ἐνῶ, ὅπως τά δίνω, ὁ Ἅγιος Δαβίδ μοῦ τά φέρνει διπλάσια. Αὐτή εἶναι, παιδί μου, ἡ ἀγόγγυστη ἐλεημοσύνη».

Ὅσιος Ἰάκωβος ἐν Εὐβοίᾳ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2022

1		Π	Ναούμ προφήτου, Φιλαρέτου όσ. τοῦ Ἐλεήμονος
2		Π	† Ἀββακούμ προφήτου, **Πορφυρίου όσίου τοῦ Καυσοκαλυβίτου**
3		Σ	Σοφονίου προφήτου, Θεοδώρου ἱερομάρτυρος, Θεοδούλου όσίου
4		K	**† Ι΄ ΛΟΥΚΑ Βαρβάρας Μεγαλομ., Ἰωάννου όσ. Δαμασκηνοῦ**
5		Δ	**† Σάββα όσ. τοῦ Ἡγιασμένου,** Διογένους μάρτ.
6		T	**† Νικολάου ἀρχιεπ. Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ**
7		T	Ἀμβροσίου ἐπ. Μεδιολάνων, Νεοφύτου μ.
8	☿	Π	Σωσθένους, Ἀπολλώ ἐκ τῶν Ο΄ ἀποστόλων, Παταπίου όσίου
9		Π	**† Σύλληψις Ἁγίας Ἄννης μητρός Θεοτόκου**
10		Σ	Μηνᾶ μ. τοῦ Καλλικελάδου, Ἑρμογένους καί Εὐγράφου μ.
11		K	**† ΙΑ΄ ΛΟΥΚΑ (Προπατόρων), Δανιήλ καί Λουκᾶ τῶν Στυλιτῶν, Νικηφόρου Φωκᾶ Βασιλέως**
12		Δ	**† Σπυρίδωνος ἐπισκόπου Τριμυθοῦντος τοῦ θαυματουργοῦ**
13		T	Εὐστρατίου, Αὐξεντίου, Εὐγενίου, Μαρδαρίου, Ὀρέστου, Λουκίας μ.
14		T	Θύρσου, Φιλήμονος, Ἀπολλωνίου, Ἀρριανοῦ μαρτύρων
15		Π	**† Ἐλευθερίου ἱερομάρτυρος καί Ἀνθίας τῆς μητρός αὐτοῦ**
16	◑	Π	Ἀγγαίου προφήτου, Μοδέστου ἐπ. Ἱεροσολύμων
17		Σ	**† Διονυσίου ἐπ. Αἰγίνης θαυμ.,** Δανιήλ πρ. καί Ἁγ. Τριῶν Παίδων
18		K	**† ΠΡΟ της ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ, Σεβαστιανοῦ, Ζωῆς, Μοδέστου**
19		Δ	Βονιφατίου καί Ἀγλαΐδος τῶν μαρτύρων
20		T	**† Ἰγνατίου ἐπ. Ἀντιοχείας τοῦ Θεοφόρου**, Φιλογονίου όσ.
21		T	Θεμιστοκλέους μάρτ., Ἰουλιανῆς καί τῶν σύν αὐτῇ 500 μαρτύρων
22		Π	† **Ἀναστασίας Φαρμακολυτρίας,** Θεοδότης μ. καί παίδων αὐτῆς
23	●	Π	**† Τῶν ἐν Κρήτῃ Ἁγίων Δέκα Μαρτύρων**
24		Σ	Εὐγενίας όσιοπαρθενομ., Φιλίππου μ.
25		K	**† Η ΚΑΤΑ ΣΑΡΚΑ ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ**
26		Δ	**† Σύναξις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου**
27		T	**† Στεφάνου Πρωτομ. καί Ἀρχιδιακ.,** Θεοδώρου όμ. τοῦ Γραπτοῦ
28		T	Τῶν ἐν Νικομηδείᾳ Δισμυρίων Μαρτύρων, Μυγδονίου μ.
29		Π	Τῶν Ἁγίων 14.000 Νηπίων τῶν ὑπό Ἡρώδου ἀναιρεθέντων
30	◐	Π	**† Γεδεών όσιομάρτυρος τοῦ Καρακαλληνοῦ**
31		Σ	Μελάνης όσίας τῆς Ρωμαίας, Ζωτικοῦ μ. τοῦ ὀρφανοτρόφου

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Ἀναγνώσματα τῶν Κυριακῶν

ΗΜ.	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ	ΕΩΘΙΝΟΝ
4	*Γαλ. γ΄ 23-29, δ΄ 1-5*	*Λουκ. ιγ΄ 10-17*	*πλ. δ΄*	*Γ΄*
11	*Κολ. γ΄ 4-11*	*Λουκ. ιδ΄ 16-24*	*α΄*	*Δ΄*
18	*Ἑβρ. ια΄ 9-10, 32-40*	*Ματθ. α΄ 1-25*	*β΄*	*Ε΄*
25	*Γαλ. δ΄ 4-7*	*Ματθ. β΄ 1-12*	-	*Ματθ. α΄ 18-25*

«Καί πάντα εὔχομαι τά πνευματικά μου παιδιά ν' ἀγαπήσουν τόν Θεό, πού εἶναι τό πᾶν, γιά νά μᾶς ἀξιώσει νά μποῦμε στήν ἐπίγειο ἄκτιστη Ἐκκλησία του. Γιατί ἀπό ἐδῶ πρέπει ν' ἀρχίσουμε. Ἐγώ πάντα εἶχα τήν προσπάθεια νά προσεύχομαι καί νά διαβάζω τούς ὕμνους τῆς Ἐκκλησίας, τήν Ἁγία Γραφή καί τούς βίους τῶν Ἁγίων μας καί εὔχομαι καί σεῖς νά κάνετε τό ἴδιο. Ἐγώ προσπάθησα μέ τήν Χάρι τοῦ Θεοῦ νά πλησιάσω τόν Θεό καί εὔχομαι καί σεῖς νά κάνετε τό ἴδιο».

Ὅσιος Πορφύριος Καυσοκαλυβίτης

Ὅσιος Νικηφόρος ὁ λεπρός

(Σηρικάρι Χανίων 1890-
Νοσοκομεῖο Λοιμωδῶν Ἀσθενειῶν
Ἁγίας Βαρβάρας Ἀθηνῶν, 4 Ἰανουαρίου 1964)

Ὁ μοναχός Νικηφόρος, (κατά κόσμον Νικόλαος Τζανακάκης), γεννήθηκε στό ὀρεινό χωριό Σηρικάρι τῆς ἐπαρχίας Κισσάμου, ἀπ' ὅπου καταγόταν ὁ πατέρας του, μέ τή μητέρα του Γλυκερία νά κατάγεται ἀπό τό Τζερμιάδων τοῦ Ὀροπεδίου Λασιθίου. Οἱ γονεῖς του, ἁπλοί καί εὐλαβεῖς ἀγρότες, ἐκοιμήθησαν νωρίς, καί ἔτσι σέ ἡλικία 13 ἐτῶν, ὁ παππούς του τόν πῆγε στά Χανιά γιά νά μάθει τήν τέχνη τοῦ κουρέα. Τότε ἦταν πού ἐμφάνισε καί τά πρῶτα σημάδια τῆς νόσου τοῦ Χάνσεν, τῆς λέπρας. Κατά τή συνήθεια τῆς ἐποχῆς, ὅταν κάποιος διαγιγνωσκόταν μέ αὐτήν τή νόσο, ἔπρεπε νά ἐξορισθεῖ στή Σπιναλόγκα γιά τήν ἀποφυγή τῆς μεταδόσεώς της καί στούς ὑγιεῖς.

Ὁ Νικόλαος, ὅταν ἔγινε 16 ἐτῶν καί τά σημάδια τῆς ἀσθένειάς του ἄρχισαν νά γίνονται πιό ἐμφανῆ, γιά νά ἀποφύγει τόν ἐγκλεισμό του στήν Σπιναλόγκα, ἔφυγε μέ πλοῖο γιά τήν Ἀλεξάνδρεια

τῆς Αἰγύπτου. Ἐργάσθηκε καί πάλι ὡς κουρέας, ὅμως, λίγα χρόνια ἀργότερα, τά σημάδια τῆς νόσου δέν μποροῦσαν νά κρυφθοῦν πλέον, ἰδίως στά χέρια καί στό πρόσωπο. Μέ τή μεσολάβηση ἀρχιερέως τοῦ πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας κατέφυγε τό 1914, σέ ἡλικία 24 ἐτῶν στή Χίο καί στό ἐκεῖ Λωβοκομεῖο, στό ὁποῖο ἐφημέρευε ἤδη ἐπί δύο ἔτη ὁ ἀρχιμ. Ἄνθιμος Βαγιανός, ὁ μετέπειτα Ὅσιος Ἄνθιμος τῆς Χίου.

Τό Λωβοκομεῖο τῆς Χίου ὀφείλει τήν τελική του μορφή στόν Ὅσιο Ἄνθιμο, καθώς, μετά τήν Τουρκοκρατία, βρισκόταν σέ πολύ κακή κατάσταση. Ἀπό ἀγάπη στούς ἀσθενεῖς φρόντισε νά ἐπιδιορθωθοῦν τά οἰκήματα, νά φυτευθοῦν πολλά λουλούδια καί γενικότερα νά εὐπρεπισθεῖ ὁ χῶρος γιά νά ὑπάρχει ἀξιοπρεπές ἐπίπεδο διαβίωσης. Στό μέσον τοῦ οἰκισμοῦ ὑπῆρχε τό ἐκκλησάκι τοῦ Ἁγίου Λαζάρου, ὅπου φυλασσόταν ἡ θαυματουργός εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Ὑπακοῆς. Σ' αὐτόν τόν χῶρο ἄνοιξε τό στάδιο τῶν ἀρετῶν γιά τόν Νικόλαο. Δύο χρόνια ἀργότερα ὁ Ὅσιος Ἄνθιμος τόν ἔκειρε μοναχό, δίνοντάς του τό ὄνομα Νικηφόρος.

Ὁ π. Νικηφόρος ἀγρυπνοῦσε προσευχόμενος, καί ἕως ὅτου παραμορφωθοῦν τά χέρια του ἔκανε ἀμέτρητες μετάνοιες, πρόσεχε δέ πολύ ὥστε νά μή λογοφέρει μέ κανέναν. Ζοῦσε μέ ἀδιάκριτη καί γνήσια ὑπακοή, μέ αὐστηρή νηστεία, ἐργαζόμενος στούς κήπους, ἐκτελώντας καί χρέη ἱεροψάλτου στό Ναό. Μάλιστα κατέγραψε σέ ἕναν κατάλογο καί τά θαύματα τοῦ Ὁσίου Ἀνθίμου, τά ὁποῖα εἶχε δεῖ ἰδίοις ὄμμασιν.

Σύν τῷ χρόνῳ καί λόγῳ ἐλλείψεως καταλλήλων φαρμάκων, ἡ νόσος ἐξελισσόταν, ἐπιφέροντας ἀλλοιώσεις στό σῶμα τοῦ π. Νικηφόρου, στερώντας του σιγά σιγά τήν ὅρασή του. Εἶχε ὅμως ἰσχυρή μνήμη καί συνέχισε νά διακονεῖ τό ἀναλόγιο, ψάλλοντας ἀπό στήθους τά περισσότερα τροπάρια καί ἀπαγγέλοντας τά ἀποστολικά ἀναγνώσματα τῆς θείας Λειτουργίας.

Περιγράφοντάς τον ἕνας ἐπισκέπτης τοῦ Λωβοκομείου Χίου κατά τήν ἑορτή τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἀναφέρει: «Μέτριο ἀνάστημα, ἀδύνατος, λόγῳ τῆς ἀσκητικῆς βιοτῆς του, πρόσωπο ξερακιανό, ὀλιγογένειο πλέον ἐξαιτίας τῆς ἀσθενείας του, σκαμμένο, μέ πεταμένα τά μῆλα

πρός τά ἔξω ἀλλά πρόσωπο ἱλαρό, χαμογελαστό. Τά μάτια του ἦταν μονίμως ἐρεθισμένα καί δακρυσμένα, ἡ ὅρασίς του ἐλαχίστη. Ἡ ἀσθένεια τοῦ εἶχε προκαλέσει ἀγκυλώσεις στά χέρια καί παράλυση στά κάτω ἄκρα. Παρ' ὅλα αὐτά, ὅμως, ἦταν ἄνθρωπος χαρούμενος, εὐχάριστος στίς συντροφιές του, μέ ἀνεπτυγμένη τήν αἴσθηση τοῦ χιοῦμορ. Μιλοῦσε δέ μέ μιά λεπτή χαρακτηριστική φωνή. (...) Τόσο ἡ ἐλαχίστη ὅρασή του, ὅσο καί οἱ παραμορφωτικές ἀγκυλώσεις στά δάκτυλά του, δέν τόν βοηθοῦσαν νά ξεφυλλίζει τά βιβλία στό ἀναλόγιο καί νά διαβάζει τά τροπάρια ἀπό μέσα. Αὐτό ὅμως δέν τοῦ στεκόταν ἐμπόδιο στά καθήκοντα τοῦ ἱεροψάλτου, διότι τά περισσότερα γράμματα τά ἤξερε ἀπ' ἔξω. Καλλίφωνος βέβαια δέν ἦταν, ἔψελνε ὅμως μέ πάθος, καί μέ τήν καρδιά του ὑμνοῦσε τήν Κυρία Θεοτόκο. Κάπου-κάπου ἔβγαζε καί καμμιά φωνή, ὅταν μερικοί μιλοῦσαν δυνατά καί περιφέρονταν ἄσκοπα μέσα στό μικρό παρεκκλήσι τήν ὥρα τῆς θείας Λειτουργίας. Στό μεσημεριανό ἑόρτιο τραπέζι, ὁμοτράπεζος ἦταν καί ὁ π. Νικηφόρος. Χαρούμενος, μέ πρόσωπο ἱλαρό, καμάρωνε τούς

συνδαιτυμόνες γύρω του καί ὅπως ἦταν χωρατατζῆς, ἔλεγε ἀθῶα ἀστεῖα, πρός μεγάλη τέρψη τῆς ὁμηγύρεως».

Τό 1957 ἔκλεισε τό Λωβοκομεῖο τῆς Χίου καί οἱ ἐναπομείναντες ἀσθενεῖς ἐστάλησαν στόν Ἀντιλεπρικό Σταθμό Ἁγίας Βαρβάρας, στό Αἰγάλεω Ἀθηνῶν. Ὁ ἅγιος Ἄνθιμος ἔγραψε πρός τόν τότε μοναχό Σωφρόνιο, πού ἔμενε ἐκεῖ (καί μετέπειτα ἀρχιμ. Εὐμένιο Σαριδάκη) γιά τόν π. Νικηφόρο, συνιστώντας του: «Πρόσεχε καλά τόν θησαυρό πού σοῦ ἔστειλε ἡ Παναγία, διότι ἔχεις νά ὠφεληθεῖς πολύ στήν ζωή σου ἀπό τήν ζωή του». Ἐκεῖ ὁ ὅσιος Νικηφόρος πέρασε τά τελευταῖα ἔτη του.

Γύρω του σχηματίστηκε μιά μικρή μοναστική κοινότητα ἀπό τούς ἀσθενεῖς που νοσηλεύονταν καί πού εἶχαν μεταφερθεῖ ἐκεῖ ἀπό τή Σπιναλόγκα καί τά ἄλλα Λεπροκομεῖα τῆς χώρας, πού εἶχαν κλείσει. Ὁ π. Σωφρόνιος ἀπό τήν Ἐθιά τῆς Μεσαρᾶς, ἡ μοναχή Φιλοθέη ἀπό τά Χανιά, ἡ Μαριάμ, ἡ Χαριτίνη ἡ Μυτιληναῖα, τά ἀδέλφια Ἀριστείδης καί Ἀργυρώ Στεφανάκη ἀπό τίς Βασιλειές Ἡρακλείου, ἡ Ντίνα Λαμπρινοῦ ἀπό τό

Ρέθυμνο, ἡ Φωφώ Λιανάκη. Ὀργάνωσαν τή ζωή τους σύμφωνα μέ τίς νουθεσίες τοῦ π. Νικηφόρου, μέ μοναστηριακές ἀκολουθίες στό Ναό τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων τοῦ Νοσοκομείου Λοιμωδῶν, μέ ἐκούσια πτωχεία, ἀβραμιαία φιλοξενία, ἀφειδώλευτη ἐλεημοσύνη, προσευχή καί ἀκριβέστατη νηστεία.

Ὁ πατήρ Σωφρόνιος ζοῦσε στόν Ἀντιλεπρικό Σταθμό, ἔχοντας καί αὐτός προσβληθεῖ ἀπό τή νόσο τοῦ Χάνσεν, μέ ἐπιτυχῆ φαρμακευτική ἀγωγή ὅμως, θεραπεύθηκε. Ἀποφάσισε τότε νά παραμείνει ἐκεῖ γιά νά διακονεῖ τούς λεπρούς. Ἔτσι γνώρισε τόν π. Νικηφόρο καί ἔγινε ὑποτακτικός του. Τό ἔτος 1975 χειροτονήθηκε ἀπό τόν μακαριστό Ἀρχιεπίσκοπο Κρήτης κυρό Τιμόθεο, ὁ ὁποῖος καί τόν μετονόμασε Εὐμένιο.

Ἡ ἀρετή τοῦ π. Νικηφόρου ἄρχισε νά φανερώνεται καί ἄνθρωποι ἄρχισαν νά συρρέουν στό κελλί του. Παρά τή φυσική του ἀδυναμία καί τούς πόνους ἀπό τήν ἀσθένειά του δέν εἶχε ἀπαιτήσεις, καί ὡς χαρακτῆρας ἦταν πρᾶος, ταπεινός, ὑπομονετικός καί ἀφοσιωμένος στήν προσευχή, γι' αὐτό καί χαριτώθηκε ἀπό τό Θεό μέ πολλά

χαρίσματα, ἰδίως δέ μέ τό χάρισμα τῆς παραμυθίας τῶν θλιβομένων. «Τά σβησμένα μάτια του ἀστραποβολοῦσαν τήν ὁσιότητα, καί ἀπό τά τρεμάμενα χείλη του δέν ἔσβηνε τό οὐράνιο μειδίαμα, μέχρι τήν τελευταία του ἀναπνοή. Ἦταν ἕνα χαμόγελο τοῦ Οὐρανοῦ μέσα εἰς τήν λέπραν τῆς ἐποχῆς μας».

Μαρτυρεῖ ὁ μακαριστός μοναχός Γερβάσιος Σιμωνοπετρίτης: «Γύρω στό 1960 πήγαμε μιά παρέα παιδιά, συμφοιτηταί τότε, στό Νοσοκομεῖο Λοιμωδῶν Ἁγίας Βαρβάρας, στό Αἰγάλεω. Τήν ἐποχή ἐκείνη δέν πήγαιναν στόν Ἀντιλεπρικό Σταθμό ἐπισκέπται, παρά μόνον ἐλάχιστοι. Ἐκεῖ βρήκαμε ἕνα σεβάσμιο καί γλυκύτατο Γέροντα, τόν π. Νικηφόρο, παρά πολύ χαριτωμένο, θεοφόρο καί ἐνάρετο ἄνθρωπο. Ἀφοῦ πήραμε τήν εὐχή του καί καθίσαμε, μᾶς εἶπε: «Παιδιά μου, προσεύχεσθε; Καί πῶς προσεύχεσθε;» ἐμεῖς τοῦ εἴπαμε ὅτι προσευχόμαστε μέ κάτι αὐτοσχέδιες προσευχές πού μάθαμε καί λέγαμε στή θρησκευτική ὀργάνωση πού πηγαίναμε. Τότε αὐτός μᾶς εἶπε: «Ὄχι ἔτσι, ἀλλά μέ τήν εὐχή τοῦ Ἰησοῦ νά προσεύχεσθε, μέ τό Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν

με.Ἔτσι νά προσεύχεσθε.Ἔτσι εἶναι καλά». Καί μᾶς δίδαξε λίγο-λίγο καί σιγά-σιγά τήν εὐχή. Πηγαίναμε στούς λεπρούς νά τούς παρηγορήσουμε καί αὐτοί μᾶς ἔμαθαν νά προσευχόμαστε».

Ὁ π. Νικηφόρος ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ σέ ἡλικία 74 ἐτῶν. Κατά τόν ἐπικήδειο πού ἐκφώνησε κατά τήν ἐξόδιο ἀκολουθία τό πνευματικό του παιδί, π. Εὐμένιος Σαριδάκης, εἶπε: «τό πλατύ καί εὐγενικόν του χαμόγελο ἐκήρυττε καλύτερα ἀπό τόν δυνατότερο ἱεροκήρυκα, δι' αὐτό τό κελλί του εἶχε γίνει κολυμβήθρα πνευματικῆς ἀναβαπτίσεως, ἀπό ἐκεῖ ἀντλοῦσαν θάρρος ὑγιεῖς καί ἀσθενεῖς».

Ἡ μνήμη του ἑορτάζεται τήν 4ῃ Ἰανουαρίου.

Ὅσιος Ἐφραίμ ὁ Κατουνακιώτης

(Ἀμπελοχώρι Βοιωτίας 1912 –Κατουνάκια Ἁγίου Ὄρους, 27 Φεβρουαρίου 1998)

Γόνος πτωχῆς οἰκογένειας, ὁ δεύτερος ἀπό τά συνολικά τέσσερα ἀδέλφια, στήν ὁποία δέσποζε ἡ μορφή τοῦ παππού του, π. Νικήτα. Πῆρε καλές ἀρχές ἀπό τόν τίμιο καί ἐργατικό πατέρα του καί ἀπό τή γεμάτη ἀγάπη μητέρα του.Ἐπιμελής μαθητής, ὑπάκουος στούς γονεῖς του, συνήθισε ἀπό νωρίς νά προσεύχεται, νά κάνει μετάνοιες, νά ἔχει ἐπαφές μέ μοναχούς ἀπό τό Ἅγιο Ὄρος πού ἐπισκέπτονταν τήν πόλη τους, νά διαβάζει βίους ἁγίων καί νά ἐξομολογεῖται συνειδητά. Μεγάλωσε στή Θήβα, ὅπου τελείωσε καί τό ἑξατάξιο Γυμνάσιο.Ὅταν ἀποφάσισε νά φτιάξει τή ζωή του, βρῆκε ἀνυπέρβλητα ἐμπόδια. Ἀπέτυχε στίς ἐξετάσεις γιά ταχυδρομικός καί στή Σχολή Ἰκάρων. Ἀλλά καί ὅταν προσπάθησε νά ὑπηρετήσει τή στρατιωτική του θητεία, οἱ στρατιωτικοί ἰατροί διέγνωσαν ἕλκη στά πόδια του καί τοῦ ἔδωσαν διετῆ ἀναβολή. Πείσθηκε λοιπόν ὅτι ὁ Θεός τόν ὁδηγοῦσε στό Ἅγιο Ὄρος.

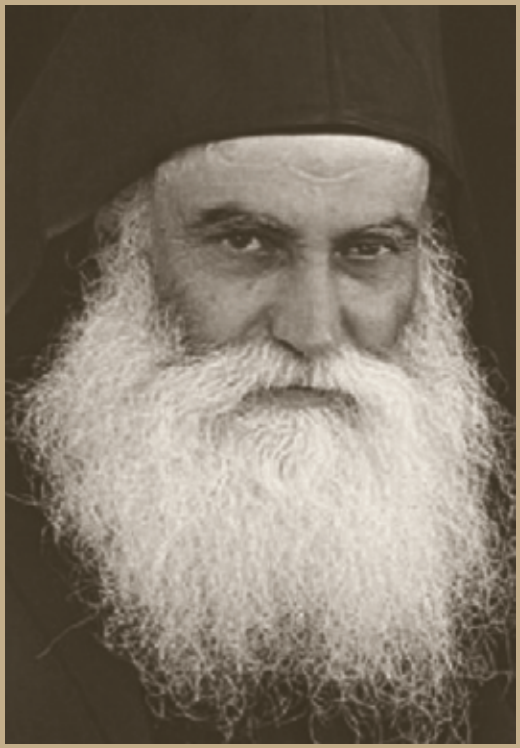

Τό 1933 ἀποβιβάστηκε στά ἐρημικά Κατουνάκια τοῦ Ἁγίου Ὄρους, στό Ἡσυχαστήριο τοῦ Ὁσίου Ἐφραίμ τοῦ Σύρου. Γνώριζε τούς πατέρες, οἱ ὁποῖοι ἦταν Θηβαῖοι: Ὁ ὑπερήλικας γέροντάς του Ἐφραίμ καί οἱ μεσήλικες παπα-Νικηφόρος καί π. Προκόπιος. Ὁ νεαρός Εὐάγγελος (ὁ μετέπειτα Ὅσιος Ἐφραίμ), μαθημένος στήν οἰκογενειακή θαλπωρή καί τά γράμματα, δυσκολεύθηκε νά προσαρμοσθεῖ στή σκληρή ζωή τῆς συνοδείας καί τήν αὐστηρότητα τῶν προσώπων. Ἔλεγε ἀργότερα, «ἔκανα ὑπομονή, ἀλλά κάποτε μέ πολέμησε ὁ λογισμός νά τοῦ τά κοπανήσω: Τελείωσα τό Γυμνάσιο ἐγώ, δέν εἶμαι κούτσουρο ἀπελέκητο σάν ἐσένα. Ὅμως συγκρατήθηκα, δέ μίλησα».

Ὡς διακόνημα εἶχε τήν προετοιμασία τῶν ξύλων στά ὁποῖα οἱ ἄλλοι πατέρες θά σκάλιζαν σφραγίδες γιά πρόσφορα. Ἔξι μῆνες μετά τήν προσέλευσή του ἔλαβε ρασοευχή μέ τό ὄνομα Λογγῖνος. Δύο ἡμέρες μετά τήν κουρά του κοιμήθηκε ὁ γέροντάς του Ἐφραίμ καί ἀνέλαβε νέος γέροντας τοῦ Ἡσυχαστηρίου ὁ Ἱερομόναχος Νικηφόρος, στήν αἱματηρή ὑπακοή τοῦ ὁποίου

ἔμεινε γιά 40 χρόνια. Τό 1935 ἐκάρη μεγαλόσχημος μοναχός μέ τό ὄνομα Ἐφραίμ. Τό 1936 χειροτονήθηκε διάκονος καί πρεσβύτερος.

Ὡς διάκονος συνόδευε τόν γέροντά του παπα-Νικηφόρο στήν Καλύβη τοῦ Τιμίου Προδρόμου, στήν περιοχή τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, ὅπου εἶχε ἐγκατασταθεῖ ὁ Ὅσιος Ἰωσήφ ὁ Ἡσυχαστής. Ἔτσι γνώρισε τόν ἀθλητή αὐτόν τῆς νοερᾶς προσευχῆς, ὁ ὁποῖος λίγο καιρό ἀργότερα θά ἀναλάμβανε νά τόν καθοδηγήσει πνευματικά. Παρέμεινε στήν ὑπακοή τοῦ γέροντά του, ὅμως μέ τήν εὐλογία του, ὁ Ὅσιος Ἰωσήφ ἀνέλαβε νά τόν διδάξει τήν καρδιακή προσευχή. «Ἐσύ ἔψαχνες ἐμένα κι ἐγώ ἐσένα» τοῦ εἶχε πεῖ ὁ Ἡσυχαστής, ἐνῶ ἀργότερα ὁμολογοῦσε ὁ Ὅσιος Ἐφραίμ, «Δέν ἀγάπησα καί δέ φοβήθηκα τόσο πολύ κανέναν ἄνθρωπο στόν κόσμο». Μέρα μέ τήν ἡμέρα προόδευε πνευματικά, ὑπακούοντας μέ ἐμπιστοσύνη στά ὅσα τόν δίδασκε ὁ Ὅσιος Ἰωσήφ. Στά τελευταῖα του, ἔλεγε: «Ἐκεῖνον τόν καιρό πετοῦσα, ἤμουν ἄγγελος. Ποῦ λογισμός πονηρός νά πλησιάσει, οὔτε καί νά ἤθελα, τόν πετοῦσε ἡ χάρις μακριά. Μέσα μου εἶχα ἕνα φῶς».

Ἀπό τήν ἄλλη μεριά καί οἱ πειρασμοί δέν ἦταν μικροί. Ὁ Ὅσιος Ἰωσήφ τόν νουθετοῦσε: «Σοῦ δόθηκε χαριτωμένη κατάστασις; Σύντομα περίμενε πειρασμό. Ἔχεις πειρασμούς καί στενοχώριες; Κοντά εἶναι ἡ παράκλησις ἀπό τόν Θεό».

Κάποτε, καθώς λειτουργοῦσε, στήν ἐκφώνηση τῆς εὐλογίας «Εἰρήνη πᾶσι», σκέφτηκε ἀπορημένος, «Καλά, ἐγώ παίρνω ἀπό τόν γέροντα τή χάρη, τώρα πῶς τόν εὐλογῶ;» «Ἐγώ εὐλογῶ», ἄκουσε φωνή ἀπό τό πετραχήλι του καί κατάλαβε ὅτι τό Ἅγιο Πνεῦμα εἶναι αὐτό πού εὐλογεῖ διά τοῦ ἱερουργοῦ.

Τέσσερις φορές τήν ἑβδομάδα πήγαινε μισή ὥρα μέ τά πόδια στήν Καλύβη τοῦ Τιμίου Προδρόμου, καί ἀπό τό 1938 πιό μακριά, στίς σπηλιές τῆς Ἁγίας Ἄννας, γιά νά λειτουργήσει στή συνοδεία τοῦ Ὁσίου Ἰωσήφ. Γάντζωνε στή ζώνη του ἕνα μικρό λαδοφάναρο, μέ τό μπαστούνι στό δεξί χέρι καί μέ τό κομποσχοῖνι στό ἀριστερό ὁδοιποροῦσε μέσα ἀπό τά μονοπάτια, γιά νά ξεκινήσει τά μεσάνυχτα τή θεία Λειτουργία.

Κάποτε, προσευχόμενος γιά μιά ἐξαδέλφη του πολύ πονεμένη, πού εἶχε μπλέξει ὅμως μέ

μαγεία, ξεπέρασε κάθε ὅριο, παρακαλώντας: «*Χριστέ μου, γιά τό αἷμα πού ἔχυσες πάνω στό Σταυρό, ἐλέησε καί αὐτήν τήν ψυχή.*' Εφαγα ἕνα μπάτσο πού ἦταν ὅλος δικός μου. Ο Θεός ὅλα τά ἀνέχεται, ἀλλά τή μαγεία... μακριά».

Τό 1959 κοιμήθηκε ὁ Ὅσιος Ἰωσήφ καί τό 1973 ὁ γέροντάς του παπα-Νικηφόρος. Ὅμως ὁ π. Νικηφόρος ταλαιπωρήθηκε μέ ἀμνησία τά τελευταῖα δύο χρόνια. Τόν ὑπηρέτησε μέ ἀφοσίωση καί ἀγάπη ὁ ἀνεξίκακος, καί μέχρι θανάτου ὑπάκουος καί ἀφοσιωμένος Ὅσιος Ἐφραίμ. Ἀφοῦ ὁ γέροντάς του δέν μποροῦσε νά κάνει τόν κανόνα του, ἀνέλαβε ὁ ὑποτακτικός του τό ἔργο αὐτό, προσθέτοντάς τον στόν δικό του. Δέν τόν ἄφηνε στιγμή ἀπό τά μάτια του, καί ἔφθασε νά κοιμᾶται στό πάτωμα τοῦ δωματίου τοῦ ἀσθενοῦς. Λίγο πρίν νά φύγει, τοῦ ἔδωσε τήν εὐχή του. Ὅταν κοιμήθηκε, ἔγραψε σέ ἕνα πνευματικό του παιδί στή Θήβα: «μέ σῶμα χωρίς ψυχή σοῦ γράφω αὐτό μου τό γράμμα. Ὁ Γέροντάς μου, ὁ καλός μου Γέροντας ἐκοιμήθη πλέον».

Μετά τήν κοίμηση τοῦ γέροντά του, δέχθηκε συνοδεία κοντά του, κατά τή συμβουλή πού τοῦ

εἶχε δώσει ὁ Ὅσιος Ἰωσήφ. Ποτέ δέν πίεσε κανέναν νά γίνει μοναχός. Στό δίλημμα μοναχός ἤ ἔγγαμος, τούς ἔστελνε στήν Παναγία τή Γοργοϋπήκοο στή Μονή Δοχειαρίου, νά τήν παρακαλέσουν νά τούς φωτίσει, νά ἐπιλέξει ἡ καρδιά τους. Ἀκόμα καί ὅταν τόν ρωτοῦσαν ποιό εἶναι τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἐκεῖνος ἀπαντοῦσε, «Παιδιά μου, ἐγώ θά προσευχηθῶ, ἐσᾶς νά φωτίσει ὁ Θεός νά ἐπιλέξετε τό δρόμο μέ τόν ὁποῖο θά σωθεῖτε καί θά τόν δοξάσετε».

Στή ζωή του εἶχε πολλές φορές θεοσημεῖες καί θαυμαστά γεγονότα, πού συνέβαιναν συχνότατα ἐνώπιον τρίτων. Ἀφηγεῖται ὁ ἱερομόναχος Λουκᾶς Γρηγοριάτης: «Κάποτε, ἐπισκεπτόμενος τό Ἅγιον Ὄρος, βρέθηκα στά Κατουνάκια. Ἐκεῖ ὑπῆρχε ἕνας ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος εἶχε φθάσει σέ μεγάλο ὕψος ἁγιότητος. Ὁμοίαζε περισσότερο μέ ἄγγελο... Τό πρόσωπό του ἔλαμπε ἀπό τή Χάρη τοῦ Θεοῦ. Στήν πορεία μου αὐτή γιά τά Κατουνάκια εἶχα μαζί μου δύο Καθηγητές Θεολόγους καί ἕναν φοιτητή τοῦ Πολυτεχνείου. Φτάσαμε στό γέροντα μετά ἀπό μεγάλη ἀνάβαση...

Μᾶς ὑποδέχθηκε μέ ἀπέραντη χαρά κι ἀγάπη.

«Ἔχω μεγάλη χαρά», ἔλεγε... *«Παπάς ἦρθε στό κελλί μου»*. Καθίσαμε, καί ἕνας ἀπό τούς καθηγητές ρώτησε: *«Γέροντα, μπορεῖτε νά μᾶς πεῖτε κάτι γιά τήν εὐωδία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος;»*

Ὁ γέροντας σοβάρεψε καί ρώτησε, *«Τί ἐννοεῖς;»*

«Νά γέροντα, τά ἅγια Λείψανα, οἱ ἱερές εἰκόνες δέν ἐκπέμπουν κάποια εὐωδία;»

«Ἄ, ἄ...», εἶπε ὁ γέροντας καί καθώς σκεφτόταν τί νά ἀπαντήσει, ἔσκυψε τό κεφάλι καί μία σιωπή ἁπλώθηκε παντοῦ... Ὕστερα...ὦ, ὕστερα, μία εὐωδία πλημμύρισε ὅλο τόν τόπο. Σήκωσα τά μάτια μου καί εἶδα τούς ἄλλους τρεῖς μέ μάτια γεμάτα δάκρυα νά μέ κοιτάζουν... Ὁ γέροντας παρέμεινε μέ σκυμμένο τό κεφάλι. Μία γλυκύτητα πλημμύρισε τίς καρδιές μας, μία κατάσταση πού θύμιζε ἐκεῖνο τό *«ἐπί καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη»* ὅπως λέγει καί ὁ μεγάλος Ἀπόστολος Παῦλος...

Ὁ γέροντας σήκωσε τό κεφάλι του σάν ντροπιασμένο παιδί, καί μᾶς εἶπε: *«Νά μέ συγχωρέσετε, δέν ἤξερα νά σᾶς τό πῶ, καί ζήτησα ἀπό τό Θεό νά σᾶς τό δείξει...»*.

Τα τελευταῖα χρόνια ταλαιπωρήθηκε μέ προ-

βλήματα ὑγείας. Ἐκτός τῶν ἑλκῶν πού τόν ταλαιπωροῦσαν ἀπό τή νεότητά του, ἦλθε νά προστεθεῖ ἡ σταδιακή καί ἐν τέλει σχεδόν ὁλοκληρωτική τύφλωσή του, μετά ἀπό δύο ἐγκεφαλικά ἐπεισόδια. Δύο χρόνια πρίν νά κοιμηθεῖ, τόν ρώτησαν:

-Γέροντα, φοβάστε τό θάνατο;

-Βεβαίως. Ξέρω ἐγώ, παιδί μου, ἄν εὐαρέστησα τόν Θεό;

-Ναί, ἀλλά τόσα χρόνια στήν ἔρημο, λίγο εἶναι;

Ὄχι. Ἐλπίζουμε στό ἔλεος τοῦ Θεοῦ, παιδί μου. Ἀλλά δέν ἀμεριμνοῦμε. Ἐλπίζουμε καί στή γλυκειά μας μανούλα, τήν Παναγία. Ὅ,τι εἶναι στό χέρι μας, νά τό κάνουμε. Τά ἄλλα νά τά ἀφήσουμε στόν Θεό.

Παρέμεινε κλινήρης γιά 13 μῆνες, ταλαιπωρούμενος ἀπό πυρετό, ἀφωνία καί ἀδυναμία καταπόσεως. Ἐκοιμήθη καί ἐτάφη τήν ἐπόμενη ἡμέρα, λίγο πρίν ξεκινήσει ὁ Ἑσπερινός τῆς ἑορτῆς πάντων τῶν ἐν ἀσκήσει διαλαμψάντων Ὁσίων.

Ἡ μνήμη του ἑορτάζεται στίς 27 Φεβρουαρίου.

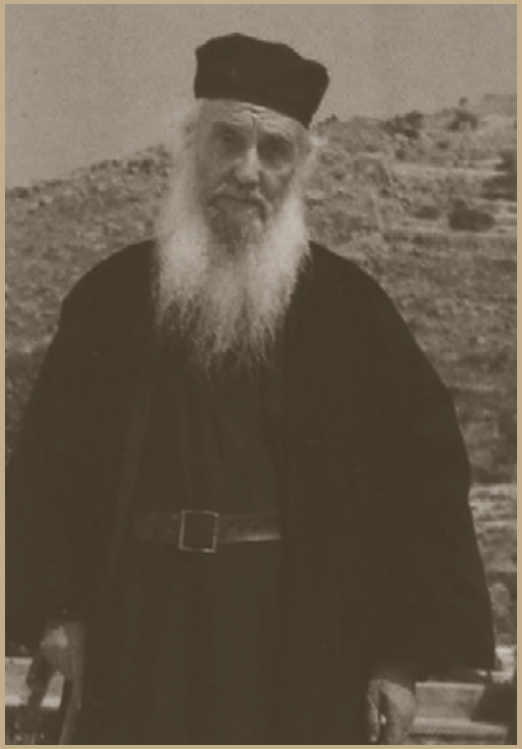

Ὅσιος Ἀμφιλόχιος ὁ ἐν Πάτμῳ

(Πάτμος 1889 - Ἱ. Μ. Εὐαγγελισμοῦ Πάτμου, 16 Ἀπριλίου 1970)

Γεννήθηκε καί ἀνατράφηκε στήν Ἱερά νῆσο Πάτμο, μέ τίς παραδόσεις καί τήν ἔντονη ἐκκλησιαστική ζωή της. Ἔλαβε τή στοιχειώδη παιδεία, ἀργότερα ὅμως ἐντρύφησε «μετ' ἀπληστίας» στούς πατερικούς θησαυρούς πού φυλάσσει ἡ περίφημη βιβλιοθήκη τῆς Μονῆς τοῦ Θεολόγου. Σέ ἡλικία 17 ἐτῶν «ἔβαλε μετάνοια», καί λίγους μῆνες ἀργότερα ἐκάρη μοναχός στήν Ἱερά Πατριαρχική καί Βασιλική Μονή τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. Το 1911 πῆγε στό Ἅγιον Ὄρος γιά νά μάθει ἐργόχειρο ἀπό τόν Ὅσιο Δανιήλ τόν Κατουνακιώτη, ὁ ὁποῖος τόν κράτησε κοντά του μέχρι τήν ἔναρξη τοῦ Ἑλληνοβουλγαρικοῦ Πολέμου, ὁπότε καί ἐπέστρεψε στήν Πάτμο.

Το 1913 τοῦ προτάθηκε ἀπό τό Μοναστήρι του νά χειροτονηθεῖ διάκονος, ἀλλά ἐκεῖνος, γιά νά ἀποφύγει τή χειροτονία -ἐπιθυμοῦσε νά μείνει ἁπλός μοναχός, πράγμα τό ὁποῖο συχνά πυκνά ἀνέφερε-, ἔφυγε γιά τήν Ἀλεξάνδρεια καί τούς

Ἁγίους Τόπους. Ἐπιστρέφοντας, ἐπιτιμήθηκε νά μήν εἰσέλθει ἀμέσως στό μοναστήρι ἀλλά νά πάει στό «Κάθισμα τοῦ Ἀπολλώ» ὅπου ὑποτάχθηκε στόν ἐνάρετο γέροντα Μακάριο Ἀντωνιάδη, πνευματικό ἀπόγονο τῶν περίφημων Κολλυβάδων Πατέρων. Κοντά τους ἔγινε μεγαλόσχημος μοναχός, μυούμενος στίς ἀρετές καί τήν τάξη τους.

Συνδέθηκε πνευματικά μέ τόν Ἅγιο Νεκτάριο καί ἐνστερνίσθηκε τό ὅραμά του περί ἀναβιώσεως τοῦ μοναχισμοῦ, ὄχι σέ νέες βάσεις, ἀλλά στήν Παράδοση: «Σέ αὐτά πού παραλάβαμε θά στηριχθοῦμε, τά καινούργια πράγματα εἶναι ἀδοκίμαστα καί ἐπικίνδυνα», καί αὐτό σέ μιά ἐποχή πού διέκειτο πολύ ἀρνητικά ἀπέναντι στό μοναχισμό. Στίς ἴδιες παραδοσιακές βάσεις ἐπιθυμοῦσε τόν ἐπανευαγγελισμό τοῦ κόσμου, ὁ ὁποῖος ἀρκεῖτο σέ ἐξωτερικές ἐκδηλώσεις εὐσέβειας, χωρίς ὅμως νά συμμετέχει οὐσιαστικά στήν πνευματική ζωή τῆς Ἐκκλησίας. Γι' αὐτό καί ἐπιδόθηκε σέ ἕνα διπλό ἀγῶνα: τήν ἵδρυση καί ἐνίσχυση μονῶν (Εὐαγγελισμοῦ, Μητρός Ἠγαπημένου Πάτμου, Ἁγίου Μηνᾶ Αἰγίνης, Παναγίας Ἐλεούσας Καλύμνου, Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου Καλύμνου, Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Ἰκαρίας κ.ἄ.), καί τήν ἄσκηση ἱεραποστολῆς.

Ἔλεγε στούς μοναχούς του: «Χωρίς μαρτυρική διάθεση, δέν μπορεῖ νά σταθεῖ οὔτε μοναχός, οὔτε κληρικός, οὔτε χριστιανός. Ἡ Ἀνατολική Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία ἦταν καί εἶναι πάντοτε μαρτυρική, καί μέχρι τή συντέλεια τῶν αἰώνων δέ θά σταματήσουν οὔτε τά δάκρυα τῶν Ὁσίων, οὔτε τά αἵματα τῶν Μαρτύρων. Ἐάν θέλετε ἀληθινή κληρονομιά στή Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν, τά ράσα πού ἐνδυθήκατε θά τά βαπτίσετε στό αἷμα τό μαρτυρικό, εἴτε στούς καμάτους καί τούς ἰδρῶτες τῆς μοναχικῆς πολιτείας».

Ἡ περίοδος αὐτή στά Ἰταλοκρατούμενα Δωδεκάνησα εἶναι ἀρκετά δύσκολη, λόγῳ τῶν κακουχιῶν καί τῆς πείνας, καί ἐκεῖνος προσπαθεῖ νά ἀνακουφίσει τόν πόνο ὅπως μπορεῖ. Γι' αὐτό καί σέ ὅλη του τή ζωή ἀναλώθηκε σέ ἀγῶνα, ὥστε τό ξερονήσι τῆς Πάτμου νά πρασινίσει μέ πεῦκα, ἐλιές καί καρποφόρα δένδρα, ἰδιαίτερα δέ συκιές, ὁ καρπός τῶν ὁποίων εἶχε διαπιστώσει ὅτι ἔχει ἰδιαίτερη θρεπτική ἀξία. Ἕνα πρωινό,

φτάνοντας στόν Ναό τῆς Διασώζουσας γιά νά λειτουργήσει, βρίσκει ἕναν ἑτοιμοθάνατο ἀπό τήν πείνα στό κατώφλι τῆς πόρτας. Γυρίζει στόν π. Παῦλο Νικηταρᾶ πού τόν συνόδευε: «Καί ἡ ζωή εἶναι μυστήριο. Καλύτερα νά τοῦ δώσουμε τό πρόσφορο καί ἄς μή λειτουργήσουμε». Ἦταν ὅμως τόσο ἐξασθενημένος ὁ ὀργανισμός του, πού δέν μποροῦσε νά καταπιεῖ· ἀσπάστηκε τό πρόσφορο καί ξεψύχησε μπροστά τους.

Τό 1935 ἐξελέγη Ἡγούμενος τῆς Μονῆς τῆς μετανοίας του, ἀλλά τό 1938 ἡ δραστηριότητά του ἐνοχλεῖ τούς Ἰταλούς κατακτητές, οἱ ὁποῖοι καί τόν ἐξορίζουν. Αὐτή του ἡ δοκιμασία ὅμως ἔγινε εὐλογία γιά τίς χιλιάδες τῶν ἀνθρώπων πού ἐξομολόγησε σέ Ἀθήνα, Θεσσαλονίκη, Κρήτη, Αἴγινα, Κωνσταντινούπολη, Ἰωάννινα...

Ὡς πνευματικός πατέρας, εἶχε ὡς ἀρχή του νά μή στηλιτεύει τό κακό, ἀλλά νά παρουσιάζει μέ τά πιό ζωηρά χρώματα τήν ὑπεροχή τοῦ καλοῦ. Ἀκολουθοῦσε τή μέση ὁδό, τή βασιλική, δέν τοῦ ἄρεσαν οἱ ὑπερβολές στήν ἄσκηση, καί τόνιζε σέ ὅλη του τή ζωή «Τά ὑπέρμετρα, τῶν δαιμόνων εἰσί». Ἄλλοτε πάλι σημείωνε: «Ὅλα

τά πράγματα δέ θέλουν ἀπάντηση. Ἐκτός ἀπό τά λόγια ὑπάρχουν καί ἄλλοι τρόποι νά ἀπαντήσεις». Ποτέ δέ μιλοῦσε γιά ἐπερχόμενους πολέμους, ἀκαταστασίες, περί συντελείας καί ἀντιχρίστου, παρά μόνο ἔλεγε, «Τηρήσατε τάς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ, γιά νά ἀποκτήσετε θεογνωσία καί νά διακονήσετε τόν συνάνθρωπό σας σάν τόν ἴδιο τόν Χριστό».

Ἡ συνεισφορά τοῦ Ὁσίου Ἀμφιλοχίου στό φιλανθρωπικό καί κοινωνικό τομέα ἦταν ἐξίσου μεγάλη. Ὅταν ἐλευθερώθηκε ἡ Ρόδος, τοῦ ἀνατέθηκε ἡ λειτουργία τοῦ Ὀρφανοτροφείου, τό ὁποῖο, μέ τή βοήθεια τῶν πνευματικῶν θυγατέρων του μοναχῶν, λειτούργησε ἄψογα. Ἐνέπνευσε καί στήριξε τή Μαρίκα Κουφάκη νά ἱδρύσει τά περίφημα ἱδρύματα στά Χανιά μέ τό ἱερό προσκύνημα τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου, ὅπου ὁ ἴδιος ἔφερε τό ἱερό λείψανο τοῦ Ἁγίου. Δέν ἦταν ὅμως κοινωνικός ἐργάτης· ἡ βοήθεια στόν πλησίον γιά τόν Ἅγιο Ἀμφιλόχιο δέν ἦταν αὐτοσκοπός, ἀλλά μέρος τοῦ ἔργου πού ἔχει ἡ Ἐκκλησία γιά νά μεταμορφώσει τόν κόσμο. Γι' αὐτό καί μέ πολλή διάκριση δροῦσε. «Εἶναι καί ἡ φιλανθρωπία ἔργο

τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά περισσότερο ἀπ' ὅλα ἡ πνευματική βοήθεια πρός τούς ἀνθρώπους. Τή φιλανθρωπία μποροῦν νά τήν βροῦν καί ἀλλοῦ, ἀλλά τή σωτηρία, μόνο μέσα στήν Ἐκκλησία. Ἀλλοίμονο ἄν ἡ Ἐκκλησία παρουσιάζεται στόν κόσμο σάν φιλανθρωπικό ἵδρυμα καί ὄχι ὡς ταμεῖον τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ».

«Σ' ὅλη του τή ζωή ἐβασανίζετο ἀπό ἀρρώστιες -ἰδιαίτερα ἀπό τόν σακχαρώδη διαβήτη-, ἦταν εὐαίσθητος στά κρυολογήματα καί κάθε χρόνο τόν ἐπισκέπτετο ἡ γρίπη. Τέλη Μαρτίου 1970 προσεβλήθη ἀπό πνευμονία· ἦταν Μ. Τεσσαρακοστή καί μέ δυσκολία δέχθηκε νά πάρει λίγο γάλα. Ἔδωσε σέ ὅλους τίς συμβουλές πού ὁ καθένας εἶχε ἀνάγκη. Εἶχε τό προορατικό χάρισμα. Στήν προσπάθεια τῶν πνευματικῶν του παιδιῶν νά τόν κρατήσουν λίγες μέρες στή ζωή, παρακαλοῦσε καί ἔλεγε: *ἀφῆστε με, καλά μου παιδιά νά φύγω, ἦρθε ἡ ὥρα μου*. Γιατί, Γέροντα, ἀφηγεῖται ὁ π. Παῦλος, δέ μένεις μαζί μας τοῦτο τό Πάσχα; Δίσταζε νά μοῦ ἀπαντήσει, καί δεύτερη καί τρίτη φορά τόν παρεκάλεσα νά μοῦ πεῖ πῶς ξέρει ὅτι θά φύγει σύντομα, καί ἐκεῖνος μέ

δυσκολία μοῦ ἀπεκάλυψε: *εὐλογημένε Παῦλε, εἶδα τήν Παναγία καί τόν Θεολόγο πρό ὀλίγου καί τούς παρεκάλεσα νά μείνω κοντά στά παιδιά μου καί αὐτό τό Πάσχα, ἀλλά μοῦ εἶπαν «Δέ γίνεται ἄλλο, ἐλήφθη ἡ ἀπόφασις, Πάσχα θά κάμεις στούς Οὐρανούς μαζί μας» καί αὐτό τό λέγω σάν ἐξομολόγηση, ἐπειδή μέ πιέζεις, μήν τό εἰπεῖς σέ ἄλλους.*

Καί ἔφυγε ἀπό τόν κόσμο τῆς ματαιότητος, ἀφοῦ ἔδωσε τήν ζωήν του γιά τούς ἄλλους, ἀφοῦ ἐργάσθηκε σάν καλός ἐργάτης στόν ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου, ἀφοῦ ἀρίστευσε στίς ἐξετάσεις του στό στάδιο τῶν πνευματικῶν ἀσκήσεων, ἀφοῦ ὑπηρέτησε καί Ἐκκλησία καί Πατρίδα ὡς καλός χριστιανός καί ἀκέραιος Ἕλληνας. Κοιμήθηκε στίς 16 Ἀπριλίου 1970 σέ πλήρη διαύγεια τῶν αἰσθήσεών του. Τό λείψανό του πῆρε μορφή οὐράνια, ὄψη χαρούμενη καί εἰρηνική, ἀπέραντη γαλήνη βασίλευε στό ἀσκητικό του πρόσωπο, πράγματι ἁγιασμένου ἀνθρώπου ἔκφραση, πού ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ...».

Ὁ ἕτερος βιογράφος καί πνευματικό παιδί τοῦ Ὁσίου Ἀμφιλοχίου, μακαριστός Ἀρχιμ. Γρη-

γόριος, Καθηγούμενος τῆς Μονῆς Δοχειαρίου Ἁγίου Ὄρους, ἔγραφε:

Ὁ Ὅσιος Ἀμφιλόχιος
ὡς νέος εἶχε τήν αὐτοθυσία,
ὡς μοναχός, τήν ἀκρίβεια,
ὡς λειτουργός, τήν εὐχαριστία,
ὡς πνευματικός, τήν οἰκονομία,
ὡς διδάσκαλος, τήν παράκληση,
ὡς χριστιανός, τήν εὐλάβεια,
ὡς ἄνθρωπος, σέβιζε στόν συνάνθρωπο,
ὡς Ἕλληνας, τήν ἀγάπη τῶν ἡρώων
γιά τήν πατρίδα
καί ὡς Ὀρθόδοξος, τό καύχημα
τῆς ὀρθῆς πίστης καί ζωῆς.

Ἡ μνήμη του ἑορτάζεται τή 16η Ἀπριλίου καί ἡ ἀνακομιδή τῶν ἱερῶν του λειψάνων τή 19η Σεπτεμβρίου.

Ὁσία Σοφία ἡ ἐν Κλεισούρᾳ

(Σαρή Παπά Τραπεζοῦντας 1883- Ἱ. Μ. Κλεισούρας Καστοριᾶς 6 Μαΐου 1974)

Ἡ Ἀσκήτισσα (κατά τήν ντοπιολαλιά τῆς Μακεδονίας) Σοφία γεννήθηκε καί μεγάλωσε στόν μαρτυρικό Πόντο. Σέ ἡλικία 24 ἐτῶν, τό ἔτος 1907, παντρεύτηκε τόν Ἰορδάνη Χοτοκουρίδη καί ἀπέκτησαν ἕνα ἀγόρι, τό ὁποῖο ὅμως ἀπεβίωσε σέ ἡλικία 2 ἐτῶν, τό 1912. Ὁ σύζυγός της λίγο ἀργότερα χάθηκε στά Τάγματα Ἐργασίας τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας, τά φοβερά «ἀμελέ ταμπουρού». Ἀπό τότε ἔμεινε μόνη της καί ἐπιδόθηκε σέ ἀσκητικούς ἀγῶνες στά κοντινά βουνά.

Πρίν ἀπό τήν ἀναχώρησή της ἀπό τόν Πόντο, τῆς παρουσιάστηκε ὁ Ἅγιος Γεώργιος, προειδοποιώντας την γιά τίς βιαιοπραγίες πού σχεδίαζαν οἱ Τσέτες εἰς βάρος τοῦ χωριοῦ της. Ἐκείνη πρόφθασε καί ἐνημέρωσε τούς χωριανούς της, μέ ἀποτέλεσμα νά σωθοῦν. Ὅταν τό 1919 ταξίδευε πρός τόν Πειραιᾶ, τό πλοῖο στό ὁποῖο ἐπέβαινε μέ ἄλλους πρόσφυγες ἔπεσε σέ σφοδρή θαλασσοταραχή μέ κίνδυνο καταποντίσεως, σώθηκαν

ὅμως χάρις στίς προσευχές της. Ὅπως ἀφηγεῖτο κατόπιν ἡ ἴδια, «Τά κύματα γέμισαν ἀγγέλους καί παρουσιάζεται ἡ Παναγία.

-Θά χαθεῖ ὁ κόσμος, λέει, γιατί εἶστε πολλά ἁμαρτωλοί.

-Παναγία μου, ἐγώ νά χαθῶ, γιατί ἐγώ εἶμαι ἡ ἁμαρτωλή, νά σωθεῖ ὁ κόσμος».

Τό 1925 φθάνει στήν Ἱερά Μονή Ἁγίου Μάρκου Φλωρίνης καί δύο χρόνια ἀργότερα τῆς παρουσιάστηκε καί πάλι ἡ Παναγία καλώντας την:

-Νά ἔρθεις στό σπίτι μου.

-Ποιά εἶσαι καί ποῦ εἶναι τό σπίτι σου;

-Εἶμαι στήν Κλεισούρα.

Ἡ Ἱερά Μονή Γενεσίου τῆς Θεοτόκου Κλεισούρας ἦταν τότε ἡμιέρημη, καί τή φροντίδα της εἶχε ἀναλάβει ὁ τοπικός Σύλλογος. Τά πρῶτα χρόνια τῆς ζωῆς της στό μοναστήρι, ἡγούμενος ἦταν ὁ ἁγιορείτης ἱερομόναχος Γρηγόριος Μπαγδάλης, ἄνθρωπος μεγάλης ἀρετῆς, ἀπό τόν ὁποῖο διδάχθηκε πολλά ἡ Σοφία. Ἡ ζωή ὅμως στό μοναστήρι ἦταν φτωχική, μέ τίς θερμοκρασίες τό χειμῶνα νά φθάνουν τούς -15 °C. Ἡ Σοφία, στά 47 ἔτη πού ἐκαταβίωσε στή Μονή, κοιμόταν

στό τζάκι πού βρισκόταν στόν ἡμιυπαίθριο χῶρο ἀπέναντι ἀπό τή θύρα τοῦ Καθολικοῦ (τοῦ κεντρικοῦ Ναοῦ τῆς Μονῆς). Ἡ ἴδια ἀφηγεῖτο: «Ἀπό τήν πόρτα αὐτή βγῆκε ἡ Παναγία καί λέει: Δέ θά φύγεις ἀπό ἐδῶ, νά σέ βλέπω καί νά μέ βλέπεις». Μόνο ὅταν ἔκανε πολύ κρύο ἀνέβαινε σέ ἕνα κελλί, στό πάτωμα τοῦ ὁποίου εἶχε πέτρες μέ ἐξογκώματα, τίς ὁποῖες εἶχε καλύψει μέ φύλλα καί ἄχυρα.

Ἡ διατροφή της ἦταν πολύ λιτή καί ποτέ δέν «πέταξε» φαγητό, ἀντίθετα, ὅσο ἀλλοιωμένο καί νά ἦταν τό ἔτρωγε ἡ ἴδια, ἐνώ φιλοξενοῦσε ὅσο πιό καλά μποροῦσε τούς προσκυνητές τῆς Παναγίας. Παρά τό ὅτι ἡ ἐνδυμασία της ἦταν πολύ πενιχρή-φοροῦσε χειμῶνα-καλοκαίρι ἕνα τριμμένο μαῦρο ράσο πάνω ἀπό τό κάτισχνο σῶμα της ὅσα ροῦχα τῆς δώριζαν, εἰδικά τό χειμῶνα, τά ἔδινε σέ ἄλλους ἀνθρώπους, λέγοντας, «Πάρ'το νά τό φορᾶς, νά χαίρεται ἡ ψυχή μου».

Αὐτή ἡ σκληρή ἄσκηση καί ἡ τέλεια ἐγκατάλειψη τοῦ ἑαυτοῦ της στήν πρόνοια τοῦ Θεοῦ, καθάρισαν ὁλόκληρη τήν ὕπαρξή της καί τήν

ἀξίωσαν πολλῶν θείων ἐπισκέψεων καί παρακλήσεων. Θαυματουργικά θεραπεύθηκε, σέ ἡλικία 84 ἐτῶν, ἀπό σκωληκοειδίτιδα, καί ἡ ἴδια ἔδειχνε τήν τομή ἀπό τό χειρουργεῖο πού τῆς ἔκανε ὁ ἀρχάγγελος Γαβριήλ. Ἡ Παναγία τή βοήθησε σέ κατάσβεση φωτιᾶς. Ζοῦσε στήν προπτωτική κατάσταση, σέ θαυμαστή οἰκειότητα μέ τά ἄγρια ζῶα καί τά ἑρπετά. Καλοῦσε μία ἀρκούδα καί τήν τάιζε ψωμί μέ τό χέρι της, μέ τά λόγια, «ἔλα, Ροῦσα μ', ἔλα καί τρώεις ψωμόπον». Πολλές φορές διέβλεπε καί προέβλεπε καταστάσεις, πού προσπαθοῦσε ἔπειτα μέ σαλότητες νά τίς κρύψει, γι' αὐτό καί πολλοί ἄνθρωποι τήν κορόιδευαν ἀποκαλώντας την χαζο-Σοφία καί παλάλα, τρελή στά ποντιακά.

Κάποτε ἐπισκέφθηκε τό μοναστήρι μία κυρία μέ τά δύο της παιδιά, ἡ ὁποία ἔκανε πολύ ὡραῖες πίτες, κυρίως τίς Κυριακές. Εἶχε ἀκούσει γιά τήν ἀσκήτισσα Σοφία, ἀλλά χωρίς νά τήν ἔχει γνωρίσει ποτέ τήν ὑποτιμοῦσε λόγῳ τῶν σαλοτήτων της. Μόλις λοιπόν πάτησε τό πόδι της στό μοναστήρι, βρέθηκε μπροστά στή Σοφία πού τῆς εἶπε: «Μή κορίτσι μ', μήν κάνεις πίτες τήν

Κυριακή. Τήν Κυριακή νά μήν κάνεις οὔτε πίτες οὔτε τίποτα, μόνο τίς πιό ἀναγκαῖες δουλειές. Ἡ Κυριακή εἶναι ἡμέρα τοῦ Θεοῦ».

Τή Μεγάλη Τετάρτη, 5 Ἀπριλίου 1944, οἱ Γερμανοί πυρπόλησαν τό χωριό Κλεισούρα, σέ ἀντίποινα γιά τό θάνατο ἑνός ὁμοεθνῆ τους ἀγγελιοφόρου, σφάζοντας 286 Ἕλληνες, κυρίως γυναῖκες καί παιδιά. Ὅσοι κατάφεραν νά διαφύγουν, κατέφυγαν στό μοναστήρι. Οἱ Γερμανοί πληροφορούμενοι τό γεγονός στράφηκαν πρός τά ἐκεῖ μέ σκοπό νά τό κάψουν καί αὐτό, μή ἀφήνοντας κανέναν ζωντανό. Ὅταν ἔφθασαν, ἡ Σοφία, ἔχοντας ἤδη ἀγρυπνήσει προσευχόμενη καί μέ τήν εἰκόνα τῆς Παναγίας στά χέρια, γονατίζει, τούς φιλᾶ τά πόδια, σέρνεται στό χῶμα καί τούς λέει: «Μή! Ὄχι τήν Παναγία!». Τότε ἡ εἰκόνα τῆς Παναγίας δάκρυσε μπροστά στό γερμανικό τάγμα. Ὁ αξιωματικός τή διώχνει, ἐκείνη δέν ὑποχωρεῖ καί στήν ἐπιμονή της, λιποθυμᾶ. Ἐκεῖνος τή λυπήθηκε, μετάνιωσε, καί δέν προχώρησε στήν καταστροφή. Ἔψαξε γιά ἀντάρτες, καί πολεμοφόδια στό μοναστήρι καί ἀφοῦ δέ βρῆκε τίποτα, ἔφυγε. Μέχρι νά ἀποκατασταθεῖ

τό χωριό, οἱ διασωθέντες ἔμειναν στό μοναστήρι, ὅπου τούς φρόντιζε ἡ Σοφία καί ὁ Γκόγκας Πάντσιος.

Στούς προσκυνητές ἔλεγε: «Ἄχ, ἄν κάνουμε ἕνα καλό, λέμε κάναμε ἕναν καλόν. Μέ ποία δύναμη κάναμε τό καλό; Μέ τή δύναμη τοῦ Θεοῦ· ἔδωσέ σε ὁ Θεός εὐλογία καί ἔκανες τό καλό», «Σᾶς παρακαλῶ, ὅποιος κάνει ὑπομονή, χαρά σ' αὐτόν. Ὅποιος κάνει ὑπομονή, σάν τόν ἥλιο θά λάμψει. Πολλή ὑπομονή νά κάνετε», «Ἐγώ θά φύγω, ἀλλά νά ξέρετε, ἡ λαιμαργία θά χάσει τόν κόσμον, ἡ λαιμαργία καί ἡ ὑπερηφάνεια», «Ἄχ, νά ξέρατε τί ἔπαθε ὁ Κύριος τήν Τετάρτη καί τήν Παρασκευή, τίποτα δέν θά βάζατε στό στόμα σας. Οὔτε ψωμί, ὄχι λάδι. Μή μαντζιρίζετε Τετάρτη καί Παρασκευή (=μήν τρῶτε ἀρτύσιμα, πού σᾶς λερώνουν, τήν Τετάρτη καί τήν Παρασκευή)».

Λίγο καιρό πρίν νά φύγει ἀπό αὐτόν τόν κόσμο, ἡ Παναγία τήν εἰδοποίησε. «Θά διαβαίνω πλάν. Ἔρθεν τό χαμπάρ» (Θά φύγω. Ἦλθε τό μήνυμα). Ὁ Ἰβηρίτης ἀρχιμ. Νεκτάριος Στεργίου ἦταν μαζί της τίς τελευταῖες στιγμές της. «Παιδί

μου, Νεκτάριε, ἐγώ φεύγω. Ἀφοῦ τόν ἀσπάστηκε σάν στοργική μητέρα, ἔτσι πού τῆς κρατοῦσε τό κεφάλι στήν ἀγκαλιά του, ἡ Σοφία πῆρε μία ἤσυχη ἀναπνοή καί παρέδωκε τό πνεῦμα. Καί ὁ πατήρ Νεκτάριος, πού λίγο πρίν τήν εἶχε κοινωνήσει, τῆς ἔκλεισε τά μάτια καί τήν ξεπροβόδισε γιά τό αἰώνιο ταξίδι».

Ὀκτώ χρόνια ἀργότερα ἔγινε ἡ ἀνακομιδή τῶν λειψάνων της, τά ὁποῖα εἶχαν κεχριμπαρένιο χρῶμα καί ἀνέπεμπαν εὐωδία. Μόλις ἔσπασαν τήν τσιμεντένια πλάκα πάχους 25 ἐκ. πού κάλυπτε τό σῶμα της, εὐωδία πλημμύρισε τήν περιοχή, ἀπό τό κοιμητήριο μέχρι καί μέσα στό μοναστήρι. Γιά νά διαφυλάξουν τά ἱερά της λείψανα ἀπό ἐπίδοξους λῃστές, τά ἔθαψαν ξανά καί ἡ δεύτερη ἀνακομιδή ἔγινε τό 1998, ὁπότε καί ἐτέθησαν πρός προσκύνησιν.

Ἡ μνήμη της ἑορτάζεται τήν 6η Μαΐου.

Ὅσιος Ἱερώνυμος ὁ Σιμωνοπετρίτης

(Ρεΐζ-Δερέ Κρήνης Μικράς Ἀσίας 1871-Μετόχιο Ἀναλήψεως Ἱ. Μ. Σίμωνος Πέτρας Βύρωνος Ἀττικῆς 6 Ἰανουαρίου 1957)

Ὁ Ὅσιος Ἱερώνυμος, κατά κόσμον Ἰωάννης Διακογιώργης, προσῆλθε στήν Ἱερά Μονή Σίμωνος Πέτρας τοῦ Ἁγίου Ὄρους σέ ἡλικία 17 ἐτῶν. Ἐκάρη μοναχός την Κυριακή τῶν Βαΐων 21 Μαρτίου 1893. Παράλληλα μέ τά φυσικά χαρίσματα τῆς εὐφυΐας, τῆς καλῆς μνήμης καί τῆς εὐγένειας, ἀνέπτυξε πολύ σύντομα καί τίς μοναχικές ἀρετές τῆς πραότητας, τῆς ἀσκητικότητας καί τῆς ἀγάπης γιά τίς ἱερές Ἀκολουθίες. Τό Φεβρουάριο τοῦ 1914 γίνεται προϊστάμενος, ἐνῶ, ὅταν τό 1920 ἐκοιμήθη ὁ καθηγούμενος Ἰωαννίκιος, ἐξελέγη διάδοχός του, καθ' ὑπόδειξιν τοῦ Ὁσίου Δανιήλ τοῦ Κατουνακιώτου.

Ἀπό αὐτή τή στιγμή καί μέχρι τέλους τῆς ζωῆς του θά ἀναδειχθεῖ πνευματικός πατέρας πολλῶν νέων μοναχῶν (περίπου 300), θά πρωτοστατεῖ στά διακονήματα καί θά ἐνισχύει ἁπλόχερα τούς ἐνδεεῖς, στηρίζοντας παράλληλα μέ

πυκνή ἀλληλογραφία πολλούς ἐν τῷ κόσμῳ πιστούς(οἱ ἐπιστολές του ὑπολογίζονται στίς 10.000). Νά σημειωθεῖ ὅτι εἶχε πνευματικούς δεσμούς καί μέ τόν Ἅγιο Νεκτάριο, ἐπίσκοπο Πενταπόλεως, ὁ ὁποῖος καί τόν ὅρισε διάδοχό του στήν πνευματική ποδηγεσία τῆς Μονῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος Αἰγίνης πού εἶχε συστήσει. Εἶναι κοινῶς ἀποδεκτό ὅτι ὁ Ὅσιος Ἱερώνυμος καί ὁ Ἅγιος Νεκτάριος, ὁ «πατέρας» του, ὅπως τόν ἀποκαλοῦσε, εἶναι ἐκεῖνοι πού ἀναβίωσαν τό μοναχισμό στήν Ἑλλάδα, ἐργαζόμενοι σέ μία ἐποχή πού ἐθεωρεῖτο ἀπολίθωμα τοῦ παρελθόντος καί σημεῖο ὀπισθοδρομήσεως.

Οἱ ἀρετές αὐτές ὅμως ἔλκουν τό φθόνο τοῦ πονηροῦ, γι' αὐτό καί ἡ ζωή του συνυφάνθηκε μέ τίς δοκιμασίες καί τίς συκοφαντίες. Ἡ πρώτη μεγάλη δοκιμασία πού ἀντιμετώπισε ἦλθε το 1924, ὅταν ἱερούργησε στό Σιμωνοπετρίτικο Μετόχι τῆς Ἀναλήψεως στό Βύρωνα τῆς Ἀττικῆς κατά τήν ἑορτή τοῦ Εὐαγγελισμοῦ μέ τό «νέο ἡμερολόγιο». Ἐπιστρέφοντας στό Ἅγιο Ὄρος, ὁμάδα μοναχῶν δέν τοῦ ἐπέτρεπε τήν εἴσοδο στό Καθολικό τῆς Μονῆς ἐπί ἕξι μῆνες. Ἀντιμε-

τωπίζει τόν πειρασμό αὐτόν μέ ὑπομονή, σιωπή καί ταπείνωση. Μερικά χρόνια ἀργότερα κατηγορήθηκε ὅτι καταχράστηκε χρήματα τῆς Μονῆς. Παρότι γνώριζε ποιός ἦταν ὁ πραγματικός ἔνοχος, οὐδέποτε τόν ἀπεκάλυψε. Στούς ἀνακρίνοντες εἶπε: «Μήπως ὁ Ἅγιος Σίμων γνωρίζει...; Μήπως ἐκεῖνος χρειάσθηκε τά χρήματα καί τά πῆρε...;». Ἡ Ἱερά Κοινότητα τόν κήρυξε ἔκπτωτο τῆς ἡγουμενίας καί τόν ἐξόρισε στή Μονή Κουτλουμουσίου, ὅπου ἀνέλαβε βουρδουνάρης (ὑπεύθυνος δηλαδή τῶν ζώων πού χρησιμοποιοῦνται στίς μετακινήσεις καί τίς ἐργασίες). Ἔπειτα ἔμεινε γιά λίγο σέ μία καρβουναποθήκη στά Καυσοκαλύβια. Τά ὑπέμεινε ὅλα ἀδιαμαρτύρητα.

Μετά ἀπό ἕξι μῆνες, τό 1931, τό Μοναστήρι του τόν διόρισε Οἰκονόμο καί Πνευματικό τοῦ Μετοχίου τῆς Ἀναλήψεως. Ἐκεῖ θά γίνει ὁ πνευματικός πατέρας χιλιάδων ψυχῶν καί μέσω τοῦ μυστηρίου τῆς Ἐξομολογήσεως καί τοῦ ὁσιακοῦ παραδείγματός του, πολλούς ἀνθρώπους θά ἐπαναφέρει στό Χριστό. Ἔτρεχε ὅπου ὑπῆρχε ἀνάγκη, γιά νά κοινωνήσει, νά ἐνισχύσει ὑλικά καί πνευματικά, νά παρηγορήσει, χωρίς νά τόν ἐμποδίζουν

οὔτε οἱ καιρικές συνθῆκες, οὔτε ἀργότερα ἡ Γερμανική Κατοχή, οὔτε ὁποιαδήποτε ἄλλη δυσκολία. Τό ἔτος 1937 τοῦ προτάθηκε νά ἐπιστρέψει στήν ἡγουμενία τῆς μονῆς του, ἀλλά διακριτικά ἀρνήθηκε.

Λίγο πρίν νά ἀναχωρήσει ἀπό τόν κόσμο αὐτό καί ἐνῶ δοκιμαζόταν ἀπό τίς ἀσθένειές του, παρά τίς συστάσεις τῶν ἰατρῶν τοῦ νοσοκομείου ὅπου νοσηλευόταν, ταξίδευσε μέχρι τήν Αἴγινα γιά νά προσκυνήσει τά λείψανα τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου. Ἐκεῖ, θά συναντήσει τήν ἡγουμένη τῆς μονῆς καί θά τῆς ἀποκαλύψει: «Μέ τήν δύναμιν τοῦ Θεοῦ καί ἡμεῖς ἐπεράσαμεν τά Χριστούγεννα καί τήν Ἀρχιχρονιά, ἀκόμη θά περάσωμε καί τά Ἅγια Θεοφάνεια καί ἔπειτα θά πάρωμεν τόν δρόμον μας». Δύο ἡμέρες πρίν νά κοιμηθεῖ κάλεσε ὅλα τα πνευματικά του τέκνα γιά νά τούς δώσει τήν εὐχή καί τήν εὐλογία του. Ὅπως τό εἶχε προείπει, ἐκοιμήθη μόλις τελείωσε ἡ θεία Λειτουργία καί ὁ ἁγιασμός τῶν Θεοφανείων.

Ἡ ἀνακομιδή τῶν κατά κοινή ὁμολογία εὐωδιαζόντων λειψάνων του πραγματοποιήθηκε στίς 9 Μαΐου 1965 ἀπό τόν ἐπίσης μικρασιάτη

Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν Χρυσόστομο Β΄. Σήμερα τά ἱερά λείψανά του φυλάσσονται στήν Ἱερά Μονή Σίμωνος Πέτρας καί κατά τήν πρώτη λειτουργία μετά τήν ἁγιοκατάταξή του, οἱ θῆκες πού τά περιέχουν τοποθετήθηκαν στόν ἡγουμενικό θρόνο.

Ἡ μνήμη του ἑορτάζεται στίς 9 Μαΐου.

Ὅσιος Σωφρόνιος ὁ ἐν Ἔσσεξ

(Μόσχα 1896-Ἱ. Μ. Τιμίου Προδρόμου Ἔσσεξ 11 Ἰουλίου 1993)

Ἦταν τό δεύτερο παιδί τῆς ἐννεαμελοῦς οἰκογένειάς του. Κατά τό βάπτισμά του ἔλαβε τό ὄνομα Σέργιος καί μεγάλωσε στό χριστιανικό περιβάλλον τῆς ρωσικῆς κοινωνίας, μέ τακτικό ἐκκλησιασμό καί προσευχή. Ὁ ἴδιος μαρτυροῦσε ἀργότερα ὅτι «παιδίον εἰσέτι, ἐδιδάχθην νά προσεύχωμαι εἰς τόν Ἀθάνατον Οὐράνιον Πατέρα».

Καθώς πέρασε στήν ἐφηβική ἡλικία, γνώρισε τίς κοσμογονικές κοινωνικές ἀνακατατάξεις πού ἔφεραν ὁ Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος καί ἡ Ρωσική Ἐπανάσταση. Τά ὑπαρξιακά ἐρωτήματα πού

ἀπασχολοῦν τούς νέους τῆς ἡλικίας αὐτῆς, μεγεθύνθηκαν. Δέν μποροῦσε νά συμβιβασθεῖ μέ τήν ἔννοια τοῦ θανάτου τόσων χιλιάδων ἀνθρώπων, σκεπτόμενος ὅτι θά μποροῦσε καί ὁ ἴδιος νά εἶναι στή θέση τόσο τῶν θυμάτων, ὅσο καί τῶν θυτῶν. «Ἐάν ὄντως πεθαίνω, δηλαδή βυθίζομαι εἰς τό μηδέν, τότε καί ὅλοι οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι ἀφανίζονται καί αὐτοί ὁλοκληρωτικά. Ἑπομένως τά πάντα εἶναι ματαιότης, δέν ἐδόθη εἰς ἡμᾶς αὐθεντική ζωή. Τά παγκόσμια γεγονότα τίποτα ἄλλο δέν εἶναι, παρά ἕνας κακός ἐμπαιγμός τοῦ ἀνθρώπου».

Καθώς βυθιζόταν σέ αὐτές τίς σκέψεις, ὁμολογοῦσε ἀργότερα ὅτι: «πολλάκις ἐπειράσθην ὑπό φρικτῶν λογισμῶν ὀργῆς κατά τοῦ Πλαστουργοῦ μου». Γιά νά βρεῖ ἀπαντήσεις καί διέξοδο, στράφηκε πρός τόν μυστικισμό τῶν ἀνατολικῶν θρησκειῶν, τόν ὁποῖο ἀποκάλεσε μετέπειτα «πτώση καί πνευματική αὐτοκτονία». Ἀσχολήθηκε ἐπί 7-8 ἔτη μέ τό διαλογισμό, ἐπειδή τότε θεωροῦσε ὅτι «αὐτή ἡ ἀνατολική μυστικιστική θεωρία ἦταν πλήρης μεγαλείου» καί ὑπερέβαινε «τόν χριστιανικόν συναισθηματικόν ψυ-

χισμόν τῆς ἐντολῆς τοῦ Θεοῦ, ἀγαπήσεις τόν Θεόν καί τόν πλησίον».

Τό 1922 μετανάστευσε στό Παρίσι, ἐπειδή δυσκολευόταν νά βρεῖ ἐργασία ὡς ζωγράφος στήν πατρίδα του –ἦταν ἀπόφοιτος τῆς Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν– καί ἐκεῖ συνδέθηκε μέ φιλοσοφικούς καί θεολογικούς κύκλους. Τά ἔργα του ἔγιναν δεκτά στά καλλιτεχνικά σαλόνια, πῆρε μέρος σέ Ἐκθέσεις μέ μεγάλη ἐπιτυχία, ἀλλά καί πάλι ἔνιωθε μέσα του ἕνα κενό. Ὁ ἴδιος διηγεῖται: «Ἤμουν στό Παρίσι, τά εἶχα ὅλα, ζοῦσα μέ τόν καλλιτεχνικό κόσμο τοῦ Παρισιοῦ καί συμμετεῖχα σέ ὅλες τίς ἐκδηλώσεις. Ὅμως τίποτα δέ μοῦ ἔδινε χαρά καί ἀνακούφιση. Μετά ἀπό κάθε ἐκδήλωση τοῦ καλλιτεχνικοῦ κόσμου, εἶχα μέσα μου κενό καί ἀγωνία. Ὁ λογισμός μου μοῦ ἔλεγε πώς κάτι πρέπει νά κάμω, γιά νά φύγω ἀπό τό ἀδιέξοδο πού μέ συνεῖχε. Ὅμως δέν εὕρισκα λύση. Ἕνα βράδυ, μετά ἀπό μία διασκέδαση, ἀνέβαινα στό σπίτι μου μέ σκυμμένο τό κεφάλι καί ἀργό βῆμα. Ἔλεγα πώς αὐτή ἡ ζωή εἶναι βάναυση, εἶναι ἀνιαρή. Τότε σκέφτηκα νά γίνω μοναχός, ὅμως, ποῦ καί πῶς, δέν εἶχα ἰδέα».

Ἡ ἀγωνία του γιά τήν ἀναζήτηση τοῦ Θεοῦ τόν ὁδήγησε σέ «πύρινη προσευχή». Ὅταν ἔφθασε σέ πλήρη ἐξάντληση, «ἐντελῶς ἀπροσδοκήτως δι' ἐμέ, κάτι λεπτό σάν βελόνα διεπέρασε τό πάχος τοῦ μολυβδίνου τείχους τῆς καρδίας μου καί μέσα ἀπό τή λεπτή αὐτή σχισμή εἰσῆλθεν ἀκτίς Φωτός». Ἀπό τότε ἀξιώθηκε τῆς δωρεᾶς τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία τόν ὁδήγησε ἀρχικά στή μετάνοια, ἀπό τήν ὁποία ξεκινᾶ καί ἡ ἐν Χριστῷ ἀναγέννηση τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ τρόπος πού ἐκφράζεται ἡ μετάνοια, «δέν εἶναι οὔτε νευρική διαταραχή, οὔτε σύμπτωμα ἀνικανοποίητων ἐμπαθῶν ἐπιθυμιῶν, οὔτε ἀποτέλεσμα ψυχολογικῶν συγκρούσεων, ἤ ἀπωλείας τοῦ λογικοῦ ἐλέγχου, οὐδέν τό νοσηρόν ὑπάρχει ἐν αὐταῖς. Τά τῆς μετανοίας, κατά τήν φύσιν αὐτῶν, ἀνήκουν εἰς ἄλλο ἐπίπεδο τοῦ εἶναι. Δέν φονεύουν τόν ἄνθρωπο, ἀλλά τόν ζωοποιοῦν».

Τό 1925 ἐγκαταβιώνει στήν Ἱερά Μονή Ἁγίου Παντελεήμονος Ρωσικοῦ στό Ἅγιον Ὄρος. Ἐκεῖ γνώρισε τόν Ὅσιο Σιλουανό τόν Ἀθωνίτη, ὁ ὁποῖος ἔγινε πνευματικός τουκαί τόν κατεύθυνε στά τῆς πνευματικῆς ζωῆς μέχρι

τήν τελευτή του, στίς 24 Σεπτεμβρίου 1938.

Μέ τήν εὐλογία τοῦ Καθηγουμένου τῆς Μονῆς, ἀναχωρεῖ γιά τά Καρούλια τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Ἐκεῖ προχειρίζεται πνευματικός, ἀναλαμβάνοντας τό διακόνημα τῆς ἐξομολογήσεως καί τό ἔργο τῆς πνευματικῆς ποδηγεσίας πολλῶν Μονῶν τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Τέσσερα χρόνια ἀργότερα ἐγκαταβιοῖ στό σπήλαιο τῆς Ἁγίας Τριάδας κοντά στή Μονή τοῦ Ἁγίου Παύλου, ἀπ' ὅπου ἀναγκάστηκε νά φύγει γιά λόγους ὑγείας. Μεταξύ τῶν ἐτῶν 1947-1959 ἔμεινε στό Παρίσι. Τό 1959 μετέβη στό Ἔσσεξ τῆς Ἀγγλίας, ὅπου ἵδρυσε τήν Ἱερά Πατριαρχική καί Σταυροπηγιακή Μονή τοῦ Τιμίου Προδρόμου.

Χαρακτηριστικό τῆς διδασκαλίας του ἦταν ἡ ἀποτύπωση τῶν δικῶν του βιωμάτων καί προσδοκιῶν ἀπό τήν πίστη του, μέσα ἀπό τήν ὁποία ἀναζητοῦσε προσωπική καί εἰλικρινῆ σχέση μέ τόν Θεό: «Τρία πράγματα δέν μπορῶ νά κατανοήσω: 1. Πίστη χωρίς δόγμα, 2. Χριστιανισμό ἔξω ἀπό τήν Ἐκκλησία, 3. Χριστιανισμό χωρίς ἄσκηση. Καί τά τρία αὐτά, Ἐκκλησία, δόγμα

καί ἀσκητική, δηλαδή χριστιανική ἄσκηση, συνιστοῦν γιά μένα ἐνιαία ζωή». Καί ἄλλοτε, ὅταν ἤθελε νά τονίσει ὅτι ὁ Θεός βιώνεται καί δέ διδάσκεται, ὅπως φαίνεται καί μέσα ἀπό τά ἔργα τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, εἶπε: «Στό (Θεολογικό) Ἰνστιτοῦτο τοῦ Ἁγίου Σεργίου (στό Παρίσι), ὅλοι μιλοῦσαν γιά Θεό, ἀλλά Θεό δέν εἶδα, ἐνῶ ὅταν πῆγα στό Ἅγιον Ὄρος, κανεῖς δέ μιλοῦσε γιά τόν Θεό καί ὅλα ἔδειχναν τόν Θεό».

Ἀπαντοῦσε σέ ἐκείνους πού μιλοῦσαν γιά τήν ἀπουσία τοῦ Θεοῦ ἀπό τόν κόσμο: «Πολλοί ἐκλαμβάνουν τή σιωπή Του ὡς ἔνδειξη τοῦ ὅτι ὁ Θεός «δέν ὑπάρχει», «πέθανε». Ἄν ὅμως σκεφτόμαστε σέ ποιά θέση φέρνουμε τό Θεό μέ τά πάθη μας, τότε θά βλέπαμε ὅτι Αὐτός δέν ἔχει ἄλλη ἐπιλογή, παρά μόνο νά σιωπήσει.

Ζητᾶμε ἀπό Αὐτόν νά μᾶς ὑποστηρίξει στίς ἀδικίες μας. Δέ μᾶς ἐνοχοποιεῖ φανερά... Μᾶς ἀφήνει νά πορευτοῦμε στούς πονηρούς δρόμους μας καί νά θερίσουμε τούς καρπούς τῶν προσωπικῶν μας ἁμαρτιῶν. Ἄν ὅμως στραφοῦμε πρός Αὐτόν μέ μετάνοια, τότε ἔρχεται γρήγορα, γρηγορότερα ἀπό ὅσο περιμέναμε. Γνωρίζοντας τίς ἀνάγκες μας,

πολύ συχνά τίς προλαμβάνει. Μόλις προφέρουμε στήν προσευχή τά αἰτήματά μας, πού δικαιολογοῦνται μέ τήν πραγματικότητα τῆς ζωῆς μας μέσα στόν κόσμο, Αὐτός ἤδη τά ἔχει ἐκπληρώσει.

Συνεπῶς, ἡ σιωπή τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀπάντηση στίς ἀδικίες μας ἡ πιό εὔγλωττη, ἡ πιό εὐγενική. Διώξαμε ἀπό τή ζωή μας τό Θεό-Λόγο, τό λόγο τοῦ Θεοῦ. Παραμελήσαμε τό λόγο αὐτό, καί νά! Θερίζουμε τίς συνέπειες τοῦ ἔργου μας».

Ὁ Ὅσιος Σωφρόνιος κοιμήθηκε σέ ἡλικία 97 ἐτῶν στήν Ἱερά Μονή Τιμίου Προδρόμου στό Ἔσσεξ τῆς Ἀγγλίας, περιστοιχισμένος ἀπό τήν ἀδελφότητα πού ὁ ἴδιος εἶχε θεμελιώσει.

Ἡ μνήμη του ἑορτάζεται στίς 11 Ἰουλίου.

Ὅσιος Παΐσιος ὁ Ἁγιορείτης

(Φάρασα Καππαδοκίας 1924- Ἱ. Μ. Σουρωτῆς Θεσσαλονίκης 12 Ἰουλίου 1994)

Ἀπό τήν τρυφερή βρεφική ἡλικία γνώρισε τήν προσφυγιά, καθώς μέ τήν ἀνταλλαγή τῶν πληθυσμῶν, μόλις σαράντα ἡμερῶν, ἔφθασε στόν Πειραιᾶ μέ τήν οἰκογένειά του. Νωρίτερα, ὅταν ἦταν μόλις δεκατριῶν ἡμερῶν, τόν εἶχε βαφτίσει στήν πατρίδα τους ὁ Ὅσιος Ἀρσένιος ὁ Καππαδόκης, δίνοντάς του τό ὄνομά του, «γιά νά ἀφήσει καλόγερο στό πόδι του», ὅπως ἔλεγε χαρακτηριστικά, προγνωρίζοντας τή μελλοντική πορεία τοῦ νεογέννητου παιδιοῦ. Ἀπό τόν Πειραιᾶ τούς μετέφεραν στήν Κέρκυρα, ὅπου κοιμήθηκε καί τάφηκε ὁ Ὅσιος Ἀρσένιος· μετά σέ χωριό τῆς Ἡγουμενίτσας καί τέλος στήν Κόνιτσα, ὅπου ἐγκαταστάθηκαν μόνιμα.

Μετά τόν Ὅσιο Ἀρσένιο, ὁ ἄνθρωπος πού τόν ἐπηρέασε περισσότερο στή ζωή του ἦταν ἡ μητέρα του. Ἀπό ἐκείνην διδάχθηκε τήν ταπεινοφροσύνη, τό νά μή βρίσκεται σέ ἀνταγωνισμό μέ τούς συμμαθητές του, νά εἶναι ἐγκρατής στό φαγητό,

ἐργατικός, ἁπλός στή συμπεριφορά του καί νά μήν προφέρει καθόλου τό ὄνομα τοῦ πονηροῦ. Εἶχαν τήν εὐλαβική συνήθεια, ὡς οἰκογένεια, νά προσεύχονται δύο φορές τήν ἡμέρα μπροστά στό εἰκονοστάσι ὅλοι μαζί, ἐνῶ ἡ μητέρα του συνήθιζε νά προσεύχεται καί ὅταν ἔκανε τίς δουλειές τοῦ σπιτιοῦ, λέγοντας τήν εὐχή.

Ὅταν τόν ρωτοῦσαν τί θά γίνει ὅταν μεγαλώσει, ἀπαντοῦσε «*καλόγηρος*». Ἀγαποῦσε νά διαβάζει βίους ἁγίων καί προσπαθοῦσε νά ἐφαρμόζει ὅσα διάβαζε, εἰδικά στούς βίους τῶν ὁσίων ἀσκητῶν. Εἶχε δέ ἀγωνία ὅσα διάβαζε νά τά μεταλαμπαδεύει στούς συνομήλικούς του. Ἕνας ἀπό αὐτούς μαρτυροῦσε ἀργότερα: «Ὁ Ἀρσένης ἦταν ὁ μόνος πού προτιμοῦσε νά ἀδικεῖται παρά νά ἀδικεῖ. Εἶχε πάντα στήν τσέπη του ἕνα θρησκευτικό βιβλίο πού τό διάβαζε συχνά. Θυμᾶμαι τό ζῆλο του νά ἐξασφαλίσει ἀκροατήριο στόν παιδικό κόσμο, ἀντί ὁποιουδήποτε τιμήματος, ὅπως λ.χ. νά ἀναλαμβάνει τή φύλαξη τῶν ζώων μας, νά γίνεται ὁ νεροκουβαλητής μας κ.ἄ., ἀρκεῖ ἐμεῖς νά τόν προσέχαμε, ὅταν μᾶς διάβαζε τήν Ἁγία Γραφή». Ὁ ἀδελφός του, φοβούμενος

ὅτι παραμελεῖ τά μαθήματά του, τοῦ ἐκρυβε τά βιβλία αὐτά, ὅμως ἐκεῖνος δέν ὑποχωροῦσε.

Τά νεανικά του χρόνια πέρασαν ἀμέριμνα καί μέ ἀσκητικούς ἀγῶνες. Πέρασε τά δύσκολα χρόνια τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου, τῆς Κατοχῆς καί τοῦ ἀνταρτοπολέμου (κατά τόν ὁποῖο συνελήφθη καί φυλακίσθηκε ἀπό τούς κομμουνιστές) κοντά στούς δικούς του, καί τό 1945 κλήθηκε γιά νά ὑπηρετήσει τή στρατιωτική του θητεία, μέ τήν εἰδικότητα τοῦ διαβιβαστοῦ.

Ὡς στρατιώτης ἐπιδόθηκε σέ ἔργα αὐτοθυσίας, ὅπως τό νά ἀναλαμβάνει βαριές δουλειές ἤ ἐπικίνδυνες ἀποστολές, χωρίς νά ὑπολογίζει καθόλου τόν ἑαυτό του. Ἀφηγεῖτο ὁ ἴδιος: «Σέ μιά μάχη εἶχα σκάψει μιά μικρή λακκούβα. Ἔρχεται ἕνας καί μοῦ λέει: *Νά μπῶ καί ἐγώ;* Στριμώχθηκα, καί μέ δυσκολία χωρέσαμε. Ἔρχεται καί ἄλλος. Τόν ἄφησα καί αὐτόν καί ἐγώ βγῆκα ἔξω. Σέ μιά στιγμή μέ παίρνει ἕνα βλῆμα ξυστά στό κεφάλι. Δέν εἶχα κράνος, φοροῦσα μόνο κουκούλα. Πιάνω μέ τό χέρι μου τό κεφάλι, δέ βλέπω αἵματα. Τό ξαναπιάνω, τίποτα. Τό βλῆμα εἶχε περάσει ξυστά ἀπό τό κεφάλι μου καί εἶχε ξυρίσει

μόνο τά μαλλιά καί ἔκανε μιά γραμμή ἕξι πόντους φάρδος χωρίς μαλλιά καί οὔτε γρατζουνιά δέν ἄφησε. Τό εἶχα κάνει μέ τήν καρδιά μου. *Καλύτερα*, εἶπα, *νά σκοτωθῶ μιά φορά ἐγώ, παρά νά σκοτωθεῖ ὁ ἄλλος, καί μετά νά μέ σκοτώνει ἡ συνείδησή μου σέ ὅλη μου τή ζωή. Πῶς νά ἀντέξω μετά, ὅταν θά σκέφτομαι ὅτι μποροῦσα νά τόν σώσω καί δέν τόν ἔσωσα;* Καί ὁ Θεός, φυσικά, βοηθᾶ πολύ αὐτόν πού θυσιάζεται γιά τούς ἄλλους».

Τόν Μάρτιο τοῦ 1950 ὁλοκλήρωσε τή στρατιωτική του θητεία. Προσῆλθε στήν κοινοβιακή Ἱερά Μονή Ἐσφιγμένου, ἔβαλε μετάνοια καί ἔβαλε ὡς θεμέλιο τῆς ὑποταγῆς του τήν ὑπακοή, τήν ταπεινοφροσύνη καί τήν ἀνυποχώρητη ἄσκηση, ὑπό τήν εὐλογία τοῦ πνευματικοῦ. Τό 1954 ἔλαβε ρασοευχή μέ τό ὄνομα Ἀβέρκιος, τό δέ 1957, ὅταν εἶχε ἤδη μετακινηθεῖ στήν ἰδιόρρυθμη Ἱερά Μονή Φιλοθέου, ἔγινε μικρόσχημος μέ τό ὄνομα Παΐσιος.

Τό 1958, μετά ἀπό ἐντολή τῆς Παναγίας, ἔφυγε ἀπό τό Ἅγιον Ὄρος καί πῆγε στήν Ἱερά Μονή Στομίου στήν Κόνιτσα, ἐκπληρώνοντας

παλαιότερο τᾶμα του νά ἀνακαινίσει τό μοναστήρι πού εἶχε καταστραφεῖ κατά τόν Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Τήν εἶχε παρακαλέσει νά τόν διαφυλάξει ὥστε νά μή σκοτώσει ἄνθρωπο ὅσο θά ἦταν στρατιώτης, καί σέ ἀντάλλαγμα θά παρέμενε ἐπί τρία χρόνια στό μοναστήρι γιά νά κάνει ὅ,τι μποροῦσε γιά νά τό φτιάξει.

Νήστευε πολύ αὐστηρά, ἔτρωγε ἐλάχιστα καί παρά τή σκληρή δουλειά τῶν ἀναστηλωτικῶν ἐργασιῶν, στίς ὁποῖες συμμετεῖχε καί ὁ ἴδιος μέ τά χέρια του, διάβαζε τίς ἀκολουθίες μέχρι κεραίας, ὅπως ἔμαθε στό Ἅγιον Ὄρος. Ὅσοι τόν βοήθησαν τόν καιρό αὐτό ἔγιναν μάρτυρες θαυμαστῶν γεγονότων καί συνεργάτες του στά ἔργα εὐποιίας· εἶχε στήσει κουμπαράδες σέ διάφορα σημεία τῆς Κόνιτσας τούς ὁποίους διαχειρίζονταν ἐπιτροπές πού ἐνίσχυαν τούς πτωχούς καί τά ὀρφανά.

Ὅταν ὁλοκληρώθηκαν τρία ἔτη, ἔφυγε ἀπό τό Στόμιο γιά τό Σινά, ποθώντας τήν ἐρημική ζωή. Ἐκεῖ ἀναλώθηκε σέ ἀκόμα σκληρότερη ζωή. Διάλεξε νά μείνει σέ σπήλαια γύρω ἀπό τήν παλαίφατη Μονή τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης,

γιά νά ἀφοσιωθεῖ ὁλόκληρος στήν προσευχή καί τήν ἄσκηση. Ἀργότερα ἔλεγε νοσταλγικά γιά τήν ἔρημο αὐτή: «Ἡ ἔρημος ἐρημώνει τά πάθη. Ὅταν τήν σεβασθεῖς καί προσαρμοσθεῖς πρός τήν ἔρημο, σοῦ δίνει νά αἰσθανθεῖς τήν παρηγοριά της». Κατέβαινε στό μοναστήρι κάθε Κυριακή ἤ κάθε δεύτερη Κυριακή γιά νά μεταλάβει καί γιά νά ἀνταλλάξει τά σκαλιστά εἰκονάκια πού ἔφτιαχνε σάν ἐργόχειρο, μέ παξιμάδι.

Ἡ βιοτή αὐτή ὅμως ἐνόχλησε τόν πονηρό. Κάποια μέρα ἔκανε ἐργόχειρο λέγοντας τήν εὐχή καί τοῦ παρουσιάσθηκε ὁ διάβολος.

-Πήδα κάτω, Παΐσιε, σοῦ ὑπόσχομαι δέν θά πάθεις τίποτε.

Ὁ Ὅσιος δέν τοῦ ἔδωσε σημασία. Ὁ πονηρός ἐπέμενε ἐπί μιάμιση ὥρα περίπου. Στό τέλος ὁ Ὅσιος πῆρε μιά πέτρα, τήν ἔριξε στόν γκρεμό καί τοῦ εἶπε:

-Ἄντε νά σοῦ ἀναπαύσω τό λογισμό.

-Τέτοια ἀπάντηση δέ μοῦ ἔδωσε οὔτε ὁ Χριστός. Ἐσύ καλύτερα μοῦ ἀπάντησες.

-Ὁ Χριστός εἶναι Θεός. Δέν εἶναι σάν καί ἐμένα, τόν καραγκιόζη. Ὕπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ! Μέ

τόν τρόπο αὐτό ἀπέφυγε καί νά σκοτωθεῖ στά βράχια, ἀλλά καί νά τσακιστεῖ στό βάραθρο τῆς ὑπερηφανείας, δεχόμενος τόν ἔπαινο καί θεωρώντας τόν ἑαυτό του ἀνώτερο ἀπό τό Χριστό.

Τό 1964 ἐπέστρεψε στό Ἅγιον Ὄρος καί συγκεκριμένα στή Σκήτη τῶν Ἰβήρων, ἐπειδή ἐντάθηκαν τά ἀναπνευστικά προβλήματα πού εἶχε ἀπό νέος, λόγῳ τῆς ἐλλείψεως ὀξυγόνου στό ὑψόμετρο ὅπου βρίσκονταν τά σπήλαια στό Σινά. Παρά τήν κλονισμένη ὑγεία του, βίαζε τόν ἑαυτό του, νηστεύοντας μέχρι ἐξαντλήσεως. Ἐπειδή ὅμως χειροτέρευε ἡ κατάσταση τῆς ὑγείας του, ἐγχειρίσθηκε στή Θεσσαλονίκη. Ἐκεῖ γνώρισε καί τίς κοπέλες πού ἔμελλε νά γίνουν ὁ πρῶτος πυρήνας τοῦ Ἡσυχαστηρίου τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου στή Σουρωτή.

Ἐπιστρέφοντας ἐγκαταστάθηκε στήν Καλύβη τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ὅπου παρέμεινε γιά ἔνδεκα χρόνια. Πρωτύτερα ἔμενε ἐκεῖ ὁ γέροντάς του, Ἱερομόναχος Τύχων, Ρῶσος στήν καταγωγή, μέ ἁγία βιοτή, πού πολύ ὠφέλησε μέ τό παράδειγμά του τόν Ὅσιο. Χωρίς νά παραλείπει τίποτα ἀπό το ἀσκητικό του πρόγραμμα, ξεκίνησε νά δέχεται

ἐπισκέπτες πού ζητοῦσαν τή συμβουλή καί τήν προσευχή του, πού μέ τόν καιρό αὐξάνονταν. Εἶπε κάποτε: «Δέν ὁρίζω τόν ἑαυτό μου.Ἔχω γίνει πρόγραμμα τῶν ἀνθρώπων. Παλαιά ὁ νοῦς μου βυθιζόταν στήν εὐχή. Τώρα ζῶ τά προβλήματα τῶν ἀνθρώπων. Πολλές φορές πετιέμαι στόν ὕπνο».

Τέλη τοῦ 1979 ἐγκαταστάθηκε στό Κελλί τῆς Παναγούδας, ἀπ' ὅπου διασώζονται καί οἱ περισσότερες μαρτυρίες γιά ἐκεῖνον. Ταυτόχρονα ὅμως ἐντείνονταν καί τά προβλήματα ὑγείας πού εἶχε.Ὅταν ἔκανε τήν ἐγχείρηση στούς πνεύμονες κρυολόγησε, τοῦ ἔδωσαν βαριά ἀντιβίωση ἐνῶ ἦταν νηστικός, καί ἀπέκτησε μεγάλη εὐαισθησία στό ἔντερο μέ συχνές αἱμορραγίες. Τό 1993 διαγνώσθηκε μέ ὄγκο στό παχύ ἔντερο. Ξεκίνησε ἀκτινοθεραπεῖες, ἀφαίρεσαν χειρουργικά τόν ὄγκο, εἶχε ὅμως ἤδη γίνει μετάσταση στόν πνεύμονα καί στό συκώτι.

Κάποιος τόν ρώτησε, «Γέροντα, πονᾶς;», γιά νά τοῦ ἀπαντήσει, «Ἄν δέν πονέσω, πῶς θά γίνω καλά;» Κάποιος ἄλλος τόν ρώτησε ἄν φοβόταν τό θάνατο. Τοῦ ἀπάντησε: «Μιά ζωή

ἀγωνίζομαι νά βρεθῶ κοντά στόν Θεό καί τώρα θά δειλιάσω; Ἄν μοῦ ποῦν ὅτι αὐτήν την στιγμή θά πεθάνω, θά χορέψω ἀπό χαρά, γιατί θά πάω κοντά στό Χριστό».

Ἀκόμα καί γιατροί τόν ρωτοῦσαν πῶς νά ἀντιμετωπίζουν τούς καρκινοπαθεῖς. «Νά τούς ἐνημερώνετε γιά τήν κατάστασή τους καί νά τούς παρακινεῖτε νά ἐξομολογοῦνται καί νά κοινωνοῦν. Ἡ Θεία Κοινωνία εἶναι τό πιο ἰσχυρό φάρμακο».

Κάποιος ἄλλος τόν ρώτησε, «Γέροντα, γιατί δέν κάνετε προσευχή νά σᾶς θεραπεύσει ὁ Θεός, ἀφοῦ σᾶς ἔχουμε τόσο ἀνάγκη;», γιά νά λάβει τήν ἀπάντηση, «Τί; Νά κοροϊδεύουμε τόν Θεό; Ἀφοῦ ἐγώ τοῦ ζήτησα νά μοῦ δώσει αὐτήν τήν ἀρρώστια». Εἰς ἐπίρρωσιν αὐτοῦ, ὑπάρχει μαρτυρία προσκυνητῶν πού ἐπισκέφθηκαν τό γέροντα Θεόκλητο Διονυσιάτη, μερικά χρόνια μετά τήν κοίμηση τοῦ Ὁσίου καί πού τόν ρώτησαν ἄν ἦταν τελικά ὁ πατήρ Παΐσιος, Ἅγιος. «Θά σᾶς πῶ ἕνα περιστατικό πού μοῦ διηγήθηκαν πρίν ἀπό λίγες μέρες, τούς ἀπάντησε ὁ γέροντας: Μιά ἡλικιωμένη γυναίκα ἀπό τήν Τρίπολη, πίνοντας καφέ μέ τίς

φίλες της, ἀναφέρθηκε στόν Γέροντα Παΐσιο: *«Ἄν ἦταν ἅγιος καί θαυματουργός θά εἶχε κάνει πρώτα καλά τόν ἑαυτό του»*. Τό βράδυ τῆς ἐμφανίστηκε ὁλοζώντανος καί τῆς εἶπε: *«Θυμᾶσαι δέκα χρόνια πρίν πού νοσηλευόσουν στό νοσοκομεῖο μέ αἱμορραγίες; Εἶχες χάσει πολύ αἷμα. Θυμᾶσαι πού ὁ ἀδελφός σου εἶχε ἔλθει στό Ἅγιον Ὄρος νά ζητήσει βοήθεια; Νά γνωρίζεις ὅτι τόν καρκίνο στό ἔντερο ἀπό σένα τόν πῆρα...»*.

Λίγο καιρό πρίν ἀπό τήν κοίμησή του, ἀποφάσισε νά σταματήσει τίς θεραπεῖες. Κάλεσε τό γιατρό καί τοῦ εἶπε, «Μέχρι τώρα ἔκανα ὑπακοή στόν Πατριάρχη καί ἔκανα τίς θεραπεῖες. Τώρα θά κάνεις ὑπακοή ἐσύ. Θά δώσεις ἐντολή νά σταματήσουμε. Τώρα δέν μπορῶ νά κάνω τίποτε. Χθές θέλησα νά προσευχηθῶ γονατιστός καί δέν μπόρεσα. Δέν μπορῶ νά δῶ κανέναν, ἔληξε ἡ ἀποστολή μου. Αὐτό ἦταν. Ἐδῶ θά μέ ἀφήσετε».

Τούς τελευταίους μῆνες τῆς ζωῆς του ἔμενε στή Μονή τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου στή Σουρωτή. Μετελάμβανε συχνά, τελευταία δέ φορά μετέλαβε τοῦ Σώματος καί τοῦ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ γονατιστός στό δωμάτιό του, τήν

ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τῆς ἀγαπημένης του Ἁγίας Εὐφημίας. Τήν ἑπομένη, ἐν μέσῳ πολλῶν πόνων, προσευχόμενος μέχρι τέλους, στίς 11 π.μ. πῆρε τρεῖς σύντομες εἰσπνοές καί κοιμήθηκε.

Ἡ μνήμη του ἑορτάζεται στίς 12 Ἰουλίου.

Ἅγιος Καλλίνικος, Μητροπολίτης Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας

(Σιταράλωνα Αἰτωλοακαρνανίας 1919- Ἀθήνα, 7 Αὐγούστου 1984)

Ὁ κατά κόσμον Δημήτριος Ποῦλος γεννήθηκε σέ εὐσεβῆ ὑπερπολύτεκνη οἰκογένεια μέ παραδοσιακές ἀρχές, πού ἔδωσε ὡς Ἐπισκόπους στήν Ἐκκλησία δύο ἀπό τά ὀκτώ παιδιά της, τόν Ἅγιο Καλλίνικο καί τόν Μητροπολίτη Διδυμοτείχου καί Ὀρεστιάδος Κωνσταντῖνο. Ὁ παππούς του ἦταν ἱερέας ἀφοσιωμένος στήν ἀποστολή του. Φιλόξενος, ἐλεήμων, προσευχόμενος, ἕτοιμος νά ἀνταποκριθεῖ σέ ὁποιαδήποτε ἀνάγκη τοῦ ποιμνίου του. Εἶχε στενές σχέσεις μέ τό Ἅγιον Ὄρος

καί φιλοξενοῦσαν πολύ συχνά στό σπίτι τους περαστικούς μοναχούς καί ἱεροκήρυκες. Ἔτσι τό οἰκογενειακό κλῖμα ἦταν ἔντονα διαποτισμένο ἀπό τήν πνευματική ζωή τῆς Ἐκκλησίας.

Στά φοιτητικά του χρόνια συνδέθηκε μέ τόν μακαριστό Ἀρχιεπίσκοπο Κρήτης κυρό Τιμόθεο. Κοινές οἱ στερήσεις καί ἡ φτώχεια, ὅπως ὅμως ὁμολογεῖ, «τίς ὧρες ἐκεῖνες τῆς ἀπογνώσεως ἀνοίγαμε τό Εὐαγγέλιο. Πνευματική πλησμονή, ἀνέκφραστη χαρά, ἀγαλλίαση καί ἐλπίδα πλημμύριζε τήν ψυχή μας. Καί ἐκεῖνα τά ἱερά συναισθήματα μᾶς ἔκαναν νά ὑπερβοῦμε τίς χοϊκές μας ἀνάγκες». Παρά τό γεγονός ὅτι τοῦ ἔγιναν προτάσεις γιά ἀκαδημαϊκή σταδιοδρομία, ἐκεῖνος προτίμησε νά γυρίσει στή γενέτειρά του, ὅπου τόν περίμενε ὁ Μητροπολίτης Αἰτωλοακαρνανίας κυρός Ἱερόθεος, γιά νά τόν βοηθήσει ἀπό τή θέση τοῦ Γραμματέως καί τοῦ λαϊκοῦ Ἱεροκήρυκος.

Τό 1947 κλήθηκε νά ὑπηρετήσει τή στρατιωτική του θητεία ἀπό τή θέση τοῦ Ἱεροκήρυκος τοῦ Λόχου Ὀρεινῶν Καταδρομῶν (ΛΟΚ). Δέκα χρόνια ἀργότερα χειροτονήθηκε διάκονος καί πρεσβύτερος καί ἐν συνεχείᾳ ἀνέλαβε τά καθή-

κοντα τοῦ Πρωτοσυγκέλλου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας. Ἀφοσιώθηκε ἰδιαιτέρως στό κήρυγμα, τήν ἐξομολόγηση καί τήν κατήχηση, καί παρά τίς πολλές ὑποχρεώσεις του, δέ χαλάρωσε ποτέ τό ἀσκητικό του πρόγραμμα, τηρώντας ἀπαρέγκλιτα τίς νηστεῖες καί τόν κανόνα τῆς προσευχῆς, μέχρι σχεδόν τό τέλος τῆς ζωῆς του. Στό μικρό δωμάτιο τοῦ σπιτιοῦ του στό Μεσολόγγι, πού εἶχε διαμορφωθεῖ σάν ἕνα μικρό καλογερικό κελλί, κοιμόταν τίς λίγες ὧρες πού εἶχε στήν διάθεσή του γιά ξεκούραση, πάνω στό στρατιωτικό ράντζο.

Τό 1967 ἐξελέγη, χειροτονήθηκε καί ἐνθρονίσθηκε Μητροπολίτης Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλμωπίας. Κατά τήν ἐνθρονιστήρια προσλαλιά του σημείωσε: «Ὁ κλῆρος τοῦ Ἐπισκόπου δέν εἶναι θρόνος, ἀλλά σταυρός. Ὁ Ἐπίσκοπος ἀναβαίνει πρῶτος εἰς τόν Γολγοθᾶν. Σταυρός εἶναι τό σύμβολον παντός Χριστιανοῦ καί μάλιστα τοῦ Ἀρχιερέως. *«Ὅς οὐ λαμβάνει τόν σταυρόν αὐτοῦ καί ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστι μου ἄξιος»* (Μτθ. ι΄, 38). Ἑπομένως, εἶμαι ὑποχρεωμένος νά λάβω ἀπόφασιν, *«ὅτι οὐκ ἦλθον διακονηθῆναι,*

ἀλλά διακονῆσαι» (Μρκ. ι΄, 45). Ἡ Ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία μέ ἔστειλεν ἐνταῦθα, οὐχί νά ὑπηρετηθῶ, ἀλλά νά ὑπηρετήσω οὐχί νά διευκολυνθῶ, ἀλλά νά διευκολύνω οὐχί νά λάβω, ἀλλά νά δώσω, οὐχί νά ζητήσω, ἀλλά νά μεταδώσω. Ἡ θυσία πρέπει νά διακρίνῃ τήν Ἀρχιερατικήν μου ζωήν. (...) Ὁ Ἐπίσκοπος ὀφείλει νά καίηται ὡς λαμπάς χάριν τοῦ Ποιμνίου του».

Καί λίγο παρακάτω: «Ἰδιαιτέρως μέ συγκινεῖ ἡ Νεολαία, ἡ μαθητιῶσα καί ἡ σπουδάζουσα, ὡς καί ἡ στρατευομένη τοιαύτη. Ἡ Νεολαία εἶναι τό μέλλον τῆς φυλῆς μας. Θά χαθῶμεν, μή γένοιτο, ὡς Ἔθνος, ἄν χάσωμεν τήν Νεολαίαν. Ἄν ἐπικρατήσουν ὑλιστικαί ἀντιλήψεις, ἄν ἡ Νεολαία χάσῃ τόν προσανατολισμόν της, ὁδηγούμεθα εἰς τήν καταστροφήν. Ἡ Νεολαία εἶναι ἡ ψυχή τῆς Ἑλλάδος».

Ἀπό τήν νέα ἔπαλξη πού κλήθηκε νά διακονήσει, ἐντείνει τόν πνευματικό του ἀγῶνα, καταφέρνοντας νά ἰσορροπήσει θαυμάσια τίς διοικητικές καί πνευματικές μέριμνες τοῦ ποιμνίου του μέ τό ἀσκητικό βίωμα πού τόν χαρακτήριζε. Ἀγρυπνεῖ προσευχόμενος πρίν ἀπό τίς χειροτονίες,

μεριμνᾶ γιά τήν πνευματική καί μορφωτική κατάρτιση τῶν κληρικῶν του, περιοδεύει μέ τά μέσα τῆς ἐποχῆς σέ ὁλόκληρη τήν ἐπαρχία του, ἐπί τῶν ἡμερῶν του κτίζεται οἰκοτροφεῖο ἀρρένων, οἰκοτροφεῖα θηλέων, Γηροκομεῖο, ἐκκλησιαστικό Βιβλιοπωλεῖο, ἐπισκέπτεται Σχολεῖα, Νοσοκομεῖα, τούς στρατευμένους. Ἀνέδειξε τή μνήμη τῶν μέχρι τότε παντελῶς ἀγνώστων τοπικῶν Ἁγίων, τῆς Ἁγίας Χρυσῆς τῆς ἐκ Μογλενῶν (χωριό κοντά στήν Ἔδεσσα) καί τῆς Ἁγίας Βάσσης μετά τῶν τέκνων αὐτῆς Θεογνίου, Ἀγαπίου καί Πιστοῦ.

Διδάσκοντας τό ποίμνιο πού τοῦ ἐμπιστεύθηκε ὁ Θεός, ἔλεγε: «Ποιός ἀγαπᾶ τό Χριστό; Αὐτός πού ἐπιθυμεῖ νά ἐξομολογεῖται καί νά κοινωνεῖ. Αὐτός ἀγαπᾶ τό Χριστό». «Ὁ καθένας μας εἶναι ἕνας μικρός ἱεραπόστολος, γιατί μιλᾶνε οἱ πράξεις του. Ἄλλος μέ τά λόγια του, ἄλλος μέ τή ζωή του, εἴμαστε ὅλοι μας μικροί ἱεραπόστολοι». «Ὁ Χριστιανός πού δέν εἶναι πιστός μοιάζει μέ τόν ἄνθρωπο πού καίγεται γιά νερό καί ἐνῶ ἡ βρύση εἶναι ἔξω ἀπό τό σπίτι του, δέν τή βλέπει».

Ἡ ζωή του ὅμως, ἰδιαιτέρως ὡς Ἐπισκόπου,

ἦταν συνυφασμένη μέ δυσκολίες, δοκιμασίες καί πειρασμούς. Ἐκτός ἀπό τά προβλήματα πού ἀντιμετώπισε ὡς προεστώς ἑνός ζωντανοῦ ὀργανισμοῦ, ὅπως ἡ Ἱερά Μητρόπολή του, δέν ἦταν λίγα καί ἐκεῖνα τά ὁποῖα προῆλθαν ἀπό τό εὐρύτερο περιβάλλον. Καταφέρθηκε ἐνάντια στίς ἐνέργειες τῆς Μασονικῆς Στοᾶς τῆς Ἔδεσσας, τήν ὁποία εὐτύχησε νά δεῖ νά κλείνει, καί ἐνάντια στή Σκοπιανή προπαγάνδα εἰς βάρος τῆς ἑλληνικότητος τῆς Μακεδονίας. Πολλές φορές οἱ ἐπιθέσεις γίνονταν γιά νά ἐκτονωθεῖ ἡ ἐμπάθεια κάποιων, μέ ἀσήμαντη ἀφορμή, ὅπως κατά τό Πάσχα τοῦ 1977, ὅταν, ἀπό λάθος συνεννόηση, ἡ τελετή τῆς Ἀναστάσεως ἔγινε 10 λεπτά νωρίτερα, μέ ἀποτέλεσμα νά μήν προλάβουν νά συγκεντρωθοῦν ὅλοι οἱ πιστοί καί οἱ Ἀρχές στήν κεντρική πλατεία τῆς Ἐδεσσας. Τό θέμα ἔφθασε στό Δημοτικό Συμβούλιο, ὡς γεγονός πού δῆθεν προσέβαλε τό θρησκευτικό αἴσθημα τῶν Ἐδεσσαίων, καί δημοσιεύθηκε ψήφισμα διαμαρτυρίας πρός τόν Μητροπολίτη, τό ὁποῖο κοινοποιήθηκε στήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καί σέ αὐτό τό Ὑπουργεῖο Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων!

Ὅλα αὐτά τά ἀντιμετώπισε μέ ὑπομονή καί ἀξιοπρέπεια συγχωρώντας ἀμέσως ὅλους τούς ἐμπλεκομένους.

Λίγο πρίν ἀπό τά Χριστούγεννα τοῦ 1983 ἐκδήλωσε τά πρῶτα σοβαρά συμπτώματα τῆς ἀσθενείας του. Μετά ἀπό ἐπιμονή τῶν συνεργατῶν του, δέχθηκε νά κάνει ἐξετάσεις πού ἀποκάλυψαν ὄγκο στόν ἐγκέφαλο. Τέλη Ἰανουαρίου τοῦ 1984 μετέβη στό Λονδίνο μέ ἔξοδα τοῦ ἀδελφοῦ του, καθώς ὁ ἴδιος εἶχε μόνο 50.000 δρχ. στό πορτοφόλι του καί τίποτα ἄλλο. Τόν συνόδευσε ὁ ἀρχιμ. Ἱερόθεος Βλάχος, νῦν Μητροπολίτης Ναυπάκτου καί Ἁγίου Βλασίου, στόν ὁποῖον εἶπε: «Παιδί μου, εἶμαι ἁμαρτωλός Ἐπίσκοπος, ἀλλά φοβάμαι τόν Θεό καί ἀγαπῶ τήν Ἐκκλησία καί τή δόξα της. Αὐτό νά τό πεῖς ὅταν πεθάνω».

Στό Λονδίνο διαπιστώθηκε ἡ κακοήθεια τοῦ ὄγκου καί ἡ ἐξάπλωσή του, μέ ἀποτέλεσμα νά μήν μπορεῖ νά γίνει κάτι, οὔτε χειρουργικά οὔτε μέ ἀκτινοβολίες. Μετεγχειρητικά ὑπέστη ἐγκεφαλικό ἐπεισόδιο πού τόν ἄφησε παράλυτο ἀπό τήν ἀριστερή πλευρά. Καθ' ὅλο τό διάστημα μέχρι τήν κοίμησή του ἦταν ἥρεμος, ἔλεγε συ-

νεχῶς «Δόξα τῷ Θεῷ» καί ἐξέφραζε τήν εὐγνωμοσύνη καί τίς εὐχαριστίες του σέ ὅσους τόν περιέβαλλαν. Λίγο πρίν ἀπό τίς 10 τό βράδυ τῆς Τρίτης 7 Αὐγούστου ἐκοιμήθη.

Ἡ τελευταία παράγραφος τῆς διαθήκης του ἔχει ὡς ἑξῆς: «Τέλος, ἐκφράζω ἐκ τῶν μυχίων τῆς καρδίας μου τήν ἄπειρον εὐγνωμοσύνην μου πρός τόν ἐν Τριάδι Θεόν ἡμῶν, διότι εἶμαι Ὀρθόδοξος Χριστιανός ἐκ γονέων Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν καί διότι μέ ἐτίμησε διά τῆς ὑψίστης τιμῆς τῆς ἀρχιερατικῆς Χάριτος καί ἀνέθεσεν εἰς τήν ἐλαχιστότητά μου τήν διαποίμανσιν λαοῦ ἐκλεκτοῦ καί εὐσεβοῦς. Παρακαλῶ καί ἱκετεύω τούς συνεπισκόπους μου νά στείλουν ἐκεῖ εἰς διαδοχήν μου ἄνδρα πλήρη πίστεως καί Πνεύματος Ἁγίου, ὥστε νά διορθώσῃ οὗτος τά εἰς ἐμέ ἐλλείποντα, καταστήσῃ δέ τήν Ἐπισκοπήν τμῆμα τοῦ Παραδείσου. Ἀμήν».

Ἡ μνήμη του ἑορτάζεται τήν 8ην Αὐγούστου.

Ὅσιος Ἰωσήφ ὁ Ἡσυχαστής καί Σπηλαιώτης

(Λεῦκες Πάρου 1897 - Νέα Σκήτη Ἁγίου Ὄρους, 15 Αὐγούστου 1959)

Ὁ Φραγκίσκος Κόττης, ὁ μετέπειτα γέρων Ἰωσήφ, ἕνα ἀπό τά ἐννέα παιδιά πού ἔφερε στόν κόσμο ἡ μητέρα του, μεγάλωσε μέσα σέ φτωχική ἀγροτική οἰκογένεια τῆς Πάρου. Ὅταν ἦταν ἀκόμη βρέφος, ἡ μητέρα του εἶδε σέ ὅραμα ἕναν ἄγγελο νά θέλει νά τόν πάρει ἀπό τήν κούνια του. Στή διαμαρτυρία τῆς μητέρας του, ὁ ἄγγελος τῆς ἔδειξε ἕναν κατάλογο μέ ὀνόματα λέγοντάς της ὅτι τό παιδί εἶναι γραμμένο στό τάγμα τῶν ἀγγέλων. Ἀπό ἐκείνη τήν ὥρα ἤξερε ὅτι ὁ γιός της θά γίνει μοναχός.

Στή μητέρα του ὀφείλει ὁ Ὅσιος Ἰωσήφ τή διαπαιδαγώγηση καί τήν εὐσέβειά του, καθώς ὁ πατέρας του κοιμήθηκε πολύ νωρίς. «Ἡ οἰκογένειά μας ἦτο πτωχοτάτη, περιγράφει ὁ ἀδελφός του καί μέλος τῆς συνοδείας του π. Ἀθανάσιος, καθ' ὅτι ο πατέρας μας ἐπί μίαν δεκαετίαν πρό τοῦ θανάτου του ὑπήρξε παράλυτος. Ἡ μητέρα

μας μᾶς ἀνέθρεψε περισσότερον μέ τά δάκρυα, παρά μέ τό ψωμί». Ἐγκατέλειψε τό σχολεῖο στίς πρῶτες τάξεις τοῦ δημοτικοῦ γιά νά βοηθήσει τήν οἰκογένειά του, ἀσχολούμενος πρῶτα μέ τήν κτηνοτροφία καί ἔπειτα, ἀφοῦ ἐγκαταστάθηκε στόν Πειραιᾶ, μέ τό μικροεμπόριο, ἐνῶ κλήθηκε νά ὑπηρετήσει καί τή στρατιωτική του θητεία στό Πολεμικό Ναυτικό.

Καθώς τό μικροεμπόριο ἀπέδιδε, ἀρραβωνιάστηκε, ὅμως συνέβη ἕνα χρόνο ἀργότερα ἡ ἀρραβωνιαστικιά του νά πεθάνει ἀπό φυματίωση. Ζοῦσε προσεκτική ζωή, παρότι δέν εἶχε κάποια ἰδιαίτερη σχέση μέ τήν Ἐκκλησία. Μετά ἀπό ὄνειρο πού εἶδε, ὅτι ὁδηγεῖτο μπροστά στόν Βασιλιά γιά νά ὑπηρετήσει στή φρουρά Του, ἄλλαξε ζωή, ἐξομολογήθηκε, ξεκίνησε τήν ἀνάγνωση πατερικῶν καί ἀσκητικῶν συγγραμμάτων, ἐγκατέλειψε τό ἐμπόριο, ἀφοῦ μοίρασε τά χρήματα καί τό ἐμπόρευμά του καί ἀπό τότε διέτριβε ἐν προσευχῇ καί ἀσκήσει σέ ἐρημικούς τόπους γύρω ἀπό τήν Ἀθήνα, κυρίως στήν Πεντέλη. Τότε ἦταν πού συνάντησε τόν μοναχό Ὀνούφριο ἀπό τίς Καρυές τοῦ Ἁγίου Ὄρους, τόν ὁποῖο καί ἀκολούθησε, σέ ἡλικία 25 ἐτῶν.

Ὅταν ἔφθασε στό Ἅγιο Ὄρος ὁ νεαρός τότε Φραγκίσκος δέ βρῆκε τούς μεγάλους ἀσκητές τούς ὁποίους εἶχε φαντασθεῖ ὅτι θά συναντοῦσε. Ὅπως ὁ ἴδιος ὁμολογοῦσε ἀργότερα, «ἔκλαιγα ἡμέραν καί νύκτα, διατί δέν εὑρῆκα, καθώς διαλαμβάνουν οἱ Ἅγιοι τό Ἅγιον Ὄρος». Γι' αὐτό καί δυσκολεύθηκε στήν ἀρχή. Συμβουλεύθηκε τόν Ὅσιο Δανιήλ τόν Κατουνακιώτη, ὁ ὁποῖος καί τοῦ ἔδωσε τίς πρῶτες κατευθυντήριες γραμμές διακρίνοντας τήν ἡσυχαστική του κλίση. Γιά νά μήν πλανηθεῖ, τοῦ ἔστειλε μετά ἀπό λίγο καιρό τό γερο-Ἀρσένιο, ὁ ὁποῖος εἶχε ἔλθει ἐκεῖνο τόν καιρό ἀπό τά Ἱεροσόλυμα, ποθώντας καί ἐκεῖνος τόν ἡσυχασμό, καί ἀπό τότε μέχρι τέλους ἔμειναν ἀχώριστοι. Καθ' ὑπόδειξιν καί πάλι τοῦ Ὁσίου Δανιήλ, ὑποτάχθηκαν σέ δύο μοναχούς ἀδελφούς, τόν Ἰωσήφ καί τόν Ἐφραίμ τούς «βαρελάδες». Ἕνα χρόνο ἀργότερα ὁ Φραγκίσκος ἔγινε μοναχός καί ἔλαβε τό ὄνομα Ἰωσήφ.

Ἀπό ἐκεῖ ξεκίνησαν οἱ νηπτικοί ἀγῶνες τῶν δύο μοναχῶν. Ἀγρυπνία, νηστεία, προσευχές, συνυφασμένες μέ χειροπιαστές ἐπιθέσεις τοῦ πονηροῦ, ἀλλά καί μέ ἐσωτερική πληροφόρηση καί

αἰσθητή θεϊκή παρηγορία. Περιγράφοντας μία ἀπό αὐτές τίς καταστάσεις ὁ Ὅσιος, ἔλεγε: «Καί μίαν ἡμέραν μέ ἔτυχαν πολλοί πειρασμοί. Καί ὅλην αὐτήν τήν ἡμέραν ἐφώναζα μέ μεγαλύτερον πόνον. Καί πλέον τό βράδυ, δύοντος τοῦ ἡλίου, κατέπαυσα νηστικός, παϊλτισμένος ἀπό τά δάκρυα. Ἐκοίταζα τήν ἐκκλησίαν, τήν Μεταμόρφωσιν εἰς τήν κορυφήν (τοῦ Ἄθωνος), καί παρεκάλουν τόν Κύριον μαραμένος καί πληγωμένος. Καί ἀπ' ἐκεῖθεν μοῦ ἐφάνη ὅτι ἦλθε μία βιαία πνοή. Καί ἐγέμισεν ἡ ψυχή μου ἄρρητον εὐωδίαν. Καί εὐθύς ἤρχισεν ἡ καρδία μου ὡσάν ὡρολόγι νά λέγη νοερῶς τήν εὐχήν. Ἠγέρθην λοιπόν πλήρης χάριτος καί ἀπείρου χαρᾶς καί ἐμβῆκα στό σπήλαιον. Καί κύψας τήν σιαγόνα μου εἰς τό στῆθος ἤρχισα νά λέγω νοερῶς τήν εὐχήν.

Καί μόλις εἶπον ὀλίγας φοράς τήν εὐχήν, εὐθύς ἡρπάγην εἰς θεωρίαν. Καί ἐνῶ ἤμην μέσα στό σπήλαιον –καί φραγμένη ἡ θύρα του– εὑρέθην ἔξω στόν οὐρανόν, εἰς ἕνα θαυμάσιον μέρος ἐν ἄκρᾳ εἰρήνῃ καί γαλήνῃ ψυχῆς. Τελειωμένη ἀνάπαυσις. Τοῦτο μόνον διενοούμην –Θεέ μου, ἄς μήν γυρίσω πλέον εἰς τόν κόσμον, εἰς τήν

πληγωμένην ζωήν, ἀλλά ἄς μείνω ἐδῶ, καθώς εἰς τήν Μεταμόρφωσιν οἱ Μαθηταί. Κατόπιν, ἀφοῦ μέ ἀνέπαυσεν, ὅσον ὁ Κύριος ἤθελε, τότε ἦλθα πάλιν στόν ἑαυτόν μου καί εὑρέθην μέσα στό σπήλαιον. Ἔκτοτε, δέν ἔπαυσε μέσα μου νά λέγεται νοερῶς ἡ εὐχή».

Ἀπό τήν Βίγλα καί τό σπήλαιο τοῦ Ὁσίου Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτου ὅπου ἔλαβε τή μοναχική κουρά, στή συνέχεια στό κελλί τοῦ Εὐαγγελισμοῦ στά Κατουνάκια, ἀπό ἐκεῖ στήν ἔρημο τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, τή Σκήτη τῆς Μικρᾶς Ἁγίας Ἄννας τῆς Μεγίστης Λαύρας καί στό τέλος στή Νέα Σκήτη τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Παύλου, ὁ Ὅσιος Ἰωσήφ μέ τή συνοδεία του ἔζησαν μέ ἄκρα πτωχεία καί ὑπεράνθρωπη ἄσκηση σέ σπήλαια καί πρόχειρα φτιαγμένες καλύβες. Τόνιζε πολύ τήν ἀξία τῆς ἀγρυπνίας, «χωρίς τήν ὁποία δέ γίνεται προκοπή, δέν ἀποκτᾶ θεμέλιο ὁ μοναχός». Ἡ ἀγρυπνία διαρκοῦσε 10 ὧρες κάθε βράδυ μέ κομποσχοίνι, μετάνοιες, μελέτη καί ἐξαγόρευση λογισμῶν στόν Γέροντα.

Στούς διάφορους πειρασμικούς λογισμούς, σύστηνε τελεία περιφρόνηση καί ἀδιαφορία: «Κράτα

τήν εὐχή! Θά περάσει! Φουρτούνα εἶναι· ἐπίθεσις. Θα ὑποχωρήσει. Ὅταν ἐσύ ἀντισταθεῖς, ὅταν κρατήσεις τό μέτωπο γερά, ὅταν δέ χάσεις τό θάρρος σου, θά ὑποχωρήσει. Οὕτως ἤ ἄλλως, αὐτή εἶναι ἡ τακτική τοῦ διαβόλου: νά ἐπιτίθεται γιά νά σπάσει τό μέτωπο, νά ρίξει τό τεῖχος, νά προχωρήσει ἡ ὁρμητικότητα τοῦ νεροῦ, νά κατακλύσει, νά γκρεμίσει ὅ,τι ὄρθιο ὑπάρχει. Κράτα τό τεῖχος γερά καί αὐτός θά ὑποχωρήσει».

Αὐτή ἡ ἀνυποχώρητη ἄσκηση προετοίμασε τήν κατοπινή ἀναγέννηση τοῦ Ἁγίου Ὄρους καί τοῦ μοναχισμοῦ ἐν γένει στόν ἑλληνόφωνο χῶρο καί τήν ἑλληνική διασπορά. Ἡ συνοδεία του ἀποτελοῦνταν ἀπό τούς ἱερομ. Χαράλαμπο, ἱερομ. Ἐφραίμ, μον. Ἀρσένιο, μον. Ἰωσήφ, μον. Ἀθανάσιο, μον. Νικόδημο. Ἄμεσο πνευματικό σύνδεσμο εἶχε ἐπίσης μέ τόν Ὅσιο Ἐφραίμ τόν Κατουνακιώτη, τόν ἱερομ. Γεράσιμο Μενάγια καί τόν Γέροντα Θεοφύλακτο τόν Νεοσκητιώτη. Ὅσο πλησίαζε ὁ καιρός τῆς πρός Κύριον ἐκδημίας του, προετοίμαζε τούς ὑποτακτικούς του γιά τήν ἑπόμενη ἡμέρα, δίνοντάς τους τήν ἐντολή νά σχηματίσουν τίς δικές τους συνοδεῖες, ἅμα τῇ

τελευτῇ του. Ἔτσι, σύν τῷ χρόνῳ, ἀπό τούς μοναχούς τῆς συνοδείας τοῦ Ὁσίου Ἰωσήφ ἐπανδρώθηκαν ἕξι Μονές τοῦ Ἁγίου Ὄρους καί πολλές ἀκόμη σέ Ἑλλάδα, Κύπρο καί Βόρεια Ἀμερική.

Ἕνα μῆνα πρίν νά κοιμηθεῖ ἔλαβε πληροφόρηση ἀπό τήν Παναγία ὅτι θά ἔφευγε τήν ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τῆς Κοιμήσεώς Της. Τήν παρακαλοῦσε ἀπό καιρό νά τόν πάρει γιά νά ξεκουρασθεῖ. Τήν ἡμέρα τῆς ἑορτῆς κοινώνησε λέγοντας «ἐφόδιον ζωῆς αἰωνίου». Ξημερώνοντας, παρέμενε καθισμένος λόγῳ ἀναπνευστικῶν προβλημάτων, περιμένοντας τή στιγμή τῆς ἀναχωρήσεώς του. Βλέποντας τήν ὥρα νά περνᾶ, φοβήθηκε μήπως πλανήθηκε. Φώναξε τόν π. Ἐφραίμ καί τοῦ λέει, «Παιδί μου, γιατί ἀργεῖ ὁ Θεός νά μέ πάρει; Ὁ ἥλιος ἀνεβαίνει καί ἐγώ εἶμαι ἀκόμη ἐδῶ!». «Γέροντα μή στενοχωρεῖσθε, τοῦ ἀπάντησε ὁ π. Ἐφραίμ. Τώρα ἐμεῖς θά κάνουμε εὐχή καί θά φύγετε», καί σταμάτησαν τά δάκρυά του. Ξεκίνησαν οἱ πατέρες τήν εὐχή, καί μετά ἀπό ἕνα τέταρτο λέει ὁ Ὅσιος, «Ὅλα τελείωσαν. Φεύγω. Εὐλογεῖτε!», ἔγειρε τό κεφάλι δεξιά, ἀνοιγόκλεισε δυο-τρεῖς φορές ἤρεμα τό στόμα καί τά

μάτια καί κοιμήθηκε. Ὁ ὑποτακτικός του, ἀρχιμ. Ἐφραίμ ὁ Φιλοθεΐτης, μαρτυρεῖ: «Θάνατος ὄντως ὁσιακός. Δέν θά ξεχάσω ποτέ αὐτό τό συναίσθημα πού κυριαρχοῦσε τότε μέσα μας. Μπροστά μας εἴχαμε νεκρό καί μέσα μας ζούσαμε Ἀνάσταση. Καί ἀπό τότε αὐτό τό συναίσθημα συνοδεύει πάντοτε τή μνήμη τοῦ Γεροντά μας».

Ἡ μνήμη του ἑορτάζεται τήν 28η Αὐγούστου.

Ὅσιος Δανιήλ ὁ Κατουνακιώτης

(Σμύρνη 1846 - Κατουνάκια Ἁγίου Ὄρους 8 Σεπτεμβρίου 1929)

Ὁ μικρότερος ἀπό τούς υἱούς τῆς ὀκταμελοῦς οἰκογενείας του, ἔδειξε ἀπό παιδική ἡλικία ἔφεση στά γράμματα, γι' αὐτό καί οἱ γονεῖς του τόν ὥθησαν νά φοιτήσει στήν περίφημη Εὐαγγελική Σχολή τῆς πατρίδας του. Ἰδιαίτερη κλίση ἔδειξε στή μελέτη τῆς Ἁγίας Γραφῆς καί τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. Καταλυτικότατη ἐπίδραση στή διαμόρφωση τοῦ χαρακτήρα του εἶχε τό παράδειγμα τῆς ἀσκητικῆς βιοτῆς τοῦ μπαρμπα-Ἀνα-

στάση, τοῦ «σαπουντζῆ ἁγίου» τῆς Σμύρνης, γύρω ἀπό τόν ὁποῖο συγκεντρώνονταν πολλοί νέοι γιά νά ἀκούσουν τό λόγο τοῦ Θεοῦ.

Σέ ἡλικία 19 ἐτῶν ἔφυγε κρυφά ἀπό τό σπίτι του σέ ἀναζήτηση πνευματικοῦ λιμένος. Κατά τήν περιοδεία του στόν ἑλλαδικό χῶρο καί τά νησιά τοῦ Αἰγαίου, συνάντησε στήν Πάρο τόν Ὅσιο Ἀρσένιο τόν Νέο, ὁ ὁποῖος τόν συμβούλευσε νά πορευθεῖ στό Ἅγιον Ὄρος, στή Μονή τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος.

Ἐκεί ἐνετάχθη στήν ἀδελφότητα, πού ἀριθμοῦσε 250 πατέρες, Ἕλληνες καί Ρώσους. Ἀπό τήν πρώτη στιγμή ἐπέδειξε εὐγένεια καί πνεῦμα ὑπακοῆς, παρά τά δύσκολα διακονήματα τά ὁποῖα κλήθηκε νά ἀναλάβει, ὅπως τήν γηροκόμηση τοῦ 85ετοῦς μοναχοῦ Σάββα. Μέ τή μοναχική του ἀπόκαρση ἔλαβε τό ὄνομα Δανιήλ, διδάχθηκε τήν τέχνη τῆς Ἁγιογραφίας, ἀργότερα δέ ἀνέλαβε γραμματέας τῆς Μονῆς.

Γνώρισε τόν τότε Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης καί μετέπειτα Οἰκουμενικό Πατριάρχη Ἰωακείμ Γ΄, τόν Μεγαλοπρεπῆ, ὁ ὁποῖος ἐξετίμησε τά πνευματικά του χαρίσματα καί τόν τοποθέτησε

στήν Ἱερά Πατριαρχική Μονή Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας Βασιλικῶν Θεσσαλονίκης, ἀναδιοργανώνοντας τό πρόγραμμά της μέ γνώμονα τά ἁγιορείτικα δεδομένα.

Ἐπιστρέφοντας στό Ἅγιον Ὄρος παρέμεινε ἐπί πενταετία στήν Ἱερά Μονή Βατοπαιδίου, ὅπου ὡς ἀρχοντάρης ὠφέλησε τά μέγιστα τούς προσκυνητές. Το 1880 ὅμως, μόλις πληροφορήθηκε ὅτι οἱ πατέρες τῆς Μονῆς σκόπευαν νά τόν ἀναδείξουν Ἐπίτροπο, ἔφυγε καί πῆγε στήν ἔρημο τοῦ Ἁγίου Ὄρους, στά δυσπρόσιτα καί φτωχικά, ἀλλά καί τόσο εὐλογημένα Κατουνάκια. Ἐκεῖ ἄρχισαν νά συγκεντρώνονται γύρω του νέοι, οἱ ὁποῖοι ἐπιθυμοῦσαν νά τούς κατευθύνει στό μοναχικό στῖβο.

Ἀνεδείχθη διδάσκαλος τῶν μοναχῶν τούς ὁποίους κατεύθυνε πνευματικά, μέ ταπείνωση, διάκριση καί σοφία. Βοήθησε πολλούς ἀνθρώπους νά ἐπανέλθουν, οἱ ὁποῖοι ἀκολουθοῦσαν διαστρεβλωμένες διδασκαλίες γιά τό Εὐαγγέλιο καί πού εἶχαν περιπέσει σέ πλάνες ἤ βίωναν ἔντονα δαιμονικές ἐπήρειες. Συνέγραψε περισσότερες ἀπό 70 πολυσέλιδες μελέτες γιά νά ἀντιμετωπίσει

ἀναφυεῖσες αἱρέσεις καί ἐπίκαιρα προβλήματα, ὡς ἐπίσης καί πραγματεῖες περί τῆς πνευματικῆς ζωῆς. Οἱ Ἁγιορεῖτες Πατέρες τόν ἐκτιμοῦσαν καί γι' αὐτό προσέτρεχαν σέ αὐτόν ὅταν παρουσιάζονταν δύσκολες πνευματικές ὑποθέσεις ἤ γιά νά λάβουν τή συμβουλή του.

Συνδέθηκε μέ φιλία καί πνευματικό σύνδεσμο μέ τόν Ἅγιο Νεκτάριο, οἱ ἐπιστολές τοῦ ὁποίου ἐκτίθενται σήμερα στήν Καλύβη τῶν Δανιηλαίων. Ἐπίσης μέ τόν ἀκαδημαϊκό καί συγγραφέα Ἀλέξανδρο Μωραϊτίδη καί μετέπειτα μοναχό Ἀνδρόνικο, ὁ ὁποῖος διετέλεσε πιστό πνευματικό του παιδί, μέ τήν Καθηγουμένη τῆς Μονῆς Κεχροβουνίου τῆς Τήνου, Γερόντισσα Θεοδοσία, τῆς ὁποίας οἱ ἐπιστολές ἀριθμοῦνται σέ περισσότερες ἀπό 200, μέσω τῶν ὁποίων ἐκζητοῦσε κατευθύνσεις γιά τήν πνευματική προκοπή τῆς Μονῆς της.

Ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ μετά τή θεία Λειτουργία πού τελέστηκε στήν Καλύβη τῶν Δανιηλαίων γιά τήν ἑορτή τοῦ Γενεσίου τῆς Θεοτόκου.

Ἡ μνήμη του ἑορτάζεται στίς 7 Σεπτεμβρίου.

Ὅσιος Ἰάκωβος ὁ ἐν Εὐβοίᾳ

(Λιβίσι Μικράς Ασίας 1920 – Ἱ.Μ. Ὁσίου Δαβίδ Εὐβοίας, 21 Νοεμβρίου 1991)

Γεννήθηκε σέ εὔπορη, ἀλλά εὐσεβή οἰκογένεια καί ἦταν ἕνα ἀπό τά ἐννέα παιδιά τῆς οἰκογένειας-τά ἕξι ἐκοιμήθησαν σέ νηπιακή ἡλικία. Ἡ οἰκογένειά του ἀριθμοῦσε ἑπτά γενεές ἱερομονάχων καί ἕναν Ἅγιο στό γενεαλογικό της δένδρο. Μεγάλωσε λοιπόν σέ περιβάλλον πού ἡ πίστη καί τά ἔργα τῆς πίστεως εἶχαν πρωτεύοντα ρόλο. Σέ ἡλικία μόλις δύο ἐτῶν ἔφυγε ὡς πρόσφυγας ἀπό τήν ἁγιασμένη γῆ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὅπως καί ἑκατοντάδες χιλιάδες Ἑλλήνων, μετά τήν Μικρασιατική Καταστροφή καί τήν ὑποχρεωτική ἀνταλλαγή τῶν πληθυσμῶν.

«Δύο χρονῶν λοιπόν παιδάκι, ἀφηγεῖται ὁ ἴδιος, μέ σκέπασε μέ τό φουστάνι της ἡ μητέρα μου καί μαζί μέ τή γιαγιά μου καί τίς θεῖες μου μπήκαμε στό πλοῖο γιά τήν Ἑλλάδα, ἐνῶ ὁ πατέρας μου ἔμεινε αἰχμάλωτος στούς Τούρκους. Ὅταν κατεβήκαμε στό λιμάνι τοῦ Πειραιᾶ, παρόλη τή νηπιακή μου ἡλικία, θυμᾶμαι ὅτι ἀκούσαμε γιά

πρώτη φορά στή ζωή μας κάποιον νά βλαστημάει τά θεῖα. Τότε ἡ γιαγιά μου, εἶπε: *Ποῦ ἤρθαμε ἐδῶ; Καλύτερα νά γυρίσουμε πίσω νά μᾶς σκοτώσουν οἱ Τοῦρκοι παρά νά ἀκοῦμε τέτοια λόγια. Στή Μικρά Ἀσία δέν ξέραμε τέτοια ἁμαρτία*».

Μεταφέρθηκαν πρώτα στόν Ἅγιο Γεώργιο Ἀμφισσας, ὅπου ξαναβρῆκαν τόν πατέρα του καί μετά ἐγκαταστάθηκαν μόνιμα στό χωριό Φαράκλα Εὐβοίας. Ὁ Ὅσιος Ἰάκωβος ἔμεινε ἐκεῖ μέχρι τά 30 ἔτη του, στήν ὑπακοή τῶν γονέων του καί ἰδιαίτερα τῆς μητέρας του, ἡ ὁποία τοῦ μετέδωσε τίς ἀρετές τῆς πίστεως, τῆς ταπεινώσεως, τῆς νηστείας καί τῆς ἐλεημοσύνης. «Ἡ ἐγκράτεια στό θέμα τοῦ φαγητοῦ ἀπό τή μητέρα μου ἦταν θαυμαστή. Μέ ἑκατό δράμια λάδι περνούσαμε ὅλη τή βδομάδα. Ὄχι ὅτι δέν εἴχαμε τόν τρόπο, γιατί καί ὁ πατέρας μου τεχνίτης, χτίστης ἦταν, καί τά ἔσοδα τῆς οἰκογενείας θά μποροῦσαν ἀρκετά πλούσια ζωή νά δικαιολογήσουν. Ἀλλά ἡ μητέρα μου εἶχε ἀνεπτυγμένη στό ἔπακρο τή θεϊκή ἀρετή τῆς ἐλεημοσύνης καί τό χέρι της ἦταν πάντα ἀνοιχτό στούς πάσχοντες καί τούς φτωχούς, πού ἐκεῖνα τά χρόνια ἀφθονοῦσαν. Τούς βοηθοῦσε

καί μέ τρόφιμα καί με ροῦχα. Ἡ ἐλεήμων ψυχή της ἔφθανε σέ σημεῖο νά δίνει καί τά ἀπαραίτητα ἀκόμη ροῦχα... Ἀλλά ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ ἦταν τόσο πλούσια, μᾶς ζέσταινε καί μᾶς χαροποιοῦσε καί ὅλα ἦταν εἰρηνικά στό σπιτικό μας».

Στή μητέρα του ὀφείλει καί τήν ἰδιαίτερη καί προσωπική σχέση πού ἀνέπτυσσε μέ τους Ἁγίους, τῶν ὁποίων τή βοήθεια πολλές φορές ἔλαβε ὀφθαλμοφανῶς. Κάποτε ὡς παιδί ἔπαθε σοβαρή δερματοπάθεια στά πέλματα τῶν ποδιῶν του καί ἄνοιξαν μεγάλες πληγές. Ἔμαθε ὅτι σέ ἀπόσταση 2 ὡρῶν θά λιτανευόταν ἡ εἰκόνα τῆς Παναγίας Ξενιᾶς. Περπάτησε ὅλη τήν ἀπόσταση ξυπόλυτος, μέσα σέ φρικτούς πόνους, ὥσπου ἔφθασε τήν πομπή. Ὅταν στάθμευσαν στό ἑπόμενο χωριό, παρέμεινε μέσα στό Ναό, μέχρις ὅτου ἔμεινε μόνος. Τότε πλησίασε τήν εἰκόνα, λέγοντας ἱκετευτικά: «Παναγία μου, τώρα πού εἴμαστε μόνοι μας, κάνε με καλά, κάνε καλά τά πόδια μου καί ἐγώ δέ θά φανῶ ἀχάριστος, ἀλλά θά δουλέψω ὅταν μεγαλώσω, καί μόλις μπορέσω, θά ἀνταποδώσω στή χάρη Σου». Καί συνεχίζει ὁ Ἅγιος, «Συγχρόνως ἔκλαιγα καί χάιδευα τήν ἁγία

εἰκόνα καί μετά τά πρησμένα μου πόδια. Ἀφοῦ τήν παρακάλεσα πολλές φορές, βγῆκα ἔξω ἀπό τήν ἐκκλησία, ὅπου διεπίστωσα ὅτι τά πόδια μου δέν μέ πονοῦσαν πιά. Βάδιζα ἐλεύθερα. Πῆγα πιό πέρα, ἔφτυσα λίγο σάλιο στό χέρι μου καί καθάρισα τή μία πατοῦσα, μετά τήν ἄλλη καί τί νά δῶ! Μεγάλη ἡ χάρη σου, Κυρία Θεοτόκε! Οὔτε πληγές, οὔτε σχισμές, ἀλλά μόνο κάτι ἄσπρες οὐλές σάν γραμμές στά σημεῖα ὅπου πρίν λίγο ὑπῆρχαν οἱ βαθιές ἐκεῖνες σχισμές. Σά νά πέρασαν χρόνια καί ἔμειναν τά ἐνθύμια μόνο τῆς ἀρρώστιας μου. Γύρισα ἀμέσως πίσω μέ δάκρυα χαρᾶς, προσκύνησα κι εὐχαρίστησα τήν Παναγία μας, ἐπανέλαβα τό τάξιμό μου καί γύρισα τρέχοντας στό χωριό μας σάν πουλάκι, ἀπό τόν ἴδιο δρόμο πού πρίν ἀπό λίγο ἐρχόμουν μαρτυρικά».

Ὅταν ὁ Ὅσιος ἦταν σέ ἡλικία 30 ἐτῶν, ἡ μητέρα του ἔφυγε ἀπό αὐτόν τόν κόσμο, γεγονός πού τοῦ στοίχισε πολύ. «Ὁ Θεός μέ τιμώρησε καί πῆρε τή μητέρα μου, κι ἐγώ δέν ξαναπηγαίνω ἄλλη φορά σέ ἐκκλησία», ἔλεγε. Εἶδε ὅμως στόν ὕπνο του τή μητέρα του, πού τόν ἐπετίμησε: «Γιατί, παιδί μου Ἰάκωβε, ἔρχεσαι στό νεκρο-

ταφεῖο καί κλαῖς στό μνῆμα μου καί μέ τά δάκρυά σου μοῦ βρέχεις τή στολή μου; Ὁ Θεός δέ σέ τιμώρησε πού μέ πῆρε· ἐμένα ἦρθε ἡ ὥρα μου καί μέ πῆρε ὁ Θεός. Καί τό λόγο πού εἶπες, ὅτι δέν ξαναπηγαίνεις στήν ἐκκλησία, νά μήν τόν ξαναπεῖς, νά πηγαίνεις ὅπως πήγαινες».

Ὅταν ὁλοκλήρωσε τή στρατιωτική του θητεία, ἑτοιμάστηκε γιά νά ἀποταγεῖ τῶν τοῦ κόσμου καί νά ἀναλάβει τά τῆς μοναστικῆς πολιτείας. Ἐπιθυμοῦσε νά πάει στούς Ἁγίους Τόπους, ὅπου εἶχε ἁγιάσει ὁ πρόγονός του. Περνώντας ὅμως ἀπό τή Μονή ὅπου θά ἐγκαταβίωνε γιά τό ὑπόλοιπο τῆς ζωῆς του, τοῦ παρουσιάστηκε ὁ Ὅσιος Δαβίδ πού τόν προσκαλοῦσε νά παραμείνει ἐκεῖ, πρᾶγμα τό ὁποῖο καί ἔκανε, παρά τήν εἰκόνα πλήρους ἐγκατάλειψης πού παρουσίαζε τότε τό μοναστηριακό συγκρότημα.

Οἱ πειρασμοί δέν ἔλειπαν, καθώς οἱ παλαιότεροι ἰδιορρυθμίτες πατέρες ἐνοχλήθηκαν ἀπό τήν παρουσία του, ἐκφράζοντας τή δυσαρέσκειά τους μέ διάφορους τρόπους, ἐνῶ κάποιες φορές πειράσθηκε ἀπό πονηρά πνεύματα. Τό κελλί πού τοῦ δόθηκε βρισκόταν σέ οἰκτρή κατάσταση καί

δέν τοῦ παρεῖχε καμία προστασία κατά τούς βαρεῖς χειμῶνες. Τήν ἴδια ὥρα ὅμως ἀπήλαυσε καί πολλές θεϊκές παρηγορίες μέσα ἀπό τούς ἀσκητικούς καμάτους του, τίς ὁλονύκτιες προσευχές του στό σπήλαιο τοῦ Ὁσίου Δαβίδ καί τό αὐστηρό τυπικό πού κατόρθωσε νά θεσπίσει στό μοναστήρι καί τήν καθημερινή τέλεση τῆς θείας Λειτουργίας, μέ τήν εὐλογία τοῦ γέροντος καί καθηγουμένου του, π. Νικοδήμου.

Σύν τῷ χρόνῳ, ἡ Μονή τοῦ Ὁσίου Δαβίδ ἄρχισε νά δέχεται καί περισσότερους προσκυνητές, πού ἐλκύονταν ἀπό τήν ἁγιότητα τοῦ Ὁσίου Ἰακώβου, ὁ ὁποῖος στό μεταξύ εἶχε καρεῖ μοναχός καί χειροτονηθεῖ πρεσβύτερος καί πνευματικός. Ἀφιέρωσε ἀμέτρητες ὧρες στό μυστήριο τῆς Ἐξομολογήσεως, θέσπισε τή φιλοξενία ὅλων ὅσοι ἔφθαναν στή Μονή, ἐνῶ ἔμεινε παροιμιώδης ἡ ἀδιάκριτη ἐλεημοσύνη του.

Τό 1989 τηλεφώνησε στόν Ὅσιο Ἰάκωβο τόν ἐν Εὐβοίᾳ ἕνας ἱερομόναχος, πνευματικό του παιδί καί τόν παρακαλοῦσε νά κάνει δέηση στόν Ὅσιο Δαβίδ νά βρέξει γιατί εἶχε ἐνάμιση χρόνο ἀνομβρία. Ὁ Ὅσιος Ἰάκωβος ἀπάντησε: «Πάτερ

μου, καί Ἐπίσκοπον στήν Ἐπισκοπή σας ἔχετε κι ἐσεῖς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας εἴσαστε. Νά πεῖτε στόν κόσμο νά νηστεύσουν, ὅπως κάνανε τά παλαιά χρόνια καί κάνουν μέχρι σήμερα, νά προσευχηθοῦν, νά μετανοήσουν, νά ἐξομολογηθοῦν οἱ Χριστιανοί, καί νά πάρουν τίς Ἅγιες Εἰκόνες, τά Ἱερά Λείψανα καί νά κάνουν Λιτανεία. Καί μέ τήν πίστη μας, τήν προσευχή μας ὅ,τι ζητήσουμε ἀπό τό Θεό θά μᾶς τό δώσει. Ἔτσι κάνανε καί στή Μικρά Ἀσία, τήν πατρίδα μας, μᾶς ἔλεγε ἡ μητέρα μου· τό ἴδιο κάνουμε καί μεῖς ἐδῶ στά χωριά. Ἔρχονται οἱ Χριστιανοί ἀπό τά χωριά καί παίρνουν τά Ἅγια Λείψανα. Μόλις θά βγοῦν τά Ἅγια Λείψανα ἀπό τό Μοναστήρι ἕνα συννεφάκι ἐμφανίζεται στό χωριό αὐτῶν τῶν Χριστιανῶν καί βρέχει στά σύνορα ἐκεῖ τοῦ χωριοῦ. Βρέχει καί δίνει τήν εὐλογία Του ὁ Θεός. Ἀλλά ἔχουμε ἀνάγκη τῆς βροχῆς, ἀλλά καί τῆς φροντίδος τῆς ψυχῆς μας ἔχουμε ἀνάγκη.

Κι οἱ ἀνομβρίες κι ὅλα εἶναι ἐξ ἁμαρτιῶν τῶν ἀνθρώπων. Γι' αὐτό νά προσευχόμαστε, νά εἴμαστε κοντά στόν Χριστό καί στήν Ἐκκλησία Του».

Εὐλαβεῖτο ἰδιαίτερα τόν Ὅσιο Δαβίδ, κτίτορα

τῆς Μονῆς του καί τόν Ὅσιο Ἰωάννη τό Ρῶσο, τό «θεῖο Ἰωάννη» ὅπως τόν ἀποκαλοῦσε, καί τούς ἐπεκαλεῖτο πολύ συχνά, μέ τρόπο πολύ ἁπλό, πολύ καρδιακό. Κάποτε πού εἶχε κατεβεῖ στή Χαλκίδα γιά μία χειρουργική ἐπέμβαση, ζήτησε τή βοήθειά τους: «Ἅγιε μου Δαβίδ, σέ παρακαλῶ γρήγορα, σέ δέκα λεπτά νά εἶσαι ἐδῶ, νά μέ βοηθήσεις. Καθώς ἔρχεσαι, πέρασε ἀπό τό Προκόπι, πάρε μαζί σου καί τόν Ἅγιο Ἰωάννη τόν Ρῶσο καί ἐλᾶτε νά μέ βοηθήσετε τώρα πού κινδυνεύω». Ἀργότερα, ὁ Ἅγιος Ἰωάννης τοῦ εἶπε χαρακτηριστικά: «Ἐγώ, ὁ Ὅσιος Ἰωάννης ὁ Ρῶσος διετάχθην μέ τόν Ἅγιο Δαβίδ νά σέ θεραπεύσω. Ἦτο νά φύγεις σήμερον καί ἀφέθης διά τήν αὔριον».

Ὅπως ἀφηγεῖτο ὁ ἴδιος, μέχρι τά 55 του ἔτη δέν ὑπέφερε ἀπό κάποιο χρόνιο πρόβλημα ὑγείας. Ἀπό ἐκεῖ καί πέρα ὅμως ταλαιπωρήθηκε ἀρκετά: κιρσοί στά πόδια, ραγάδες μέ ἰσχυρές ἐνοχλήσεις, σπασμούς καί μετεωρισμό στό ἔντερο, κοιλιακά ἄλγη, αὐχενικό σύνδρομο καί καρδιακά προβλήματα τά ὁποῖα ἀντιμετώπισε μέ «ξερή ὑπομονή καί ξερό κουράγιο», ὅπως ἔλεγε ὁ ἴδιος, ὑπομένοντας πολλές φορές καί ἰατρικά λάθη, χωρίς ὅμως ποτέ νά ἐξω-

τερικεύει αὐτές του τίς δυσκολίες στούς ἀνθρώπους πού ἔτρεχαν κοντά του γιά νά ἀναπαυθοῦν στό ἐπιτραχήλι του. Ἀντίθετα, μετέδιδε σέ ὅλους χαρά, μέ τήν ταπείνωση καί τήν πραότητα πού τόν διέκρινε, βοηθώντας τους μέ τό διορατικό χάρισμα μέ τό ὁποῖο ἦταν κοσμημένος, νά πολεμήσουν τά πάθη τους καί τίς ἁμαρτίες τους. Σέ ὅσους δέ τόν ρωτοῦσαν γιατί ἀφοῦ εἶχε τόσο ζωντανή σχέση μέ τόν Θεό καί τούς Ἁγίους, ταλαιπωρεῖτο τόσο ἀπό ἀσθένειες καί ἐγχειρήσεις, ἐκεῖνος ἀπαντοῦσε: «Ἐπέτρεψε ὁ Θεός, γιά νά ταπεινωθῶ».

Συμβούλευε τούς γονεῖς γιά τά παιδιά τους: «Προσευχή θά κάνετε μέ πίστη, θά τά νουθετήσετε κι ὅσο μπορεῖτε μέ τήν ἀγάπη, μέ τόν καλό τρόπο. Γιατί, μέ συγχωρεῖτε, μέ τό αὐστηρό δέν πάει. Γιατί, σοῦ λέει, σηκώνομαι καί φεύγω καί πάει... κι εἶναι σήμερα Σόδομα καί Γόμορα καί κάτι χειρότερα».

Ἄλλοτε ἔλεγε γιά τό θέμα τῆς νηστείας: «Ἡ νηστεία εἶναι ἐντολή τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτό καί ἐμεῖς νά νηστεύουμε, παιδιά μου. Δέν μ' ἔβλαψε ἡ νηστεία μέχρι σήμερα πού εἶμαι 70 χρονῶν. Ἡ μητέρα μου μ' ἔμαθε νηστεία παιδιόθεν. Δέν κάνω

τόν ὑποκριτή ὅτι, παιδιά μου, νηστεύω, ἀλλά αὐτά μέ δίδαξαν οἱ γονεῖς μου καί μέχρι σήμερα αὐτά τηρῶ, τέκνα μου. Δέ μ' ἔβλαψε ποτέ ἡ νηστεία κι ἄς ἔχω ἀσθένειες ἐπάνω μου... Κάποτε ἦρθε ἕνα πρόσωπο καί μοῦ λέει: παπᾶ μου, μοῦ εἶπανε ὅτι νηστεία δέν ὑπάρχει. Καί ὅτι, ποιός εἶπε ὅτι ὑπάρχει νηστεία. Τοῦ εἶπα νά πεῖ στόν Ἱερέα ν' ἀνοίξει τή Βίβλο νά δεῖ ποῦ ὑπάρχει νηστεία. «Εἰ μή ἐν προσευχῇ καί νηστείᾳ...», λέγει στό Εὐαγγέλιο ὁ Χριστός μας καί ἄλλα πολλά. Καί τά δαιμόνια καί οἱ ἀρρώστιες κι ὅλα τά πάθη, μέ τή νηστεία καί τήν προσευχή ἀποβάλλονται».

Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος ἐπισκέφθηκε τόν Ὅσιο δύο φορές, γιά τόν ὁποῖο προεῖδε ὅτι ὁ τότε Μητροπολίτης Χαλκηδόνος θά ἀναδεικνυόταν Πατριάρχης τοῦ Γένους. Λίγες ἡμέρες πρίν νά κοιμηθεῖ, ἔμαθε γιά τήν ἐκλογή τοῦ νέου Πατριάρχου, καί μέ γνωστό του ἔστειλε τό δῶρο μέ τίς εὐχές του.

Κοιμήθηκε τό ἀπόγευμα τῆς ἑορτῆς τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, κατά τή διάρκεια ἐξομολογήσεως, φορώντας τό ἐπιτραχήλιό του.

Ἡ μνήμη του ἑορτάζεται στίς 22 Νοεμβρίου.

Ὅσιος Πορφύριος ὁ Καυσοκαλυβίτης

(Εὔβοια 1906 - Καυσοκαλύβια Ἁγίου Ὄρους, 2 Δεκεμβρίου 1991)

Γεννήθηκε στό χωριό Ἅγιος Ἰωάννης Καρυστίας. Ἦταν τό τέταρτο ἀπό τά πέντε παιδιά τῆς πτωχῆς καί ἀγροτικῆς οἰκογένειάς του καί κατά τή βάπτισή του ἔλαβε τό ὄνομα Εὐάγγελος.

Ὁ πατέρας του Λεωνίδας ἦταν ὁ ψάλτης τοῦ χωριοῦ του καί ὅταν ὁ Ἅγιος Νεκτάριος ἐκτελοῦσε χρέη ἱεροκήρυκα στήν Εὔβοια, τόν ἀκολουθοῦσε ὡς βοηθός του. Λόγῳ τῆς δύσκολης οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς οἰκογένειας, ξενιτεύθηκε στόν Παναμά, ὅπου ἐκεῖνο τόν καιρό διανοιγόταν ἡ Διώρυγα. Ἐξαιτίας αὐτοῦ ὁ μικρός Εὐάγγελος σταμάτησε στή Δευτέρα τάξη τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, γιά νά ἐργασθεῖ καί νά βοηθήσει τήν οἰκογένειά του. Ἀσχολήθηκε ἀρχικά μέ τά λίγα χωράφια καί ζῶα τους, ἔπειτα δούλεψε ὡς ἀνθρακωρύχος καί ἀργότερα σέ παντοπωλεῖο στή Χαλκίδα.

Διάβασε κάποτε συλλαβιστά τό βίο τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου καί πόθησε νά τόν μιμηθεῖ. Γι' αὐτό καί ἔφυγε ἀρκετές φορές γιά τό

Ἅγιον Ὄρος, ὅμως πάντα ἐπέστρεφε πίσω πρίν νά φθάσει. Τελικά, σέ ἡλικία δεκατεσσάρων ἐτῶν εἰσῆλθε στό Ἅγιον Ὄρος, παρότι ἀπαγορευόταν τότε ἡ εἴσοδος σέ παιδιά.

Πῆγε στήν Καλύβη τοῦ Ἁγίου Γεωργίου στά Καυσοκαλύβια καί ἔγινε ὑποκτακτικός δύο αὐταδέλφων, τῶν ἱερομονάχων Παντελεήμονος καί Ἰωαννικίου. Ἔκανε ἀδιάκριτη ὑπακοή σέ ὅλα, σκληραγωγοῦσε μέ σωματική κόπωση καί λίγη ἀνάπαυση τό σῶμα του καί ἀσχολεῖτο μέ ὅλες τίς ἐργασίες πού τοῦ ἀναλογοῦσαν στή μικρή συνοδεία τους, ἐνῶ ταυτόχρονα συγκεντρωνόταν ἀπόλυτα στά ἀναγνώσματα καί τά τροπάρια τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν. Ἀποστήθισε τό Εὐαγγέλιο καί τό ἐπαναλάμβανε κατά τή διάρκεια τοῦ ἐργοχείρου, γιά νά μή δώσει χῶρο σέ ἀργό ἤ κακό λογισμό.

Λίγο ἀφότου ἐκάρη μοναχός μέ τό ὄνομα Νικήτας, δέχθηκε τήν ἐπίσκεψη τῆς θείας Χάριτος μέσω τοῦ γέρο-Δημᾶ, ἑνός πρώην ἀξιωματούχου τοῦ τσαρικοῦ στρατοῦ, πού ἀσκεῖτο στήν περιοχή. Ἀπό ἐκείνη τήν ὥρα ἔλαβε τό διορατικό χάρισμα, τό ὁποῖο ἀργότερα ἰδιαιτέρως ἀξιοποίησε, γιά νά βοηθήσει ὅσους προσέρχονταν στό μυστήριο

τῆς Ἐξομολογήσεως. Ὀξύνθηκαν τά αἰσθητήριά του καί ἀναπτύχθηκαν οἱ δυνατότητές του: ἔβλεπε γεγονότα πού εἶχαν συμβεῖ αἰῶνες πρίν, διέκρινε τί ὑπάρχει στό ὑπέδαφος κ.ἄ. Ποτέ ὅμως δέ θέλησε νά κερδίσει κάτι ἀπό τή γνώση πού τοῦ ἔδινε ἡ θεία Χάρη.

Οἱ ὑπερβολικοί ἀσκητικοί ἀγῶνες του ἔβλαψαν τήν ὑγεία του, μέ ἀποτέλεσμα νά τόν ἀναγκάσουν οἱ γεροντάδες του νά βγεῖ ἀπό τό Ἅγιο Ὄρος, σέ τόπο μέ πιό ὑγιεινό κλῖμα, πρῶτα προσωρινά καί ἔπειτα, ἐπειδή ἐπιστρέφοντας ὑποτροπίασε ἡ νόσος, ὁριστικά, σέ ἡλικία 19 ἐτῶν. Ἔτσι ἐγκαταστάθηκε στή Μονή τοῦ Ἁγίου Χαραλάμπους Λευκῶν Εὐβοίας. Τό 1927 τόν ἐπισκέφθηκε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σιναίου Πορφύριος Γ΄, ὁ ὁποῖος ἐντυπωσιάστηκε ἀπό τίς ἀρετές του καί τόν χειροτόνησε διάκονο καί πρεσβύτερο, μέ τήν κανονική ἄδεια τοῦ οἰκείου ἐπισκόπου, Μητροπολίτου Καρυστίας Παντελεήμονος Φωστίνη, μετονομάζοντάς τον Πορφύριο. Λίγο ἀργότερα προχειρίσθηκε πνευματικός καί ξεκίνησε τό ἔργο, μέσῳ τοῦ ὁποίου διακρίθηκε καί ἀνέπαυσε ἀμέτρητες ψυχές, πρῶτα στά Λευκά καί ἔπειτα στήν Μονή Ἁγίου Νικολάου Ἄνω Βάθειας.

Λίγες ἡμέρες πρίν ἀπό τήν κήρυξη τοῦ Ἑλληνο-ιταλικοῦ πολέμου, κατέβηκε στήν Ἀθήνα καί προσελήφθη ὡς ἐφημέριος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γερασίμου Πολυκλινικῆς Ἀθηνῶν, στήν «ἔρημο τῆς Ὁμονοίας», ὅπως συνήθιζε ὁ ἴδιος νά λέει. Ἐκεῖ παρέμεινε γιά 33 ἔτη, ἐξομολογώντας, νουθετώντας, ἐνισχύοντας τούς ἀσθενεῖς πού δοκιμάζονταν, ὄντας καί ὁ ἴδιος φιλάσθενος.

Ἐκτός ἀπό τήν βαριά πλευρίτιδα πού τόν ἀνάγκασε νά φύγει ἀπό τήν πολυπόθητη γιά ἐκεῖνον ἔρημο τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ὑπέφερε ἀπό χρόνια νεφρική ἀνεπάρκεια, ἕλκος δωδεκαδακτύλου, ἕρπητα ζωστῆρα στό πρόσωπο, σταφυλοκοκκική δερματίτιδα στό χέρι, βουβωνοκήλη, χρόνια βρογχίτιδα, ἀδένωμα τῆς ὑποφύσεως στό κρανίο, ἔπαθε ἔμφραγμα σέ ἡλικία 72 ἐτῶν, κατά τή διάρκεια ἐγχείρησης καταρράκτου στό ἀριστερό μάτι τυφλώθηκε, ἀρχικά στό ἕνα μάτι καί ἔπειτα ὁλοσχερῶς, ἐνῶ ἀνά τρίμηνο εἶχε γαστρορραγίες. Κι ὅμως, ποτέ δέ ζήτησε τή θεραπεία τοῦ ἑαυτοῦ του· εἶχε πόθο νά ζήσει τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ. «Δέν προσεύχομαι νά μέ κάνει ὁ Θεός καλά. Προσεύχομαι νά μέ κάνει καλό». Ἔλεγε ἐπίσης, «ἔχουμε

πολλή ὠφέλεια ἀπ' τίς ἀσθένειες, ἀρκεῖ νά τίς υπομένουμε χωρίς γογγυσμό καί νά δοξάζουμε τό Θεό, ζητώντας τό ἔλεός Του». Συνέχισε, ὅσο τοῦ ἐπέτρεπαν οἱ δυνάμεις του, νά ἐξομολογεῖ, ἕως ὅτου ἔφυγε γιά τό Ἅγιο Ὄρος, περίπου 5 μῆνες πρίν ἀπό τήν τελευτή του.

Ἀπό τό 1955 προσπαθοῦσε νά κτίσει μοναστήρι στήν περιοχή τῆς Ἀττικῆς. Γι' αὐτό καί ἀναζητοῦσε συνεχῶς τόν κατάλληλο χῶρο, πού βρέθηκε ἐν τέλει στό Μήλεσι, ὅπου καί μέχρι σήμερα ὑψώνεται ἡ Μονή τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος. Εἶχε τήν εὐλογία νά συστήσει τή Μονή αὐτή καί νά ἀναγνωρισθεῖ ἐπισήμως ἀπό τήν Ἐκκλησία καί τήν Πολιτεία. Ἔβαλε τό θεμέλιο λίθο τοῦ Ναοῦ, ὁ ὁποῖος ὁλοκληρώθηκε μετά τήν κοίμησή του.

Ἀπό τό ἐπιτραχήλιό του πέρασαν ἅγιοι ἀσκητές, ἁμαρτωλοί ἐγκληματίες, ὀρθόδοξοι καί ἑτερόδοξοι, ἀφανεῖς καί διάσημοι, πλούσιοι καί πτωχοί, ἀγράμματοι καί καθηγητές πανεπιστημίου, καί ὅλοι ἀπήλαυσαν τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ πού ἐξέπεμπε. Γιά ἐκεῖνον, τό κεντρικό σημεῖο τῆς πνευματικῆς ζωῆς ἦταν ἡ ἐν Χριστῷ ἑνότητα, ἡ αἴσθηση τῆς

ταυτίσεώς μας μέ τόν ἀδελφό μας, τό «ἀλλήλων τά βάρη βαστάζητε», νά λέμε τό «Κύριε, Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με» καί μέσα σέ αὐτό τό «με» νά συμποσοῦται ὁ πόνος καί τό πρόβλημα τοῦ πλησίον μας, νά πάσχουμε ὅπως πάσχει, νά χαίρουμε ὅπως χαίρει, δική μας νά αἰσθανόμαστε τήν πτώση του ἀλλά καί τήν ἀνόρθωσή του. Ἔπεσε ὁ ἀδελφός μου; Ἐγώ ἔπεσα. Πῶς νά τόν κατακρίνω ἀφοῦ ἐγώ εἶμαι ὁ φταίχτης; Προόδευσε ὁ ἀδελφός μου; Ἐγώ προόδευσα. Πῶς νά τόν φθονήσω, ἀφοῦ ἐγώ εἶμαι ὁ κερδισμένος;»

Ἄλλοτε, ἐρωτώμενος γιά τή στάση τῶν ἀνθρώπων κατά τήν Θεία Λειτουργία, ἔλεγε μέ πικρία, «Ἐγώ, ἔλεγε, τούς θυμιάζω καί ἐκεῖνοι δέν ὑποκλίνονται. Λέω *«στῶμεν καλῶς»* καί αὐτοί κάθονται. Τούς εὐλογῶ καί ἐκεῖνοι κουβεντιάζουν. Καί τό τραγικότερο: λέω *«πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες»* καί προσέρχονται στή Θεία Κοινωνία ἐλάχιστοι. Μεγάλος πόνος γιά τόν ἱερέα.

-Πρέπει, γέροντα, νά κοινωνοῦν ὅλοι;

-Βρέ, δέν τό λέω ἐγώ. Τό λέει ὁ Κύριος. «Πάντες»! Μήπως ἔχει καμιά ἄλλη ἔννοια ἡ λέξη καί δέν τήν ξέρω; Καί παρακάτω ἡ εὐχή

λέει: *«καί δι' ἡμῶν παντί τῷ λαῷ»*. Φυσικά, ὅσοι δέν ἔχουν κωλύματα. Οἱ ἄλλοι πρέπει νά πάρουν προηγουμένως ἄφεση πνευματικοῦ. Χωρίς Θεία Κοινωνία, χωρίς Χριστό, πῶς θά βγεῖς μέσα στήν καθημερινότητα; Ἦρθες στήν ἐκκλησία καί ἔχασες τό σπουδαιότερο, τό Δῶρο, τό πᾶν. Ἔμεινες μέ τό ἀντίδωρο. Ξέρεις τί εἶναι τό Ἅγιο Θυσιαστήριο; Ὅ,τι πολυτιμότερο ἐπί τῆς γῆς. Οἱ βασιλικοί θρόνοι, οἱ προεδρικοί θῶκοι, οἱ ἀκαδημαϊκές ἕδρες ἔχουν μικρή ἀξία. Ἡ Ἁγία Τράπεζα εἶναι ἡ φλεγόμενη βάτος. Ἐδῶ κατεβαίνει ὁ Χριστός, τό Ἅγιο Πνεῦμα παρόν, οἱ ἄγγελοι τριγύρω. Φοβερό θέαμα. Ἐγώ πολλές φορές φοβόμουνα νά ἀκουμπήσω τά χέρια μου ἐπάνω στήν Ἁγία Τράπεζα. Καί σ' αὐτό τό θαῦμα μπροστά, νά ἀκοῦς τούς πιστούς νά ψιθυρίζουν γιά πεζά θέματα, νά μή βιώνουν τό μοναδικό γεγονός.

Ποιός λειτουργεῖ, μωρέ; Ὁ παπάς μόνος του ἤ ὅλοι –κλῆρος καί λαός– μαζί; Γιατί τή λέμε «λειτουργία»; Εἶναι ἤ δέν εἶναι «ἔργο τοῦ λαοῦ»; Ἔ! Ὅπως στέκεται ὁ ἱερέας πρέπει νά στέκεται καί ὁ πιστός. Συγκεντρωμένος. Ἀπόλυτα παραδομένος στό Θεό. Αὐτή τήν ὥρα δέν εἴμαστε στή

γῆ. *«Οἱ τά χερουβείμ εἰκονίζοντες»* εἴμαστε στόν οὐρανό, μπροστά στήν Ἁγία Τριάδα. Χωρίς *«βιοτική μέριμνα»*. Εἴμαστε ὅλοι ἱερουργοί... Πώ, πώ, πώ! Τί μᾶς ἀξιώνει ὁ Θεός νά ζοῦμε! Ἐάν πιστεύουμε ὅτι μπροστά μας τελεσιουργεῖται ἡ Μεγάλη Θυσία, θά πρέπει νά στεκόμαστε *«μετά φόβου Θεοῦ»*. Νά κλαῖμε ἀπό εὐτυχία πού ὁ ἴδιος ὁ Θεός κατέρχεται καί θυσιάζεται ἀπό ἀγάπη γιά μᾶς».

Καιρό πρίν ἀπό τήν ἀναχώρησή του ἄρχισε νά ἀποχαιρετᾶ τά πνευματικά του παιδιά, πότε ξεκάθαρα καί πότε συνεσκιασμένα. Σέ κάποιους εἶχε ἐκμυστηρευθεῖ ὅτι, «ὅταν κοιμηθεῖ ὁ π. Ἰάκωβος στήν Εὔβοια, σύντομα θά φύγω κι ἐγώ». Παρότι ἐπέστρεψε δύο φορές ἀπό τό Ἅγιον Ὄρος στήν Ἀθήνα, ζήτησε ἀπό μοναχό τῆς συνοδείας του νά τόν ἀποτρέψει, ἄν θελήσει νά βγεῖ ξανά. «Θά εἶναι τοῦ πειρασμοῦ», τόνισε.

Ξημερώματα τῆς 2ας Δεκεμβρίου, περιστοιχισμένος ἀπό τούς πατέρες τῆς Συνοδείας του στό Ἅγιον Ὄρος, κοιμήθηκε προσευχόμενος, ἀφοῦ ἐξομολογήθηκε. Καθώς τοῦ διάβαζαν τήν «Ἀκολουθία εἰς ψυχορραγοῦντα», ἐκεῖνος προσευχόταν

Ἔργον Ἱερᾶς Μονῆς Ταξιαρχῶν Κρεμαστῶν, 2021

μέ τό «Κύριε, Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με». Ἀργότερα τόν ἄκουσαν νά ἐπαναλαμβάνει σιγανά τή φράση ἀπό τήν ἀρχιερατική προσευχή τοῦ Κυρίου στή Γεθσημανή *«ἵνα ὦσιν ἕν»*, ἐνῶ ὅσο πλησίαζε ἡ ὥρα τῆς ἐξόδου, τόν ἄκουγαν νά ψελλίζει τή λέξη «Ἔλα». Κοιμήθηκε στίς 4.31 τό πρωί.

Ἡ μνήμη του ἑορτάζεται στίς 2 Δεκεμβρίου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΑΡΧΙΜ. ΠΑΥΛΟΥ ΝΙΚΗΤΑΡΑ, Ὁ Ἅγιος Ἀμφιλόχιος τῆς Πάτμου, Ἱερά Πάτμος 2019[7].

ΑΡΧΙΜ. ΧΕΡΟΥΒΕΙΜ, Σύγχρονες Ἁγιορείτικες Μορφές, Τόμ. 4, Δανιήλ ὁ Κατουνακιώτης, Ἐκδόσεις Ἱερᾶς Μονῆς Παρακλήτου, Ὠρωπός Ἀττικῆς, 1988[4].

ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΙΩΣΗΦ, Ἔκφρασις Μοναχικῆς Ἐμπειρίας, Ἱερά Μονή Φιλοθέου, Ἅγιον Ὄρος, 2011.

ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΙΩΣΗΦ ΒΑΤΟΠΑΙΔΙΝΟΥ, Ὁ γέροντας Ἰωσήφ ὁ Ἡσυχαστής, Ἱερά Μονή Βατοπαιδίου, 2001[5].

ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ ΚΑΥΣΟΚΑΛΥΒΙΤΟΥ, Λόγοι περί ἀσθενείας καί παρακλήσεως, Ἱερά Μονή Χρυσοπηγῆς, Χανιά, 2012.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ ΚΟΥΒΑΡΙΤΟΥ, Πνευματική Συμπόρευσις, Ἱερά Μονή Δοχειαρίου, Ἅγιον Ὄρος, 2014.

ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ, Μία σύγχρονη Μυροφόρος, Ἱερά Μονή Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου Κλεισούρας, Καστορία, 2013[2].

ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ ΙΣΑΑΚ, Γέροντος Παϊσίου Ἁγιορείτου, Ἅγιον Ὄρος.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ, Ἁγίων Ὄρος. Τό Ὄρος πού λίγο γνώρισα ἀλλά πολύ ἀγάπησα, Ἐκδόσεις Ἐπιστροφή, Ναύπλιο, 2016.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ ΚΑΙ ΑΓΙΟΥ ΒΛΑΣΙΟΥ ΙΕΡΟΘΕΟΥ, Κόσμημα τῆς Ἐκκλησίας, Ἔκδοσις Ἱερᾶς Μονῆς Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου, 1998.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ ΚΑΙ ΑΓΙΟΥ ΒΛΑΣΙΟΥ ΙΕΡΟΘΕΟΥ, Οἶδα ἄνθρωπον ἐν Χριστῷ. Βίος καί πολιτεία τοῦ Γέροντος Σωφρονίου τοῦ ἡσυχαστοῦ καί θεολόγου, Ἱερά Μονή Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου (Πελαγίας), 2007.

ΜΟΝΑΧΟΥ ΜΩΫΣΕΩΣ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ, Ἱερές Μορφές τοῦ Ἁγίου Ὄρους, Ἐκδόσεις Τέρτιος, Κατερίνη, 2006.

ΜΟΝΑΧΟΥ ΜΩΫΣΕΩΣ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ Μέγα Γεροντικό Ἐναρέτων Ἁγιορειτῶν τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος 1901-2000, τ. Β΄-Γ΄, εκδ. Μυγδονία, 2011.

ΣΙΜΩΝΟΣ ΜΟΝΑΧΟΥ, Ὁ Ἅγιος Νικηφόρος ὁ Λεπρός, ὁ θαυματουργός, Ἱερά Καλύβη Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, Σκήτη Κουτλουμουσίου Ἁγίου Ὄρους, 2020[11].

Ἀσκητές μέσα στόν Κόσμο, τόμος Γ΄, Ἅγιον Ὄρος, 2020.

Ἅγιος Πορφύριος ὁ Καυσοκαλυβίτης, Ἐκδόσεις Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος, Μήλεσι 2019[3].

Ἕνας ἅγιος Γέροντας ὁ μακαριστός π. Ἰάκωβος, Ἔκδοση τῶν πατέρων τῆς Ι. Μονῆς Ὁσίου Δαβίδ Γέροντος, Ροβιές Εὐβοίας, 1993.

Ὁ Ἅγιος Παΐσιος ὁ Ἁγιορείτης, Ἱερόν Ἡσυχαστήριον «Εὐαγγελιστής Ἰωάννης ὁ Θεολόγος», Βασιλικά Θεσσαλονίκης, Ἰούνιος 2016[2].

Γέροντας Ἐφραίμ Κατουνακιώτης, Ἔκδοση Ἱεροῦ Ἡσυχαστηρίου «Ἅγιος Ἐφραίμ», Κατουνάκια Ἁγίου Ὄρους, 2000.

Σοφία ἡ ἀσκήτισσα τῆς Παναγίας, Ἱερά Μονή Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου Κλεισούρας, 2005[3].

Τριώδιον-Πεντηκοστάριον, Ἐκδόσεις Ἀποστολικῆς Διακονίας.

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΠΕΤΡΑΣ ΚΑΙ ΧΕΡΡΟΝΗΣΟΥ

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πέτρας καί Χερρονήσου κ.κ. Γεράσιμος (19.12.2015).

Διοίκησις: *Ἕδρα:* Νεάπολις. Τ.Κ. 724 00. Τηλέφωνα (28410): Μητροπολίτου: οἰκίας· 32.236, γραφείου· 31.345. Γραφείων· 32.320, 32.338, 32.820. Fax 31.344.

Πρωτοσύγκελλος: Ἀρχιμ. Τίτος Ταμπακάκης e-mail: titostampakakis@impeh.gr, τηλ. 32.320, 6944721948.

Γεν. Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος: Πρωτοπρεσβύτερος Γεώργιος Ἀτσαλάκης, τηλ. 32.020

Διοικητικόν Προσωπικόν: Γραμματεία· Ἀλέξανδρος Βογιατζάκης, τηλ. 33.198, e-mail: avogiatzakis@impeh.gr *Γραφεῖον Γάμων·* Πρωτοπρ. Ἐμμανουήλ Λυράκης, τηλ. 32.320 *Ταμεῖον-Λογιστήριον·* Μιχαήλ Πρινιωτάκης, τηλ. 32.820, e-mail: mpriniotakis@impeh.gr *Γενικόν Φιλόπτωχον Ταμεῖον·* Πρωτοπρ. Ἐμμανουήλ Καστανός, τηλ. 33.215. *Διάκονος Μητροπολίτου·* Διάκ. Κων/νος Λαδομένος, τηλ. 6948 347100, *Ὁδηγός Μητροπολίτου·* Πέτρος Χουρδάκης, τηλ. 6945762451. *Ἱστοσελίς Ἱερᾶς Μητροπόλεως:* www. impeh.gr, *Ἠλεκτρονική ἐπικοινωνία:* info@impeh.gr

1. Μητροπολιτικόν Συμβούλιον: *Πρόεδρος:* Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης. *Μέλη:* Νικόλαος Χαλκιαδάκης, Δικηγόρος, Γεωργία Τζιγκρῆ, Διευθύντρια Δ.Ο.Υ. Ἁγ. Νικολάου, Μιχαήλ Βασιλάκης, Ἐκκλ. Σύμβουλος, Πρωτ. Εὐάγγελος Παχυγιαννάκης καί Πρωτ. Γεώργιος Μηλάκης.

2. Ἐπισκοπικόν Δικαστήριον: *Πρόεδρος:* Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης. *Μέλη·* Πρωτ. Εὐάγγελος Παχυγιαννάκης, Πρωτ. Ἐμμανουήλ Καστανός.

3. Τοπικόν Τ.Α.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. *Πρόεδρος:* Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης. *Λογιστής - Ταμίας:* Πρωτ. Ἐμμανουήλ Λυράκης.

Ἐνοριακοί Ναοί· 80. *Παρεκκλήσια·* 201. *Ἐξωκκλήσια·* 216. *Ναοί Κοιμητηρίων·* 70. *Ἰδιωτικοί Ναοί·* 84. *Ἐφημέριοι·* ΠΕ 49, ΤΕ 15, ΔΕ 22, ΥΕ 3. Διάκονος 1. Ἄμισθοι ἱερεῖς: 3. Ἄμισθοι διάκονοι 1. Συνταξιούχοι: 15.

ΕΝΟΡΙΑΙ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΠΕΤΡΑΣ ΚΑΙ ΧΕΡΡΟΝΗΣΟΥ

Α΄ ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος:
Πρωτ. Κωνσταντῖνος Περβολαράκης
τηλ. 28410-33215, κιν. 6972 602906.

Νεάπολις: Τ.Κ. 724 00.

1. Ἱερός Μητροπολιτικός Ναός Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. τηλ. 33.215. Fax 33.260. *Ἐφημέριοι:* Περβολαράκης Κωνσταντῖνος, τηλ. 33.354, 6972 602906. Λυράκης Ἐμμανουήλ, τηλ. 32.568, 6973 077200, Καστανός Ἐμμανουήλ, τηλ. 6972 518306, διάκ. Κων/νος Λαδομένος, τηλ. 6948 347100.

2. Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου. τηλ. 33.944. *Ἐφημέριος:* Ἀρακαδάκης Γεώργιος, τηλ. 33.372, Πατσιᾶς Ἀγαθάγγελος.

Ἐνορίαι

3. **Ἅγιος Ἀντώνιος** – Ἱερός Ναός Ἁγίου Ἀντωνίου. *Ἐφημέριος:* Τσιτερής Μάξιμος, τηλ. 6986 648720.

4. **Ἀνδριανός** – Ἱερός Ναός Ἁγίας Παρασκευῆς. Τ.Κ. 724 00: *Ἐφημέριος:* Φαζός Ἰωάννης, τηλ. 6942 699556.

5. **Βουλισμένη** – Ἱερός Ναός Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος.Τ.Κ. 724 00. *Ἐφημέριος:* Λιουδάκης Ἰωάννης, τηλ. 33.928, 6973 386559.

6. **Βραχάσι** – Ἱερός Ναός τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας. Τ.Κ. 720 54. *Ἐφημέριος:* Κυριακάκης Γεώργιος, τηλ. 6978 430504.

7. **Βραχάσι** – Ἱερός Ναός Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Τ.Κ. 720 54. *Ἐφημέριος: ...*

8. **Βρύσες** – Ἱερός Ναός Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος. Τ.Κ. 724 00. *Ἐφημέριος:* Λαπιδάκης Δημήτριος, τηλ. 31.939, 6976 096576.

9. **Δωριές** – Ἱερός Ναός Ἁγίου Κωνσταντίνου. Τ.Κ. 724 00. *Ἐφημέριος:* Κουναλάκης Γεώργιος, τηλ. 6973 536976.

10. **Ζένια** – Ἱερός Ναός Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. Τ.Κ. 724 00. *Ἐφημέριος:* Φαζός Ἰωάννης, τηλ. 6942 699556.

11. **Καρύδι** – Ἱερός Ναός Προφήτου Ἠλιού. Τ.Κ. 724 00. *Ἐφημέριος:* Κουναλάκης Γεώργιος, τηλ. 6973 536976.

12. **Καστέλλι** – Ἱερός Ναός Τιμίου Προδρόμου. Τ.Κ. 720 58. *Ἐφημέριος:* Δαραμούσκας Βασίλειος, τηλ. 6986 950637.

13. **Κουροῦνες** – Ἱερός Ναός Τιμίου Προδρόμου. Τ.Κ. 724 00. *Ἐφημέριος:* Μαγούλης Σταῦρος, τηλ. 31.083.

14. **Λατσίδα** – Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου. Τ.Κ. 724 00. *Ἐφημέριος:* Χατζηδάκης Κωνσταντῖνος, τηλ. 22.568, 6979 508070.

15. **Λίμνες** – Ἱερός Ναός Ἁγίας Μαρίνης. Τ.Κ. 724 00: *Ἐφημέριος:* Βουκυκλάρης Μιχαήλ, τηλ. 32.202, 6976 854058, 2841-340202.

16. **Μίλατος** – Ἱερός Ναός Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Τ.Κ. 724 00. τηλ. 81.066. *Ἐφημέριος:* Κουναλάκης Ἀνδρέας, τηλ. 33.318, 6974 313078.

17. **Νικηθιανός**– Ἱερός Ναός Ἁγίων Ἀναργύρων. Τ.Κ. 724 00. *Ἐφημέριος:* Μαμάκης Δημήτριος, τηλ. 6972 908296, 6970 253322.

18. **Νοφαλιᾶς** – Ἱερός Ναός Τιμίου Σταυροῦ. Τ.Κ. 724 00. *Ἐφημέριος:* Μαμάκης Δημήτριος, τηλ. 6972 908296, 6970 253322.

19. **Σίσι** – Ἱερός Ναός Ἰ. Θεολόγου. Τ.Κ. 724 00. *Ἐφημέριος:* Διπλαράκης Μιχαήλ, τηλ. 71.510, 6945 833525.

20. **Φινοκαλιᾶς** – Ἱερός Ναός Τιμίου Σταυροῦ. Τ.Κ. 72400. *Ἐφημέριος:* Μαγούλης Σταῦρος, τηλ. 31.083.

21. **Φουρνή** – Ἱερός Ναός Ἁγίας Τριάδος. Τ.Κ. 720 58. *Ἐφημέριος:* Ριέρα Ἰωάννης, τηλ. 6946 652778.

22. **Χουμεριάκος** – Ἱερός Ναός Ἁγίου Νικολάου. Τ.Κ. 724 00. *Ἐφημέριος:* Αἰκατερινάκης Γεώργιος, τηλ. 31.383, 25.655, 6945 171782.

Β΄ ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος:
Πρωτ. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου
Εὐάγγελος Παχυγιαννάκης
τηλ. 28410-28036.

Ἅγιος Νικόλαος: Τ.Κ. 721 00.

23. Ἱερός Ναός Ἁγίας Τριάδος, τηλ. 22.762. *Ἐφημέριοι:* Χαλκιαδάκης Κωνσταντῖνος τηλ. 83.239, 6972 891316, Παχυγιαννάκης Εὐάγγελος, τηλ. 28.036, Μπανταλάκης Νεκτάριος, τηλ. 42.192, 6944 502864.

24. Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου, τηλ. 28.598. - Ἱ.Ν. Ἁγ. Ἀντωνίου, *Ἱστοσελίδα*: enoriaagiougeorgiou.blogspot.gr, τηλ. 82.275. *Ἐφημέριοι:* Ἀρχιμ. Κατρίνης Νικόδημος, τηλ. 6979 675271. Ἀτσαλάκης Γεώργιος, τηλ. 28.346, 6977 082484. Κωστάκης Κωνσταντῖνος, τηλ. 24.193, 6983 246791. Περουλάκης Βασίλειος, τηλ. 28413 00.431, 6945 554435.

25. Ἱερός Ναός Ἁγίου Μύρωνος Πίσσηδων, τηλ. 26.716. *Ἐφημέριος:* Σαρρῆς Ἐμμανουήλ, τηλ. 22.804.

26. Ἱερός Ναός Τιμίου Σταυροῦ, τηλ. 22.288. *Ἐφημέριος:* Γεροντῆς Ἰωάννης, τηλ. 23.252, κιν. 6996 700800.

27. Ἱερός Ναός Εὐαγγελιστρίας, τηλ. 83.339, *Ἱστοσελίδα*: www.evaggelistria.gr. *Ἐφημέριοι*: Τζάβλας Γεώργιος, τηλ. 82.679, 6972 446313, Καρακωνσταντάκης Εὐγένιος, τηλ. 6984 732670.

28. Ἱερός Ναός Προφ. Ἠλιού Ἀμμουδάρας. *Ἐφημέριος:* Μπρόκος Γεώργιος, τηλ. 82.026, 6946 043418.

Ἐνορίαι

29. **Ἁγία Πελαγία**– Ἱερός Ναός Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου. Τ.Κ. 724 00: *Ἐφημέριος:* Ζερβάκης Ἰωάννης, τηλ. 31.828.

30. **Βρουχᾶς** – Ἱερός Ναός Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος. Τ.Κ. 721 00, τηλ. 42.445. *Ἐφημέριος:* .....

31. **Ἑλληνικά** – Ἱερός Ναός Ἁγίου Νικολάου. Τ.Κ. 721 00. *Ἐφημέριος:* Ἀνδρεαδάκης Γεώργιος, τηλ. 6944 287270.

32. **Ἐλούντα** – Ἱερός Ναός Ζωοδόχου Πηγῆς. Τ.Κ. 720 53, τηλ. 41.920. *Ἐφημέριοι:* Μπουτσάκης Παναγιώτης, τηλ. 41.336, 6974 852102. Δρακωνάκης Μιχαήλ, τηλ. 41.426, 6934 429120. Πατεράκης Ἐμμανουήλ, τηλ. 42.249, 6973 612280.

33. **Ἔξω Λακώνια**– Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου, Τ.Κ. 721 00, τηλ. 82.096. *Ἐφημέριος:* Δραϊνάκης Νικόλαος, τηλ. 6955 114562.

34. **Κριτσά** – Ἱερός Ναός Παναγίας Ὁδηγητρίας. Τ.Κ. 720 51, τηλ. 51.463. Ἐφημέριος: Γιαλούρης Λεωνίδας, τηλ. 51.833, 6973 508864.

35. **Κριτσά** – Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου. Τ.Κ. 720 51. *Ἐφημέριος:* Μπροκάκης Γεώργιος, τηλ. 51.685, 6977 942696.

36. **Κριτσά** – Ἱερός Ναός Ἁγίου Παντελεήμονος. Τ.Κ. 720 51. *Ἐφημέριος:* Καπαράκης Νικόλαος, τηλ. 51.033, 6938 853723.

37. **Κρούστας** – Ἱερός Ναός Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου. Τ.Κ. 721 00, τηλ. 51.028. *Ἐφημέριοι:* Βάρδας Γεώργιος, τηλ. 28410-51615, 6974 960170, Κατσογρεσάκης Σταῦρος, τηλ. 25.487, 6932 383844.

38. **Λούμα** – Ἱερός Ναός Παναγίας. Τ.Κ. 721 00. *Ἐφημέριος:* Σφυράκης Στυλιανός, τηλ. 6977 426733.

39. **Μαρδάτι** – Ἱερός Ναός Ἁγίου Δημητρίου. Τ.Κ. 721 00. *Ἐφημέριος:* Μαρκάκης Εὐστράτιος, τηλ. 24.808.

40. **Μέσα Λακώνια** – Ἱερός Ναός Ἁγίας Τριάδος. Τ.Κ. 721 00. *Ἐφημέριος:* Κατερινάκης Ἰωάννης, τηλ. 22.060, 6979 282341.

41. **Πινές** – Ἱερός Ναός Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος. Τ.Κ. 721 00. *Ἐφημέριος:* Καρτέρης Θεολόγος, τηλ. 6932 252444.

42. **Πλάκα** – Ἱερός Ναός Ἁγίας Μαρίνης. Τ.Κ. 721 00, τηλ. 41.601. *Ἐφημέριος:* Καρτέρης Θεολόγος, τηλ. 6932 252444.

43. **Πρίνα** – Ἱερός Ναός Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος. Τ.Κ. 721 00. *Ἐφημέριος:* Μπρόκος Κωνσταντῖνος, τηλ. 6970 177875.

44. **Σέλλες** – Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου. Τ.Κ. 721 00. *Ἐφημέριος:* Σφυράκης Στυλιανός, τηλ. 6977 426733.

45. **Σκοινιᾶς** – Ἱερός Ναός Ἁγίου Δημητρίου. Τ.Κ. 721 00. *Ἐφημέριος:* Κοκολάκης Νεκτάριος, τηλ. 42.757, 6980 235369.

46. **Τάπες** – Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου. Τ.Κ. 721 00. *Ἐφημέριος:* Στρατάκης Γεώργιος, τηλ. 83.020, 6972 834679.

Γ΄ ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος:
Πρωτ. Χρύσανθος Πλευράκης
τηλ. 28440-31.670, κιν. 6973 223645.

47. **Ἀβρακόντε** – Ἱερός Ναός Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου. Τ.Κ. 720 52. *Ἐφημέριος:* Ἀγαπάκης Ἐλευθέριος, τηλ. 31.354, 6979 306757.

48. **Ἅγιος Γεώργιος** – Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου. Τ.Κ. 720 52. τηλ. 31.670. *Ἐφημέριος:* Πλευράκης Χρύσανθος, τηλ. 6973 223645.

49. **Ἅγιος Κωνσταντῖνος** – Ἱερός Ναός Ἁγίου Χαραλάμπους. Τ.Κ. 720 52. *Ἐφημέριος:* Τσικαλᾶς Γεώργιος, τηλ. 6972 223585.

50. **Ἅγιος Χαράλαμπος** – Ἱερός Ναός Ἁγίου Χαραλάμπους. Τ.Κ. 720 52. *Ἐφημέριος:* Σμυρνάκης Ἀντώνιος, τηλ. 6977 784967.

51. **Ἔξω Ποτάμοι** – Ἱερός Ναός Τιμίου Σταυροῦ. Τ.Κ. 720 52. *Ἐφημέριος:* Μαρνέλλος Ἐμμανουήλ τηλ. 22.489, 28410-82244, 6972 011483.

52. **Καμινάκι** – Ἱερός Ναός Ἁγίας Παρασκευῆς. Τ.Κ. 720 52. *Ἐφημέριος:* Στραταντωνάκης Ἰωάννης, τηλ. 28410-21192, 6976 792672.

53. **Κάτω Μετόχι** – Ἱερός Ναός Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου. Τ.Κ. 720 52. *Ἐφημέριος:* Σμυρνάκης Ἀντώνιος, τηλ. 6977 784967.

54. **Κουδουμαλιᾶς** – Ἱερός Ναός Ἁγίων Δέκα Μαρτύρων. Τ.Κ. 720 52. *Ἐφημέριος:* Ἀγαπάκης Ἐλευθέριος, τηλ. 31.354, 6979 306757.

55. **Λαγοῦ** – Ἱερός Ναός Ἁγίου Παντελεήμονος. Τ.Κ. 720 52. *Ἐφημέριος:* Στεφανάκης Νικόλαος, τηλ. 28970-61501, 6984 172865.

56. **Μαγουλᾶς** – Ἱερός Ναός Ἁγίου Σπυρίδωνος. Τ.Κ. 720 52. *Ἐφημέριος:* Χατζάκης Ἰωάννης, τηλ. 31.129, 6979 045225.

57. **Μαρμακέτο** – Ἱερός Ναός Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου. Τ.Κ. 720 52. *Ἐφημέριος:* Μαστοράκης Ἀθανάσιος, τηλ. 6989 465552.

58. **Μέσα Λασιθάκι** – Ἱερός Ναός Ἁγίων Ἀναργύρων. Τ.Κ. 720 52. *Ἐφημέριος:* Φαρσάρης Ἰωάννης, τηλ. 22.103, 6946 527153.

59. **Μέσα Λασίθι** – Ἱερός Ναός Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου. Τ.Κ. 720 52. *Ἐφημέριος:* Φαρσάρης Ἰωάννης, τηλ. 22.103, 6946 527153.

60. **Μέσα Ποτάμοι** – Ἱερός Ναός Γενεσ. Θεοτόκου. Τ.Κ. 720 52. *Ἐφημέριος:* Μαρνέλλος Ἐμμανουήλ, τηλ. 28410-82244, 6972 011483.

61. **Πινακιανός** – Ἱερός Ναός Εἰσοδίων Θεοτόκου. Τ.Κ. 720 52. *Ἐφημέριος:* Σαριδάκης Τιμόθεος, τηλ. 6979 034814.

62. **Πλάτη** – Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου. Τ.Κ. 720 52. *Ἐφημέριος:* Στεφανάκης Νικόλαος, τηλ. 28970-61501, 6984 172865.

63. **Τζερμιάδες** – Ἱερός Ναός Ἁγίας Ἄννης. Τ.Κ. 720 52. *Ἐφημέριος:* Κιοστεράκης Νεκτάριος, τηλ. 2810-284081, 6976 406811.

64. **Ψυχρό** – Ἱερός Ναός Τριῶν Ἱεραρχῶν. Τ.Κ. 720 52. *Ἐφημέριος:* Χατζάκης Ἰωάννης, τηλ. 31.129, 6979 045225.

Δ΄ ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος:
Πρωτοπρ. Γεώργιος Μηλάκης
Ἕδρα: Λιμήν Χερσονήσου
τηλ. 28970 21142, 2810 320 304,
κιν. 6973 586785, Fax 28970-22988

65. **Ἀβδοῦ** – Ἱερός Ναός Ἁγίου Δημητρίου. Τ.Κ. 700 05, τηλ. 51.323. Ἐφημέριος: Νεοκοσμίδης Γεώργιος, τηλ. 2810-228919, 51.535, 6945 780763.

66. **Ἀγριανά** – Ἱερός Ναός Ἁγίας Τριάδος. Τ.Κ. 700 14, τηλ. 22.468. *Ἐφημέριος:* Βεληβασάκης Νικόλαος, τηλ. 23.545, 6973 051127.

67. **Ἀνάληψις** – Ἱερός Ναός Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος. Τ.Κ. 700 14, τηλ. 23.190. *Ἐφημέριος:* Μηλάκης Γεώργιος, τηλ. 2810-320304, 6973 586785.

68. **Ἀνισσαράς** – Ἱερός Ναός Ζωοδόχου Πηγῆς. Τ.Κ. 700 14. *Ἐφημέριος:* Κοκκιάδης Εμμανουήλ, τηλ. 6989 944441.

69. **Γωνιές** – Ἱερός Ναός Ἁγίου Γεωργίου. Τ.Κ. 700 05. *Ἐφημέριος:* Γιακουμάκης Γεώργιος, τηλ. 2810- 242306, 6932 372628.

70. **Κερά** – Ἱερός Ναός Προφήτου Ἠλιού. Τ.Κ. 700 05. *Ἐφημέριος:* .....

71. **Κουτουλουφάρι** – Ἱερός Ναός Ἁγίου Βασιλείου. Τ.Κ. 700 14, τηλ. 24.054. *Ἐφημέριος:* Ἀγαπάκης Μιχαήλ, τηλ. 2810-325698, 6977 984072.

72. **Κράσιον** – Ἱερός Ναός Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος. Τ.Κ. 700 05. *Ἐφημέριος:* Ψαράκης Ἐμμανουήλ, τηλ. 51.695, 6947256500.

73. **Λιμήν Χερσονήσου** – Ἱερός Ναός Ἁγίας Παρασκευῆς. Τ.Κ. 700 14, τηλ. 22.988. *Ἐφημέριοι:*

Γραμματικάκης Εὐάγγελος, τηλ. 61.182, 6973 231322.

74. **Μάλια** – Ἱερός Ναός Ἁγίου Δημητρίου. Τ.Κ. 700 07, τηλ. 31.553. *Ἐφημέριοι:* Βασιλάκης Ἐμμανουήλ, τηλ. 31.520, 6944 141724, Πετσαλάκης Ἐμμανουήλ τηλ. 31.494, 6944 246645.

75. **Μοχός** – Ἱερός Ναός Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου. Τ.Κ. 700 05, τηλ. 61.321. *Ἐφημέριος:* Βογιατζάκης Ἐμμανουήλ, τηλ. 61.435, 6974 816422.

76. **Πισκοπιανόν** – Ἱερός Ναός Εἰσοδίων Θεοτόκου. Τ.Κ. 700 14, τηλ. 23.340. *Ἐφημέριος:* Κοκκιάδης Γεώργιος, τηλ. 25.418, 6932 888779.

77. **Ποταμιές** – Ἱερός Ναός Ἁγίου Ἰωάννου. Τ.Κ. 700 05. *Ἐφημέριος:* Καστιγάκης Ἐμμανουήλ, τηλ. 6979 482854.

78. **Σταλίς** – Ἱερός Ναός Ἁγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου. Τ.Κ. 700 07, τηλ. 32.150. *Ἐφημέριος:* Κλῶνος Εὐάγγελος, τηλ. 6974 823038.

79. **Σφενδύλιον** – Ἱερός Ναός Ἁγίων Θεοδώρων. Τ.Κ. 700 05. *Ἐφημέριος:* Μηλάκης Γεώργιος, τηλ. 6973 586785.

80. **Χερσόνησος** – Ἱερός Ναός Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Τ.Κ. 700 14, τηλ. 21.943. *Ἐφημέριος:* Τζεβαμπινᾶς Ἰωάννης, τηλ. 6981 318067.

Θεῖον Κήρυγμα

Ἱεροκήρυκες· Ἀρχιμ. Νικόδημος Κατρίνης, τηλ. 6979 675271, Ἀρχιμ. Ἐμμανουήλ Κατσαρός, τηλ. 6981 365999.

Ἐφημέριοι τελοῦντες ἐν ἀποσπάσει: Καρδουλάκης Γεώργιος, τηλ. 6983 524902· Μαλλιαράκης Ἰωάννης, τηλ. 6946 012063· Ματθαιάκης Θεμιστοκλῆς, τηλ. 6991 011979· Βασιλάκης Γεώργιος, Φιλιώτης Χρῆστος.

Συνταξιοῦχοι: Πετσαλάκης Γεώργιος, Δρακωνάκης Ἐμμανουήλ, Καληωράκης Ἐμμανουήλ, Τυράκης Εὐάγγελος, Τζερμιᾶς Κάλλιστος, Σουλαδάκης Γεώργιος, Κωστάκης Γεώργιος, Ρογδάκης Ἐμμανουήλ, Βλαχάκης Εὐστράτιος, Φαρσάρης Κωνσταντῖνος, Παπαχρονάκης Νικόλαος, Περοδασκαλάκης Ματθαῖος, Βουκυκλάρης Νικόλαος, Μαρνέλλος Ἐμμανουήλ.

Ἱεραί Μοναί

Ἀνδρῶαι: 1. Κοιμήσεως Θεοτόκου Κρουσταλλένιας Λασιθίου. Ἡγούμενος· Ἀρχιμ. Ἀρσένιος Καστρινάκης (μ. 2, δόκ. 1), τηλ. 28440-22.179, 6987 141470. 2. Ἁγίας Τριάδος Ἀρετίου. Ἡγούμενος· Ἀρχιμ. Εὐμένιος Κοκολινάκης, τηλ. 28410-32.120, 6974 043446 (μ. 1). 3. Ἁγίου Γεωργίου Σεληνάρι. Ἡγούμενος· Ἀρχιμ. Ἰωακείμ Ραπτάκης (μ. 12), τηλ.

28410-71.438, 6973 262632. 4. Ζωοδόχου Πηγῆς Βιδιανῆς Λασιθίου. Ἡγούμενος· Τιμόθεος Σαριδάκης (μ. 2) τηλ. 28440-22.421, 6979 034814. 5. Τιμίου Σταυροῦ Καρδαμούτσας. Ἱεροεπιστάτης· Κουναλάκης Γεώργιος, τηλ. 6973 536976. 6. Ἁγίου Ἀνδρέου Φινοκαλιᾶ.

Γυναικεῖαι: 1. Ἱερά Πατριαρχική καί Σταυροπηγιακή Μονή Γενεσίου τῆς Θεοτόκου Καρδιωτίσσης Κερᾶς Πεδιάδος, (μ. 6). Τηλ. 28970-51.203, *Ἐφημέριος:* Καρδουλάκης Γεώργιος, τηλ. 6983 524902. 2. Ταξιαρχῶν Κρεμαστῶν Μεραμβέλλου. Ἡγουμένη· Μοναχή Χρυσοστομία (μ. 4), τηλ. 28410-32.405, *Ἐφημέριος:* Ματθαιάκης Θεμιστοκλῆς, τηλ. 6991 011979. 3. Παναγίας Κουφῆς Πέτρας Μεραμβέλλου. Ἡγουμένη· Μοναχή Θεαγγέλη (μ. 3), τηλ. 28410-33.013, 6959 468434. 4. Θεογεννήτορος εἰς Μοχόν Πεδιάδος. Ἡγουμένη· Μοναχή Τιμοθέη (μ. 9, δόκ. 1), τηλ. 28970-61.522, 61.222, fax 61.611, *Ἐφημέριος:* Μαλλιαράκης Ἰωάννης, τηλ. 6946 012063.

Προσκυνηματικοί Ναοί

α) Ἱ. Ναός Ἁγ. Ἰωάννου Μεσοκαμπίτη Ὀροπεδίου Λασιθίου (29 Αὐγούστου).

β) Ἱ. Ναός Ἁγ. Ἀναργύρων πόλεως Ἁγίου Νικολάου (1η Ἰουλίου). Πρωτ. Γεώργιος Μαρνέλλος, τηλ. 28410-28680.

γ) Ἱ. Ναός Ἁγ. Παντελεήμονος νήσου Σπιναλόγκας (27 Ἰουλίου).

Διαλελυμέναι Ἱεραί Μοναί

Ἁγίου Γεωργίου Βραχασιώτη, Παναγίας Γκουβερνιώτισσας, Μεταμορφώσεως Σωτῆρος Κεράμου, Ἁγίου Κωνσταντίνου Δωριῶν, Παναγίας Περαμπέλων, Ἁγίου Ὀνουφρίου Βουλισμένης, Ἁγίου Ἀντωνίου Συρμέσου, Παναγίας Βιγλιωτίσσης Βουλισμένης.

Πνευματική Διακονία

– **Ἑσπεριναί Ὁμιλίαι:** Εἰς τό Ἐκκλησιαστικόν Πνευματικόν Κέντρον τοῦ Ἱ. Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Μεγάλης Παναγίας Νεαπόλεως, εἰς τόν Ἱ. Ναόν Ἁγ. Ἀντωνίου Ἁγ. Νικολάου καί εἰς τήν Ἱ.Μ. Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ Ἁγίου Νικολάου. Ἐπίσης εἰς πολλάς ἐνορίας τῆς Μητροπόλεως ὑπό τῶν Αἰδεσ. Κληρικῶν Θεολόγων καί τῶν Ἐλλογ. λαϊκῶν Θεολόγων Καθηγητῶν.

– **Ὁμιλίαι ἀπό Ραδιοφώνου:** Τό πρόγραμμα τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Πειραϊκῆς Ἐκκλησίας στήν περιφέρεια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πέτρας καί Χερρονήσου ἀναμεταδίδεται ἀπό τή συχνότητα 90,1 στήν μπάντα τῶν FM.

– **Ἱερά Ἐξομολόγησις:** Ὑπό ἐντεταλμένων Πνευματικῶν.

– **Χριστιανική Ἀγωγή Νεολαίας:**

Ἐπιμορφωτικόν καί Ἐπικοινωνιακόν Κέντρον Πολιτισμοῦ Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πέτρας καί Χερ-

ρονήσου, εἰς Ἅγιον Νικόλαον. Εἰς αὐτό συμπεριλαμβάνονται αἱ κάτωθι Σχολαί:

1) Σχολή Γονέων Ἱερᾶς Μητροπόλεως εἰς τό Ἐκκλησιαστικόν Πνευματικόν Κέντρον Ι.Μ.Ν. Μεγάλης Παναγίας Νεαπόλεως, τηλ. 28410-33.215. Αἱ ὁμιλίαι πραγματοποιοῦνται ἀνά δεκαπενθήμερον. Ὑπεύθυνοι· Πρωτοπρ. Ἐμμανουήλ Καστανός, τηλ. 6972 518306 καί Διακ. Κωνσταντῖνος Λαδομένος, τηλ. 6948 347100.

2) Σχολή Βυζαντινῆς Μουσικῆς. Λειτουργεῖ εἰς Νεάπολιν, Ἅγιον Νικόλαον, Μάλια, Λιμένα Χερσονήσου καί Τζερμιάδες. Διευθυντής· Ἀντώνιος Πλαΐτης. Γραμματεύς· Πρεσβ. Ἐμμανουήλ Πατεράκης, τηλ. 6973 612280.

3) Σχολή Ἁγιογραφίας. Λειτουργεῖ εἰς τήν Ἱ.Μ. Ἁγίου Γεωργίου Σεληνάρι καί εἰς τό Ἐπιμορφωτικόν καί Ἐπικοινωνιακόν Ἵδρυμα εἰς τήν πόλιν τοῦ Ἁγίου Νικολάου. Ὑπεύθυνος: Πρεσβ. Θεμιστοκλῆς Ματθαιάκης, τηλ. 6991011979.

4) Σχολή Ξυλογλυπτικῆς. Λειτουργεῖ εἰς τό Ἐπιμορφωτικόν καί Ἐπικοινωνιακόν Ἵδρυμα εἰς τήν πόλιν τοῦ Ἁγίου Νικολάου. Ὑπεύθυνος: κ. Νικόλαος Μάνεσης, τηλ. 6976 133477.

5) Ἐκκλησιαστικόν Πνευματικόν Κέντρον Μεγάλης Παναγίας Νεαπόλεως, τηλ. 28410 33.215.

6) Κέντρον Νεότητος Ἐνορίας Εὐαγγελιστρίας

– Ὑπηρεσία Συμπαραστάσεως Οἰκογενείας: Παρέχει δέ αὕτη συμπαράστασιν εἰς τό ἔργον καί τόν θεσμόν τῆς οἰκογενείας. Ὑπεύθυνος· ὁ Ἀρχιμ. Νικόδημος Κατρίνης, τηλ. 6979 675271.

– Ἀντιαιρετική Δρᾶσις: Αὕτη διεξάγεται δι' ὁμιλιῶν, διαφωτιστικῶν φυλλαδίων, δι' ἐξατομικευμένης ποιμαντικῆς διακονίας, γίνονται δέ σεμινάρια καταρτισμοῦ καί ὑπάρχουν κατά περιφέρειες ἀντιαιρετικαί ὁμάδες. Ὑπεύθυνοι· Ἀρχιμ. Ἐμμανουήλ Κατσαρός, τηλ. 6981 365999 καί Πρωτοπρ. Εὐάγγελος Παχυγιαννάκης, τηλ. 28410 28036.

– Θρησκευτική Ὑπηρεσία Ἀσθενῶν: Ὑπεύθυνος· ὁ Πρωτ. Γεώργιος Μαρνέλλος, ὁ ὁποῖος λειτουργεῖ εἰς τόν εὑρισκόμενον ἐντός τοῦ περιβόλου τοῦ Νοσοκομείου πόλεως Ἁγ. Νικολάου, Προσκυνηματικόν Ἱερόν Ναόν τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων. Διακονεῖ παράλληλα εἰς τό Ἵδρυμα Χρονίων Παθήσεων Λασιθίου, ὅπου λειτουργεῖ εἰς τόν εὑρισκόμενον ἐντός τοῦ Περιβόλου αὐτοῦ Ἱερόν Ναόν τοῦ Ἁγίου Νεομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Κρητός.

– Θρησκευτική Ὑπηρεσία Φυλακῶν: Ὑπεύθυνος· ὁ Πρωτοπρ. Κωνσταντῖνος Περβολαράκης, τηλ. 33.215.

– Ποιμαντική μέριμνα Ἑλλήνων παραθεριστῶν καί τουριστῶν: Εἰς πολλάς ἐνορίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Συντονιστής· Πρωτ. Κων/νος Χαλκιαδάκης.

– **Ἐκκλησιαστικαί Βιβλιοθῆκαι:** Ἱερᾶς Μητροπόλεως καί πολλῶν ἐνοριῶν αὐτῆς.

– **Ἐκκλησιαστικόν Βιβλιοπωλεῖον Ἱ. Μητροπόλεως Πέτρας καί Χερρονήσου «Μεγάλη Παναγία»:** Λειτουργεῖ εἰς τήν Νεάπολιν. Ὑπεύθυνη: Πρεσβυτέρα Γεωργία Περβολαράκη, τηλ. 28410-33.825.

– **Ἐκδόσεις:** α. Ἐπιστημονική Ἐπετηρίδα, β. Ὁδηγός Μνημείων Χριστιανικῆς Πίστεως Ἱ. Μητροπόλεως Πέτρας καί Χερρονήσου, γ. Σπιναλόγκα, τό νησί τοῦ πόνου, τῆς πίστης, τῆς ἐλπίδας (ἑλληνική καί ἀγγλική ἔκδοση), δ. Τό χρονικό τοῦ ἐν Νεαπόλει Μεραμπέλλου Μητροπολιτικοῦ Μεγάρου 1929-2015, ε. Εὐγνωμοσύνης ἀντίδωρον. Ὁ Μητροπολίτης Πέτρας Δημήτριος.

Φιλανθρωπική Διακονία

– **Γενικόν Φιλόπτωχον Ταμεῖον:** Ὑπεύθυνος· ὁ Πρωτ. Ἐμμανουήλ Καστανός, τηλ. 28410-33.215. Ἀντιμετωπίζει τάς συνήθεις καί ἐκτάκτους ἀνάγκας τῶν ἐμπεριστάτων, τῶν πενομένων. Ἐνορ. Φιλόπτ. Ταμεῖα 10.

– **Ἐκκλησιαστική Στέγη Ἀγάπης Νεαπόλεως:** Ὑπεύθυνος· Πρωτ. Ἐμμανουήλ Καστανός, τηλ. 28410-33.826.

– **Μονάδα Φροντίδος Ἡλικιωμένων Ὀροπεδίου Λασιθίου «Παναγία ἡ Γερόντισσα»**, εἰς

Τζερμιάδες. Διοικεῖται ὑπό ἐπιτροπῆς, ὑπό τήν προεδρίαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πέτρας καί Χερρονήσου. Τηλ. 28440- 22.650. Διευθυντής· Πρωτ. Χρύσανθος Πλευράκης, τηλ. 6973 223645.

– **Μονάδα Φροντίδος Ἡλικιωμένων μή Κερδοσκοπικοῦ χαρακτήρα (Μ.Φ.Η.-Μ.Κ.)**, Γηροκομεῖον *«Ὁ Ἅγιος Παντελεήμων»*, Ἐνορίας Ἁγίας Τριάδος, πόλεως Ἁγίου Νικολάου. Διευθυντής Ἰωάννης Μαρρῆς, τηλ. 28410-22.180.

– **Μονάδα Φροντίδος Ἡλικιωμένων «Ἡ Μεγάλη Παναγία»**, διοικεῖται ὑπό Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὑπό τήν προεδρίαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πέτρας καί Χερρονήσου, Διευθυντής Νικόλαος Παπαδάκης, τηλ. 28415 01140, 6977 365257.

– Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης προεδρεύει τοῦ Ο.Δ.Μ.Π. Ν. Λασιθίου καί πολλῶν κληροδοτημάτων.

Σύνδεσμος Κληρικῶν

Πρόεδρος· Πρωτ. Ἐμμανουήλ Καστανός
Ἀντιπρόεδρος· Πρωτ. Ἐμμανουήλ Βασιλάκης
Γραμματεύς· Ἀρχιμ. Εὐγένιος Καρακωνσταντάκης
Ταμίας· Ἀρχιμ. Τιμόθεος Σαριδάκης
Μέλη· Πρωτ. Ἀνδρέας Κουναλάκης
Πρεσβ. Θεμιστοκλῆς Ματθαιάκης
Διάκ. Κωνσταντῖνος Λαδομένος
Ἐπικοινωνία· skimpeh@gmail.com

Ἁγιολογία

– **Τοπικαί Ἑορταί:** 1. Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ «Μεγάλης Παναγίας» Νεαπόλεως (15 Αὐγούστου). 2. Ι.Ν. Ἁγ. Νικολάου, πολιούχου πόλεως Ἁγ. Νικολάου (6 Δεκεμβρίου). 3. Ι.Ν. Ἁγ. Ἰωάννου Προδρόμου, Ὀροπεδίου Λασιθίου (29 Αὐγούστου). 4. Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγ. Γεωργίου Σελλινάρι (23 Ἀπριλίου). 5. Γενεσίου Θεοτόκου (8 Σεπτεμβρίου) Ἱερᾶς Μονῆς Καρδιωτίσσης Κερᾶς Πεδιάδος. 6. Κοιμήσεως Θεοτόκου Γκουβερνιωτίσσης (15 Αὐγούστου). 7. Ἁγ. Νεομαρτύρων Ἰωακείμ Ἐπισκόπου Πέτρας (24 Ἰουνίου), Ἰωακείμ Ἐπισκόπου Χερρονήσου καί Νεοφύτου ἐπισκόπου Κνωσοῦ τῶν ἐκ Μοχοῦ (23 Ἰουνίου). 8. Ἁγ. Νεομάρτυρος Νικηφόρου ἐκ Κριτσᾶς (11 Ἰανουαρίου). 9. Ἁγ. Νεομάρτυρος Μαρίας Μεθυμοπούλας τῆς ἐκ Φουρνῆς Μεραμβέλλου (1 Μαΐου)

– **Εἰκόνες περίπυστοι:** α. Ἱ. Ναοῦ Ἁγ. Κωνσταντίνου Δωριῶν. β. Ἱ. Ναοῦ Ἁγ. Ἰωάννου Θεολόγου Κριτσᾶς. γ. Ἱερᾶς Μονῆς Κοιμήσεως Θεοτόκου Γκουβερνιωτίσσης. δ. Ἱ. Μονῆς Ἀρετίου. ε. Ι.Ν. Εἰσοδίων Θεοτόκου Γαλατιανῆς Μαλίων. στ. Ι.Ν. Ἁγ. Γεωργίου Κρούστα.

– **Ἱστορικά Μνημεῖα:** α. Σπήλαιον Μιλάτου, τιμώμενον τήν Κυριακήν τοῦ Θωμᾶ. β. Σπήλαιον Ἁγ. Φωτεινῆς Σαμαρείτιδος εἰς Ἄβδοῦ, τιμώμενον τήν Κυριακήν τῆς Σαμαρείτιδος, γ. Ἱ.Ν. Ἁγίου Παντελεήμονος Νήσου Σπιναλόγκας.

ΣΧΟΛΗ ΓΟΝΕΩΝ
ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ
ΠΕΤΡΑΣ & ΧΕΡΡΟΝΗΣΟΥ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΠΕΤΡΑΣ ΚΑΙ ΧΕΡΡΟΝΗΣΟΥ
Έναρξη νέας περιόδου
ενοριακών κατηχητικών
συνάξεων και δραστηριοτήτων

Ὁ Παντοκράτωρ, 16ος αἰ., Ἐπισκοπεῖον Νεαπόλεως

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

Γιά τήν τέλεση τοῦ μυστηρίου τοῦ Γάμου

Οἱ μελλόνυμφοι χρειάζεται νά προσκομίσουν τά παρακάτω δικαιολογητικά προκειμένου νά ἐκδοθεῖ ἡ ἄδεια Γάμου ἀπό τή Μητρόπολη. Χωρίς τήν ἔκδοση ἄδειας δέν μπορεῖ νά τελεσθεῖ ὁ Γάμος. Ἡ ἄδεια δίδεται στούς συζύγους αὐτοπροσώπως.

Οἱ σύζυγοι εἶναι ἀπαραίτητο νά συναντηθοῦν μέ τόν ἱερέα τῆς Ἐνορίας τους κατά τή σύνταξη τῆς αἴτησης πού συμπληρώνει καί ὑποβάλλει ἐκεῖνος πρός τήν Ἱερά Μητρόπολη γιά τήν ἔκδοση τῆς ἄδειας τοῦ Γάμου καί νά ὑπογράψουν τό ἄσχετο τῆς μεταξύ τους συγγενείας.

Οἱ ἀκόλουθες ὁδηγίες εἶναι ἐνδεικτικές. Εἰδικά στίς περιπτώσεις ὅπου ἕνας ἐκ τῶν δύο ἤ καί οἱ δύο δέν εἶναι Ἕλληνες πολίτες ἤ εἶναι Ἕλληνες μόνιμοι κάτοικοι ἐξωτερικοῦ, πρέπει νά ἐπικοινωνοῦν μέ τό Γραφεῖο Γάμων τῆς Μητροπόλεως, τηλ. (+30) 28410 32320, τηλεομ. 28410 31344, ηλεκτρ. ἀλληλ. info@impeh.gr.

- Πιστοποιητικό ἐλευθερογαμίας τῶν μελλονύμφων ἀπό τήν Ἐνορία στήν ὁποία ἀνήκουν. Στήν περίπτωση πού κάποιος ἀπό τούς δύο προέρχε-

ται ἀπό ἄλλη Μητρόπολη, πρέπει τό πιστοποιητικό ἐλευθερογαμίας νά εἶναι θεωρημένο ἀπό τή Μητρόπολη στήν ὁποία ἀνήκει.

- Δημοσίευση σέ τοπική ἤ ἀθηναϊκή ἐφημερίδα.
- Πιστοποιητικό Γεννήσεως.
- Πιστοποιητικό οἰκογενειακῆς κατάστασης.
- Ὅταν οἱ μελλόνυμφοι ἤ ἕνας ἀπό τούς δύο εἶναι κάτοικοι ἐξωτερικοῦ, τότε ἀπαιτεῖται:
  - α) Πιστοποιητικό Βαπτίσεως γιά ὀρθοδόξους καί ἑτεροδόξους (π.χ. Ρωμαιοκαθολικούς, Ἀγγλικανούς ἤ Προτεστάντες).
  - β) Πιστοποιητικό Ἀγαμίας, ἀπό τό Δῆμο τῆς χώρας του καί ἀπό τήν ἴδια Ἐνορία τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς χώρας του.
  - γ) Πιστοποιητικό Οἰκογενειακῆς Κατάστασης, ἀπό τό Δῆμο τῆς περιοχῆς του, γιά λυθέντα προηγούμενο Γάμο καί τό Διαζύγιο.

Τά ὡς ἄνω Πιστοποιητικά (α-γ) θά πρέπει νά εἶναι μεταφρασμένα στά Ἑλληνικά, ἀπό ἐπίσημη Ἑλληνική ἀρχή τοῦ Ἐσωτερικοῦ (Μεταφραστικό Γραφεῖο τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος, ὁδ. Ἀρίωνος 10, Μοναστηράκι, ΑΘΗΝΑ) ἤ τοῦ Ἐξωτερικοῦ (Ἑλληνικό Προξενεῖο τῆς Χώρας προέλευσης).

- δ) Ἄδεια παραμονῆς (visa) στήν Ἑλλάδα, ἐφόσον τό ἀλλοδαπόν μέλος δέν προέρχεται ἀπό Κράτος-μέλος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἕνωσης.

- ε) Τά πιστοποιητικά Ἐξωτερικοῦ, ἐκκλησιαστικά καί πολιτικά τοῦ ἀλλοδαποῦ μέλους πρέπει νά φέρουν τή σφραγίδα Χάγης ἤ Apostil ἀπό τήν ἁρμόδια Ὑπηρεσία τῆς Χώρας του. Ἐάν ἡ χώρα ἀπό τήν ὁποία κατάγεται δέν ἔχει προσχωρήσει στή Σύμβαση τῆς Χάγης ἀπαιτεῖται καταρχήν θεώρηση τοῦ ἐγγράφου ἀπό τήν Πρεσβεία τοῦ ἀλλοδαποῦ στήν Ἑλλάδα, στή συνέχεια θεώρηση ἀπό τό Ἑλληνικό Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν καί στή συνέχεια ἡ μετάφρασή του.
- στ) ΑΜΚΑ.

Ὅλα τά ἀπαραίτητα δικαιολογητικά προσκομίζονται στά Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, στή Νεάπολη, γιά τήν ἔκδοση τῆς ἄδειας Γάμου, πού ἰσχύει γιά ὅλη τήν περιφέρεια τῆς Μητροπόλεώς μας (ἐπαρχίες Μεραμβέλλου, Λασιθίου καί Χερσονήσου) ἀλλά ὄχι σέ ἄλλη Μητρόπολη.

- Ἐάν ὁ Γάμος πού πρόκειται νά γίνει εἶναι ὁ δεύτερος ἤ ὁ τρίτος, ἀπαιτεῖται τό πρωτότυπο διαζύγιο ἀπό τόν ἀμέσως προηγούμενο γάμο (θρησκευτικό ἤ πολιτικό). Στήν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία προσμετροῦνται οἱ πολιτικοί Γάμοι (δηλ. ἐάν κάποιος ἔχει τελέσει πολιτικό Γάμο, ἄν διαζευχθεῖ καί τελέσει κατόπιν θρησκευτικό

Γάμο μέ ἄλλο πρόσωπο, ὁ Γάμος αὐτός εἶναι δεύτερος).

- Δέν τελεῖται Γάμος μεταξύ ὀρθοδόξου καί ἀλλοθρήσκου (Μωαμεθανοῦ, Βουδιστῆ, κλπ) ἤ μέ χριστιανικές ὁμολογίες πού δέν πιστεύουν στήν Ἁγία Τριάδα (χιλιαστές, πεντηκοστιανούς κλπ).

Γιά τήν τέλεση τοῦ μυστηρίου τοῦ Βαπτίσματος

Γιά τή Βάπτιση καί τό ὄνομα πού θά δοθεῖ στό παιδί ἀπαιτεῖται ἡ συγκατάθεση τοῦ πατέρα καί τῆς μητέρας.

Οἱ γονεῖς τήν ἡμέρα τῆς Βαπτίσεως τοῦ παιδιοῦ τους, πρέπει νά προσκομίσουν στόν ἱερέα τή ληξιαρχική πράξη γεννήσεως τοῦ παιδιοῦ. Εἶναι ἀπαράδεκτη ἡ ἐπικρατοῦσα σέ πολλές περιοχές ἀντίληψη ὅτι ἡ μητέρα δέν πρέπει νά παρίσταται στή Βάπτιση τοῦ παιδιοῦ της.

Ὁ ἀνάδοχος εἶναι ἕνας, ὀρθόδοξος χριστιανός στό θρήσκευμα, καί πρέπει να ἔχει συμπληρώσει το 14ο ἔτος τῆς ἡλικίας του. Δέν δύναται νά γίνει ἀνάδοχος ὅποιος δέν εἶναι βαπτισμένος στήν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία, νά ἔχει τελέσει πολιτικό γάμο ἤ σύμφωνο συμβίωσης *(Ἐγκύκλιος Ἱερᾶς Ἐπαρχιακῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης, ἀρ. πρωτ. 520, 4-8-2016)*.

Τό ὄνομα τοῦ παιδιοῦ πρέπει νά λαμβάνεται ἀπό τό ἑορτολόγιο τῆς Ἐκκλησίας μας ἤ νά εἶναι ὄνομα

ἀρχαῖο ἑλληνικό. **Στή Βάπτιση δίδεται ἕνα ὄνομα** *(Ἐγκύκλιος Ἱερᾶς Ἐπαρχιακῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης, 1989)*.

Προκειμένου γιά τή Βάπτιση ἐνηλίκου ἤ μεγάλου παιδιοῦ ἀπαιτεῖται νά προηγηθεῖ κατάλληλη κατήχηση.

Γάμοι και Βαπτίσεις δέν τελοῦνται στίς παρακάτω περιόδους:

Ἀπό 12 Δεκεμβρίου μέχρι τά Χριστούγεννα.

Κατά τήν Μεγάλη Τεσσαρακοστή.

Κατά τήν περίοδο τοῦ Δεκαπενταυγούστου (1 ἕως 14 Αὐγούστου).

Κατά τήν Παραμονή τῶν Φώτων (5 Ἰανουαρίου).

Κατά τήν ἡμέρα τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ (14 Σεπτεμβρίου).

Κατά τήν ἡμέρα μνήμης τῆς Ἀποτομῆς τῆς Τιμίας Κεφαλῆς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου (29 Αὐγούστου).

Γιά τήν τέλεση τῶν Μνημοσύνων

Μνημόσυνα γίνονται τήν τρίτη, τήν ἐνάτη ἡμέρα ἀπό τοῦ θανάτου τοῦ χριστιανοῦ, τήν τεσσαρακοστή, στούς τρεῖς, στούς ἕξι, στούς ἐννέα μῆνες, μέ τή συμπλήρωση ἑνός ἔτους, καί κάθε χρόνο στήν ἐπέτειο τῆς πρός Κύριον ἐκδημίας.

Δέν τελοῦνται μνημόσυνα ἀπό τήν Κυριακή τῶν Βαΐων μέχρι τήν Κυριακή τοῦ Θωμᾶ καί κατά τίς Δεσποτικές ἑορτές.

ΟΙ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΕΡΑΓΙΑΝ ΘΕΟΤΟΚΟΝ

Ἦχος πλ. δ΄. Αὐτόμελον.

Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς, λαβὼν ἐν γνώσει, ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ Ἰωσήφ, σπουδῇ ἐπέστη, ὁ Ἀσώματος, λέγων τῇ Ἀπειρογάμῳ· Ὁ κλίνας τῇ καταβάσει τοὺς οὐρανούς, χωρεῖται ἀναλλοιώτως ὅλος ἐν σοί. Ὃν καὶ βλέπων ἐν μήτρᾳ σου, λαβόντα δούλου μορφήν, ἐξίσταμαι κραυγάζειν σοι·

Χαῖρε, Νύμφη ἀνύμφευτε!

Ἄγγελος πρωτοστάτης, οὐρανόθεν ἐπέμφθη, εἰπεῖν τῇ Θεοτόκῳ τό, Χαῖρε (ἐκ γ΄)· καὶ σὺν τῇ ἀσωμάτῳ φωνῇ, σωματούμενόν σε θεωρῶν Κύριε, ἐξίστατο, καὶ ἵστατο κραυγάζων πρὸς αὐτὴν τοιαῦτα·

Χαῖρε, δι᾽ ἧς ἡ χαρὰ ἐκλάμψει· χαῖρε, δι᾽ ἧς ἡ ἀρὰ ἐκλείψει.

Χαῖρε, τοῦ πεσόντος Ἀδὰμ ἡ ἀνάκλησις· χαῖρε, τῶν δακρύων τῆς Εὔας ἡ λύτρωσις.

Ἡ Παραμυθία, ἔργον Ἱερᾶς Μονῆς Ταξιαρχῶν Κρεμαστῶν

Χαῖρε, ὕψος δυσανάβατον ἀνθρωπίνοις λογισμοῖς· χαῖρε, βάθος δυσθεώρητον, καὶ Ἀγγέλων ὀφθαλμοῖς.

Χαῖρε, ὅτι ὑπάρχεις Βασιλέως καθέδρα· χαῖρε, ὅτι βαστάζεις τὸν βαστάζοντα πάντα.

Χαῖρε, ἀστὴρ ἐμφαίνων τὸν Ἥλιον· χαῖρε, γαστὴρ ἐνθέου σαρκώσεως.

Χαῖρε, δι᾽ ἧς νεουργεῖται ἡ κτίσις· χαῖρε, δι᾽ ἧς βρεφουργεῖται ὁ Κτίστης.

Χαῖρε, Νύμφη ἀνύμφευτε.

Βλέπουσα ἡ Ἁγία, ἑαυτὴν ἐν ἁγνείᾳ, φησὶ τῷ Γαβριὴλ θαρσαλέως· Τὸ παράδοξόν σου τῆς φωνῆς, δυσπαράδεκτόν μου τῇ ψυχῇ φαίνεται· ἀσπόρου γὰρ συλλήψεως τὴν κύησιν πῶς λέγεις; κράζων·

Ἀλληλούϊα.

Γνῶσιν ἄγνωστον γνῶναι, ἡ Παρθένος ζητοῦσα, ἐβόησε πρὸς τὸν λειτουργοῦντα· Ἐκ λαγόνων ἀγνῶν Υἱόν, πῶς ἐστι τεχθῆναι δυνατόν; λέξον μοι. Πρὸς ἣν ἐκεῖνος ἔφησεν ἐν φόβῳ, πλὴν κραυγάζων οὕτω·

Χαῖρε, βουλῆς ἀπορρήτου μύστις· χαῖρε, σιγῆς δεομένων πίστις.

Χαῖρε, τῶν θαυμάτων Χριστοῦ τὸ προοίμιον· χαῖρε, τῶν δογμάτων αὐτοῦ τὸ κεφάλαιον.

Χαῖρε, κλῖμαξ ἐπουράνιε, δι᾽ ἧς κατέβη ὁ Θεός·

χαῖρε, γέφυρα μετάγουσα τοὺς ἐκ γῆς πρὸς Οὐρανόν.

Χαῖρε, τὸ τῶν Ἀγγέλων πολυθρύλητον θαῦμα· χαῖρε, τὸ τῶν δαιμόνων πολυθρήνητον τραῦμα.

Χαῖρε, τὸ Φῶς ἀῤῥήτως γεννήσασα· χαῖρε, τὸ πῶς, μηδένα διδάξασα.

Χαῖρε, σοφῶν ὑπερβαίνουσα γνῶσιν· χαῖρε, πιστῶν καταυγάζουσα φρένας.

Χαῖρε, Νύμφη ἀνύμφευτε.

Δύναμις τοῦ Ὑψίστου, ἐπεσκίασε τότε, πρὸς σύλληψιν τῇ Ἀπειρογάμῳ· καὶ τὴν εὔκαρπον ταύτης νηδύν, ὡς ἀγρὸν ὑπέδειξεν ἡδὺν ἅπασι, τοῖς θέλουσι θερίζειν σωτηρίαν, ἐν τῷ ψάλλειν οὕτως·

Ἀλληλούϊα.

Ἔχουσα θεοδόχον, ἡ Παρθένος τὴν μήτραν, ἀνέδραμε πρὸς τὴν Ἐλισάβετ· τὸ δὲ βρέφος ἐκείνης εὐθύς, ἐπιγνὸν τὸν ταύτης ἀσπασμόν, ἔχαιρε! καὶ ἅλμασιν ὡς ᾄσμασιν, ἐβόα πρὸς τὴν Θεοτόκον·

Χαῖρε, βλαστοῦ ἀμαράντου κλῆμα· χαῖρε, καρποῦ ἀκηράτου κτῆμα.

Χαῖρε, γεωργὸν γεωργοῦσα φιλάνθρωπον· χαῖρε, φυτουργὸν τῆς ζωῆς ἡμῶν φύουσα.

Χαῖρε, ἄρουρα βλαστάνουσα εὐφορίαν οἰκτιρ - μῶν· χαῖρε, τράπεζα βαστάζουσα εὐθηνίαν ἱλασμῶν.

Χαῖρε, ὅτι λειμῶνα τῆς τρυφῆς ἀναθάλλεις· χαῖρε, ὅτι λιμένα τῶν ψυχῶν ἑτοιμάζεις.

Χαῖρε, δεκτόν πρεσβείας θυμίαμα· χαῖρε, παντὸς τοῦ κόσμου ἐξίλασμα.

Χαῖρε, Θεοῦ πρὸς θνητοὺς εὐδοκία· χαῖρε, θνητῶν πρὸς Θεὸν παῤῥησία.

Χαῖρε, Νύμφη ἀνύμφευτε.

Ζάλην ἔνδοθεν ἔχων, λογισμῶν ἀμφιβόλων, ὁ σώφρων Ἰωσὴφ ἐταράχθη, πρὸς τὴν ἄγαμόν σε θεωρῶν, καὶ κλεψίγαμον ὑπενοῶν Ἄμεμπτε· μαθὼν δέ σου τὴν σύλληψιν ἐκ Πνεύματος ἁγίου, ἔφη·

Ἀλληλούϊα.

Ἤκουσαν οἱ Ποιμένες, τῶν Ἀγγέλων ὑμνούντων, τὴν ἔνσαρκον Χριστοῦ παρουσίαν· καὶ δραμόντες ὡς πρὸς ποιμένα, θεωροῦσι τοῦτον ὡς ἀμνὸν ἄμωμον, ἐν τῇ γαστρὶ Μαρίας βοσκηθέντα, ἣν ὑμνοῦντες, εἶπον·

Χαῖρε, ἀμνοῦ καὶ ποιμένος Μήτηρ· χαῖρε, αὐλὴ λογικῶν προβάτων.

Χαῖρε, ἀοράτων ἐχθρῶν ἀμυντήριον· χαῖρε, Παραδείσου θυρῶν ἀνοικτήριον.

Χαῖρε, ὅτι τὰ οὐράνια συναγάλλεται τῇ γῇ· χαῖρε, ὅτι τὰ ἐπίγεια συγχορεύει οὐρανοῖς.

Χαῖρε, τῶν Ἀποστόλων τὸ ἀσίγητον στόμα· χαῖρε, τῶν Ἀθλοφόρων τὸ ἀνίκητον θάρσος.

Χαῖρε, στερῤῥὸν τῆς Πίστεως ἔρεισμα· χαῖρε, λαμπρὸν τῆς χάριτος γνώρισμα.

Χαῖρε, δι᾽ ἧς ἐγυμνώθη ὁ Ἅδης· χαῖρε, δι᾽ ἧς ἐνεδύθημεν δόξαν.

Χαῖρε, Νύμφη ἀνύμφευτε.

Θεοδρόμον Ἀστέρα, θεωρήσαντες Μάγοι, τῇ τούτου ἠκολούθησαν αἴγλῃ· καὶ ὡς λύχνον κρατοῦντες αὐτόν, δι᾽ αὐτοῦ ἠρεύνων κραταιὸν Ἄνακτα· καὶ φθάσαντες τὸν ἄφθαστον, ἐχάρησαν, αὐτῷ βοῶντες·

Ἀλληλούϊα.

Ἴδον παῖδες Χαλδαίων, ἐν χερσὶ τῆς Παρθένου, τὸν πλάσαντα χειρὶ τοὺς ἀνθρώπους· καὶ Δεσπότην νοοῦντες αὐτόν, εἰ καὶ δούλου ἔλαβε μορφήν, ἔσπευσαν τοῖς δώροις θεραπεῦσαι, καὶ βοῆσαι τῇ Εὐλογημένῃ·

Χαῖρε, ἀστέρος ἀδύτου Μήτηρ· χαῖρε, αὐγὴ μυστικῆς ἡμέρας.

Χαῖρε, τῆς ἀπάτης τὴν κάμινον σβέσασα· χαῖρε, τῆς Τριάδος τοὺς μύστας φωτίζουσα.

Χαῖρε, τύραννον ἀπάνθρωπον ἐκβαλοῦσα τῆς ἀρχῆς· χαῖρε, Κύριον φιλάνθρωπον ἐπιδείξασα Χριστόν.

Χαῖρε, ἡ τῆς βαρβάρου λυτρουμένη θρησκείας· χαῖρε, ἡ τοῦ βορβόρου ῥυομένη τῶν ἔργων.

Χαῖρε, πυρὸς προσκύνησιν παύσασα· χαῖρε, φλογὸς παθῶν ἀπαλλάττουσα.

Χαῖρε, πιστῶν ὁδηγὲ σωφροσύνης· χαῖρε, πασῶν γενεῶν εὐφροσύνη.

Χαῖρε, Νύμφη ἀνύμφευτε.

Κήρυκες θεοφόροι, γεγονότες οἱ Μάγοι, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Βαβυλῶνα· ἐκτελέσαντές σου τὸν χρησμόν, καὶ κηρύξαντές σε τὸν Χριστὸν ἅπασιν, ἀφέντες τὸν Ἡρῴδην ὡς ληρῴδη, μὴ εἰδότα ψάλλειν·

Ἀλληλούϊα.

Λάμψας ἐν τῇ Αἰγύπτῳ, φωτισμὸν ἀληθείας, ἐδίωξας τοῦ ψεύδους τὸ σκότος· τὰ γὰρ εἴδωλα ταύτης Σωτήρ, μὴ ἐνέγκαντά σου τὴν ἰσχύν, πέπτωκεν· οἱ τούτων δὲ ῥυσθέντες, ἐβόων πρὸς τὴν Θεοτόκον·

Χαῖρε, ἀνόρθωσις τῶν ἀνθρώπων· χαῖρε, κατάπτωσις τῶν δαιμόνων.

Χαῖρε, τῆς ἀπάτης τὴν πλάνην πατήσασα· χαῖρε, τῶν εἰδώλων τὸν δόλον ἐλέγξασα.

Χαῖρε, θάλασσα ποντίσασα Φαραὼ τὸν νοητόν· χαῖρε, πέτρα ἡ ποτίσασα τοὺς διψῶντας τὴν ζωήν.

Χαῖρε, πύρινε στῦλε, ὁδηγῶν τοὺς ἐν σκότει· χαῖρε, σκέπη τοῦ κόσμου, πλατυτέρα νεφέλης.

Χαῖρε, τροφὴ τοῦ μάννα διάδοχε· χαῖρε, τρυφῆς ἁγίας διάκονε.

Χαῖρε, ἡ γῆ τῆς ἐπαγγελίας· χαῖρε, ἐξ ἧς ῥέει μέλι καὶ γάλα.

Χαῖρε, Νύμφη ἀνύμφευτε.

Μέλλοντος Συμεῶνος, τοῦ παρόντος αἰῶνος, μεθίστασθαι τοῦ ἀπατεῶνος, ἐπεδόθης ὡς βρέφος αὐτῷ, ἀλλ᾽ ἐγνώσθης τούτῳ καὶ Θεὸς τέλειος· διό περ ἐξεπλάγη, σοῦ τὴν ἄῤῥητον σοφίαν, κράζων·

Ἀλληλούϊα.

Νέαν ἔδειξε κτίσιν, ἐμφανίσας ὁ Κτίστης, ἡμῖν τοῖς ὑπ᾽ αὐτοῦ γενομένοις· ἐξ ἀσπόρου βλαστήσας γαστρός, καὶ φυλάξας ταύτην, ὥσπερ ἦν, ἄφθορον· ἵνα τὸ θαῦμα βλέποντες, ὑμνήσωμεν αὐτήν, βοῶντες·

Χαῖρε, τὸ ἄνθος τῆς ἀφθαρσίας· χαῖρε, τὸ στέφος τῆς ἐγκρατείας.

Χαῖρε, ἀναστάσεως τύπον ἐκλάμπουσα· χαῖρε, τῶν Ἀγγέλων τὸν βίον ἐμφαίνουσα.

Χαῖρε, δένδρον ἀγλαόκαρπον, ἐξ οὗ τρέφονται πιστοί· χαῖρε, ξύλον εὐσκιόφυλλον, ὑφ᾽ οὗ σκέπονται πολλοί.

Χαῖρε, κυοφοροῦσα ὁδηγὸν πλανωμένοις· χαῖρε, ἀπογεννῶσα λυτρωτὴν αἰχμαλώτοις.

Χαῖρε, Κριτοῦ δικαίου δυσώπησις· χαῖρε, πολλῶν πταιόντων συγχώρησις.

Χαῖρε, στολὴ τῶν γυμνῶν παῤῥησίας· χαῖρε, στοργὴ πάντα πόθον νικῶσα.

Χαῖρε, Νύμφη ἀνύμφευτε.

Ξένον τόκον ἰδόντες, ξενωθῶμεν τοῦ κόσμου, τὸν νοῦν εἰς οὐρανὸν μεταθέντες· διὰ τοῦτο γὰρ ὑψηλὸς Θεός, ἐπὶ γῆς ἐφάνη ταπεινὸς ἄνθρωπος, βουλόμενος ἑλκύσαι πρὸς τὸ ὕψος, τοὺς αὐτῷ βοῶντας·

Ἀλληλούϊα.

Ὅλος ἦν ἐν τοῖς κάτω, καὶ τῶν ἄνω οὐδόλως ἀπῆν, ὁ ἀπερίγραπτος Λόγος· συγκατάβασις γὰρ θεϊκή, οὐ μετάβασις δὲ τοπικὴ γέγονε· καὶ τόκος ἐκ Παρθένου θεολήπτου, ἀκουούσης ταῦτα·

Χαῖρε, Θεοῦ ἀχωρήτου χώρα· χαῖρε, σεπτοῦ μυστηρίου θύρα.

Χαῖρε, τῶν ἀπίστων ἀμφίβολον ἄκουσμα· χαῖρε, τῶν πιστῶν ἀναμφίβολον καύχημα.

Χαῖρε, ὄχημα πανάγιον τοῦ ἐπὶ τῶν Χερουβείμ· χαῖρε, οἴκημα πανάριστον τοῦ ἐπὶ τῶν Σεραφείμ.

Χαῖρε, ἡ τἀναντία εἰς ταὐτὸἀγαγοῦσα· χαῖρε, ἡ παρθενίαν καὶ λοχείαν ζευγνῦσα.

Χαῖρε, δι᾽ ἧς ἐλύθη παράβασις! χαῖρε δι᾽ ἧς ἠνοίχθη Παράδεισος.

Χαῖρε, ἡ κλεὶς τῆς Χριστοῦ Βασιλείας· χαῖρε, ἐλπὶς ἀγαθῶν αἰωνίων.

Χαῖρε, Νύμφη ἀνύμφευτε.

Πᾶσα φύσις Ἀγγέλων, κατεπλάγη τὸ μέγα, τῆς σῆς ἐνανθρωπήσεως ἔργον· τὸν ἀπρόσιτον γὰρ ὡς Θεόν, ἐθεώρει πᾶσι προσιτὸν ἄνθρωπον·ἡμῖν μὲν συνδιάγοντα, ἀκούοντα δὲ παρὰ πάντων οὕτως·

Ἀλληλούϊα.

Ῥήτορας πολυφθόγγους, ὡς ἰχθύας ἀφώνους, ὁρῶμεν ἐπὶ σοὶ Θεοτόκε· ἀποροῦσι γὰρ λέγειν τό, πῶς καὶ Παρθένος μένεις, καὶ τεκεῖν ἴσχυσας·ἡμεῖς δὲ τὸ μυστήριον θαυμάζοντες, πιστῶς βοῶμεν·

Χαῖρε, σοφίας Θεοῦ δοχεῖον· χαῖρε, προνοίας αὐτοῦ ταμεῖον.

Χαῖρε, φιλοσόφους ἀσόφους δεικνύουσα· χαῖρε, τεχνολόγους ἀλόγους ἐλέγχουσα.

Χαῖρε, ὅτι ἐμωράνθησαν οἱ δεινοὶ συζητηταί· χαῖρε, ὅτι ἐμαράνθησαν οἱ τῶν μύθων ποιηταί.

Χαῖρε, τῶν Ἀθηναίων τὰς πλοκὰς διασπῶσα· χαῖρε, τῶν ἁλιέων τὰς σαγήνας πληροῦσα.

Χαῖρε, βυθοῦ ἀγνοίας ἐξέλκουσα· χαῖρε, πολλοὺς ἐν γνώσει φωτίζουσα.

Χαῖρε, ὁλκὰς τῶν θελόντων σωθῆναι· χαῖρε, λιμὴν τῶν τοῦ βίου πλωτήρων.

Χαῖρε, Νύμφη ἀνύμφευτε.

Σῶσαι θέλων τὸν κόσμον, ὁ τῶν ὅλων Κοσμήτωρ, πρὸς τοῦτον αὐτεπάγγελτος ἦλθε· καὶ ποιμὴν ὑπάρχων ὡς Θεός, δι᾽ ἡμᾶς ἐφάνη καθ᾽ ἡμᾶς ἄνθρωπος· ὁμοίῳ γὰρ τὸ ὅμοιον καλέσας, ὡς Θεὸς ἀκούει·

Ἀλληλούϊα.

Τεῖχος εἶ τῶν παρθένων, Θεοτόκε Παρθένε, καὶ πάντων τῶν εἰς σὲ προστρεχόντων· ὁ γὰρ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς κατεσκεύασέ σε Ποιητὴς Ἄχραντε, οἰκήσας ἐν τῇ μήτρᾳ σου, καὶ πάντας σοι προσφωνεῖν διδάξας·

Χαῖρε, ἡ στήλη τῆς παρθενίας· χαῖρε, ἡ πύλη τῆς σωτηρίας.

Χαῖρε, ἀρχηγὲ νοητῆς ἀναπλάσεως· χαῖρε, χορηγὲ θεϊκῆς ἀγαθότητος.

Χαῖρε, σὺ γὰρ ἀνεγέννησας τοὺς συλληφθέντας αἰσχρῶς· χαῖρε, σὺ γὰρ ἐνουθέτησας τοὺς συληθέ - ντας τὸν νοῦν.

Χαῖρε, ἡ τὸν φθορέα τῶν φρενῶν καταργοῦσα· χαῖρε, ἡ τὸν σπορέα τῆς ἀγνείας τεκοῦσα.

Χαῖρε, παστὰς ἀσπόρου νυμφεύσεως· χαῖρε, πιστοὺς Κυρίῳ ἁρμόζουσα.

Χαῖρε, καλὴ κουροτρόφε παρθένων· χαῖρε, ψυχῶν νυμφοστόλε Ἁγίων.

Χαῖρε, Νύμφη ἀνύμφευτε.

Ὕμνος ἅπας ἡττᾶται, συνεκτείνεσθαι σπεύδων, τῷ πλήθει τῶν πολλῶν οἰκτιρμῶν σου· ἰσαρίθμους γὰρ τῇ ψάμμῳ ᾠδάς, ἂν προσφέρωμέν σοι, Βασιλεῦ ἅγιε, οὐδὲν τελοῦμεν ἄξιον, ὧν δέδωκας ἡμῖν, τοῖς σοὶ βοῶσιν·

Ἀλληλούϊα.

Φωτοδόχον λαμπάδα, τοῖς ἐν σκότει φανεῖσαν, ὁρῶμεν τὴν ἁγίαν Παρθένον· τὸ γὰρ ἄϋλον ἅπτουσα φῶς, ὁδηγεῖ πρὸς γνῶσιν θεϊκὴν ἅπαντας, αὐγῇ τὸν νοῦν φωτίζουσα, κραυγῇ δὲ τιμωμένη ταῦτα·

Χαῖρε, ἀκτὶς νοητοῦ Ἡλίου· χαῖρε, βολὶς τοῦ ἀδύτου φέγγους.

Χαῖρε, ἀστραπὴ τὰς ψυχὰς καταλάμπουσα· χαῖρε, ὡς βροντὴ τοὺς ἐχθροὺς καταπλήττουσα.

Χαῖρε, ὅτι τὸν πολύφωτον ἀνατέλλεις φωτισμόν· χαῖρε, ὅτι τὸν πολύῤῥητον ἀναβλύζεις ποταμόν.

Χαῖρε, τῆς κολυμβήθρας ζωγραφοῦσα τὸν τύπον· χαῖρε, τῆς ἁμαρτίας ἀναιροῦσα τὸν ῥύπον.

Χαῖρε, λουτὴρ ἐκπλύνων συνείδησιν· χαῖρε, κρατὴρ κιρνῶν ἀγαλλίασιν.

Χαῖρε, ὀσμὴ τῆς Χριστοῦ εὐωδίας· χαῖρε, ζωὴ μυστικῆς εὐωχίας.

Χαῖρε, Νύμφη ἀνύμφευτε.

Χάριν δοῦναι θελήσας, ὀφλημάτων ἀρχαίων, ὁ πάντων χρεωλύτης ἀνθρώπων, ἐπεδήμησε δι᾽ ἑαυτοῦ, πρὸς τοὺς ἀποδήμους τῆς αὐτοῦχάριτος· καὶ σχίσας τὸ χειρόγραφον, ἀκούει παρὰ πάντων οὕτως·

Ἀλληλούϊα.

Ψάλλοντές σου τὸν τόκον, ἀνυμνοῦμέν σε πάντες, ὡς ἔμψυχον ναὸν Θεοτόκε· ἐν τῇ σῇ γὰρ οἰκήσας γαστρί, ὁ συνέχων πάντα τῇ χειρὶ Κύριος, ἡγίασεν, ἐδόξασεν, ἐδίδαξε βοᾶν σοι πάντας·

Χαῖρε, σκηνὴ τοῦ Θεοῦ καὶ Λόγου· χαῖρε, Ἁγία Ἁγίων μείζων.

Χαῖρε, Κιβωτὲ χρυσωθεῖσα τῷ Πνεύματι· χαῖρε, θησαυρὲ τῆς ζωῆς ἀδαπάνητε.

Χαῖρε, τίμιον διάδημα βασιλέων εὐσεβῶν· χαῖρε, καύχημα σεβάσμιον ἱερέων εὐλαβῶν.

Χαῖρε, τῆς Ἐκκλησίας ὁ ἀσάλευτος πύργος· χαῖρε, τῆς βασιλείας τὸ ἀπόρθητον τεῖχος.

Χαῖρε, δι᾽ ἧς ἐγείρονται τρόπαια· χαῖρε, δι᾽ ἧς ἐχθροὶ καταπίπτουσι.

Χαῖρε, χρωτὸς τοῦ ἐμοῦ θεραπεία· χαῖρε, ψυχῆς τῆς ἐμῆς σωτηρία.

Χαῖρε, Νύμφη ἀνύμφευτε.

Ὦ πανύμνητε Μῆτερ, ἡ τεκοῦσα τὸν πάντων Ἁγίων ἁγιώτατον Λόγον (ἐκ γ΄)· δεξαμένη τὴν νῦν προσφοράν, ἀπὸ πάσης ῥῦσαι συμφορᾶς ἅπαντας· καὶ τῆς μελλούσης λύτρωσαι κολάσεως, τοὺς σοὶ βοῶντας·

Ἀλληλούϊα.

Ἦχος πλ. δ΄.

Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ τὰ νικητήρια,
Ὡς λυτρωθεῖσα τῶν δεινῶν εὐχαριστήρια,
Ἀναγράφω σοι ἡ Πόλις σου, Θεοτόκε.
Ἀλλ᾽ ὡς ἔχουσα τὸ κράτος ἀπροσμάχητον,
Ἐκ παντοίων με κινδύνων ἐλευθέρωσον,
Ἵνα κράζω σοι· Χαῖρε, Νύμφη ἀνύμφευτε.

Ἦχος γ΄.

Τὴν ὡραιότητα τῆς παρθενίας σου, καὶ τὸ ὑπέρλαμπρον τὸ τῆς ἁγνείας σου, ὁ Γαβριὴλ καταπλαγείς, ἐβόα σοι Θεοτόκε, ποῖόν σοι ἐγκώμιον, προσαγάγω ἐπάξιον; τί δὲ ὀνομάσω σε; ἀπορῶ καὶ ἐξίσταμαι. Διὸ ὡς προσετάγην βοῶ σοι· Χαῖρε, ἡ Κεχαριτωμένη.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2021 - ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2022

26 ΚΥΡΙΑΚΗ — ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΙΝ
Σύναξις Ὑπεραγίας Θεοτόκου

27 ΔΕΥΤΕΡΑ

28 ΤΡΙΤΗ

29 ΤΕΤΑΡΤΗ

30 ΠΕΜΠΤΗ — Γεδεών ὁσιομ. τοῦ Καρακαλληνοῦ

31 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

1 ΣΑΒΒΑΤΟ — ΠΕΡΙΤΟΜΗ Ι. ΧΡΙΣΤΟΥ
Βασιλείου Μ.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2022

2 ΚΥΡΙΑΚΗ — ΠΡΟ ΤΩΝ ΦΩΤΩΝ

3 ΔΕΥΤΕΡΑ

4 ΤΡΙΤΗ — Σύναξις τῶν 70 Ἀποστόλων
Νικηφόρου ὁσ. τοῦ Λεπροῦ

5 ΤΕΤΑΡΤΗ — Γρηγορίου ἐν Ἀκρίτα

6 ΠΕΜΠΤΗ — ΤΑ ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ

7 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — Σύναξις Ἰωάννου Προδρόμου

8 ΣΑΒΒΑΤΟ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2022

9 ΚΥΡΙΑΚΗ — ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΩΤΑ

10 ΔΕΥΤΕΡΑ

11 ΤΡΙΤΗ — Νικηφόρου νεομ. τοῦ ἐκ Κριτσᾶς

12 ΤΕΤΑΡΤΗ

13 ΠΕΜΠΤΗ — Σύναξις Παναγίας Μεσοπαντητίσσης

14 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

15 ΣΑΒΒΑΤΟ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2022

16 ΚΥΡΙΑΚΗ — ΙΒ΄ ΛΟΥΚΑ

17 ΔΕΥΤΕΡΑ — Ἀντωνίου τοῦ Μεγάλου

18 ΤΡΙΤΗ — Ἀθανασίου καί Κυρίλλου Πατρ. Ἀλεξανδρείας

19 ΤΕΤΑΡΤΗ

20 ΠΕΜΠΤΗ — Εὐθυμίου τοῦ Μεγάλου

21 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

22 ΣΑΒΒΑΤΟ — Τιμοθέου ἀπ. Ἰωσήφ ὁσ. Ἡγιασμ. τοῦ Κρητός

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2022

23 ΚΥΡΙΑΚΗ — ΙΔ΄ ΛΟΥΚΑ

24 ΔΕΥΤΕΡΑ

25 ΤΡΙΤΗ — Ἰρηγορίου τοῦ Θεολόγου

26 ΤΕΤΑΡΤΗ

27 ΠΕΜΠΤΗ — Ἀνακ. λειψ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου

28 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

29 ΣΑΒΒΑΤΟ — Ἰγνατίου ὁσ. Σιναΐτου

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2022

30 ΚΥΡΙΑΚΗ — Τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν

31 ΔΕΥΤΕΡΑ

1 ΤΡΙΤΗ — Τρύφωνος

2 ΤΕΤΑΡΤΗ — Η ΥΠΑΠΑΝΤΗ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

3 ΠΕΜΠΤΗ — Σύναξις Παναγίας Βρεφοτρόφου

4 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — Νικολάου Στουδίτου ὁμολ.

5 ΣΑΒΒΑΤΟ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2022

6 ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΖ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ

7 ΔΕΥΤΕΡΑ Γεωργίου νεομ. Διβόλη
Παρθενίου Λαμψάκου

8 ΤΡΙΤΗ Θεοδώρου Στρατηλ., Ζαχαρίου προφ.

9 ΤΕΤΑΡΤΗ

10 ΠΕΜΠΤΗ Χαραλάμπους ίερομ.

11 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

12 ΣΑΒΒΑΤΟ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2022

13 ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΣΤ΄ ΛΟΥΚΑ (ΤΕΛΩΝΟΥ & ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ)
Ἀρχή Τριῳδίου

14 ΔΕΥΤΕΡΑ

15 ΤΡΙΤΗ

16 ΤΕΤΑΡΤΗ

17 ΠΕΜΠΤΗ

18 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

19 ΣΑΒΒΑΤΟ Φιλοθέης τῆς Ἀθηναίας

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2022

20 ΚΥΡΙΑΚΗ — ΙΖ΄ ΛΟΥΚΑ (ΑΣΩΤΟΥ)

21 ΔΕΥΤΕΡΑ

22 ΤΡΙΤΗ

23 ΤΕΤΑΡΤΗ

24 ΠΕΜΠΤΗ — Ἡ Α΄ καί Β΄ εὕρεσις Τιμ. Κεφαλῆς, Ἰωάννου Προδρ.

25 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

26 ΣΑΒΒΑΤΟ — ΨΥΧΟΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2022

27 ΚΥΡΙΑΚΗ — ΑΠΟΚΡΕΩ

28 ΔΕΥΤΕΡΑ

1 ΤΡΙΤΗ — Εὐδοκίας ὁσιομ.

2 ΤΕΤΑΡΤΗ

3 ΠΕΜΠΤΗ

4 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

5 ΣΑΒΒΑΤΟ

ΜΑΡΤΙΟΣ 2022

6 ΚΥΡΙΑΚΗ — ΤΥΡΙΝΗΣ

7 ΔΕΥΤΕΡΑ — ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΥΤΕΡΑ

8 ΤΡΙΤΗ

9 ΤΕΤΑΡΤΗ — Τῶν ἐν Σεβαστείᾳ 40 Μαρτύρων

10 ΠΕΜΠΤΗ

11 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — Α΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

12 ΣΑΒΒΑΤΟ — Θεοδώρου Τήρωνος θ. κολλύβων

ΜΑΡΤΙΟΣ 2022

13 ΚΥΡΙΑΚΗ — Α΄ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Ορθοδοξίας)

14 ΔΕΥΤΕΡΑ

15 ΤΡΙΤΗ — Μανουήλ νεομ. ἐκ Σφακίων

16 ΤΕΤΑΡΤΗ — Παύλου ὁσιομ. Κρητός

17 ΠΕΜΠΤΗ

18 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — Β΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

19 ΣΑΒΒΑΤΟ — Μύρωνος νεομ. Κρητός

ΜΑΡΤΙΟΣ 2022

20 ΚΥΡΙΑΚΗ — Β΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ
(Γρηγορίου Παλαμᾶ)
Μύρωνος νεομ. Κρητός

21 ΔΕΥΤΕΡΑ

22 ΤΡΙΤΗ

23 ΤΕΤΑΡΤΗ

24 ΠΕΜΠΤΗ

25 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
Γ΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ
(Ἐθνική Ἑορτή)

26 ΣΑΒΒΑΤΟ — Σύν. Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ

ΜΑΡΤΙΟΣ - ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2022

27 ΚΥΡΙΑΚΗ — Γ΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ
(Σταυροπροσκυνήσεως)

28 ΔΕΥΤΕΡΑ

29 ΤΡΙΤΗ

30 ΤΕΤΑΡΤΗ — Ἰωάννου τῆς Κλίμακος

31 ΠΕΜΠΤΗ — Θεοφίλου μάρτ. Κρητός

1 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — Δ΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

2 ΣΑΒΒΑΤΟ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2022

3 ΚΥΡΙΑΚΗ — Δ΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Ἰωάννου Κλίμακος) Ἰωσήφ Ὑμνογράφου

4 ΔΕΥΤΕΡΑ

5 ΤΡΙΤΗ

6 ΤΕΤΑΡΤΗ — (Μέγας Κανών) Γρηγορίου ὁσίου Σιναΐτου

7 ΠΕΜΠΤΗ — Γερασίμου ὁσ. Βυζαντίου

8 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — Ὁ Ἀκάθιστος Ὕμνος

9 ΣΑΒΒΑΤΟ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2022

10 ΚΥΡΙΑΚΗ — Ε΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Μαρίας Αἰγυπτίας)

11 ΔΕΥΤΕΡΑ

12 ΤΡΙΤΗ

13 ΤΕΤΑΡΤΗ

14 ΠΕΜΠΤΗ

15 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

16 ΣΑΒΒΑΤΟ — Ἡ Ἔγερσις τοῦ Λαζάρου Ὁσίου Ἀμφιλοχίου τοῦ ἐν Πάτμῳ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2022

17 ΚΥΡΙΑΚΗ — ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ

18 ΔΕΥΤΕΡΑ — Μ. ΔΕΥΤΕΡΑ
Ἰωσήφ τοῦ Παγκάλου

19 ΤΡΙΤΗ — Μ. ΤΡΙΤΗ
Τῶν 10 Παρθένων

20 ΤΕΤΑΡΤΗ — Μ. ΤΕΤΑΡΤΗ
Τῆς ἀλειψάσης τόν Κύριον μύρῳ

21 ΠΕΜΠΤΗ — Μ. ΠΕΜΠΤΗ
Ὁ Μυστικός Δεῖπνος

22 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — Μ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
Τά Ἅγια Πάθη τοῦ Κυρίου

23 ΣΑΒΒΑΤΟ — Μ. ΣΑΒΒΑΤΟ
Ἡ εἰς Ἅδου κάθοδος τοῦ Κυρίου

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2022

24 ΚΥΡΙΑΚΗ — ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ
Η ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

25 ΔΕΥΤΕΡΑ — Γεωργίου Μεγαλομάρτυρος τοῦ Τροπαιοφόρου

26 ΤΡΙΤΗ — Ραφαήλ, Νικολάου, Εἰρήνης

27 ΤΕΤΑΡΤΗ

28 ΠΕΜΠΤΗ

29 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ

30 ΣΑΒΒΑΤΟ

ΜΑΪΟΣ 2022

1 ΚΥΡΙΑΚΗ — ΤΟΥ ΘΩΜΑ

2 ΔΕΥΤΕΡΑ

3 ΤΡΙΤΗ

4 ΤΕΤΑΡΤΗ

5 ΠΕΜΠΤΗ — Εἰρήνης μεγαλομάρτυρος, Ἐφραίμ ὁσιομ.

6 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

7 ΣΑΒΒΑΤΟ

ΜΑΪΟΣ 2022

8 ΚΥΡΙΑΚΗ — ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ
Ἰωάννου Θεολόγου καί Εὐαγγελιστοῦ

9 ΔΕΥΤΕΡΑ — Χριστοφόρου μεγαλομ.

10 ΤΡΙΤΗ

11 ΤΕΤΑΡΤΗ — Κυρίλλου καί Μεθοδίου ἰσαπ.

12 ΠΕΜΠΤΗ

13 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

14 ΣΑΒΒΑΤΟ — Μάρκου νεομ. Κρητός
Λεοντίου Ἱεροσολύμων

ΜΑΪΟΣ 2022

15 ΚΥΡΙΑΚΗ — ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ
Ἐπανακ. Τιμίας Κάρας Ἀποστ. Τίτου

16 ΔΕΥΤΕΡΑ

17 ΤΡΙΤΗ

18 ΤΕΤΑΡΤΗ — ΜΕΣΟΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ

19 ΠΕΜΠΤΗ

20 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — Ἀνακ. λειψ. Ἁγίου Νικολάου ἐπ. Μύρων

21 ΣΑΒΒΑΤΟ — Κωνσταντίνου καί Ἑλένης Ἰσαποστόλων

ΜΑΪΟΣ 2022

22 ΚΥΡΙΑΚΗ — ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΔΟΣ

23 ΔΕΥΤΕΡΑ

24 ΤΡΙΤΗ

25 ΤΕΤΑΡΤΗ — Γ΄ Εὕρ. Τιμ. Κεφ. Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου

26 ΠΕΜΠΤΗ

27 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — Ἰωάννου τοῦ Ρώσου

28 ΣΑΒΒΑΤΟ

ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2022

29 ΚΥΡΙΑΚΗ — ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ

30 ΔΕΥΤΕΡΑ

31 ΤΡΙΤΗ

1 ΤΕΤΑΡΤΗ — Ἀπόδ. Ἑορτῆς Πάσχα

2 ΠΕΜΠΤΗ — Τῆς Ἀναλήψεως

3 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

4 ΣΑΒΒΑΤΟ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2022

5 ΚΥΡΙΑΚΗ — ΑΓ. 318 ΠΑΤΕΡΩΝ
Τῆς Α΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου

6 ΔΕΥΤΕΡΑ

7 ΤΡΙΤΗ

8 ΤΕΤΑΡΤΗ — Καλλιόπης μ.

9 ΠΕΜΠΤΗ — Ὁσίων Πέντε Κανονικῶν Παρθένων

10 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

11 ΣΑΒΒΑΤΟ — ΨΥΧΟΣΑΒΒΑΤΟΝ
Βαρθολομαίου καί Βαρνάβα ἀποστ.
Παναγίας Ἄξιόν Ἐστιν, Λουκᾶ Κριμαίας

ΙΟΥΝΙΟΣ 2022

12 ΚΥΡΙΑΚΗ — ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ

13 ΔΕΥΤΕΡΑ — ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

14 ΤΡΙΤΗ — Κυρίλλου ἐπισκ. Γορτύνης

15 ΤΕΤΑΡΤΗ

16 ΠΕΜΠΤΗ

17 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

18 ΣΑΒΒΑΤΟ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2022

19 ΚΥΡΙΑΚΗ — Α΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ (ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ)

20 ΔΕΥΤΕΡΑ

21 ΤΡΙΤΗ

22 ΤΕΤΑΡΤΗ

23 ΠΕΜΠΤΗ — Ἰωακείμ ἐπισκ. Χερρονήσου
Νεομ. Ἐπισκόπων καί τῶν σύν αὐτοῖς

24 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — Γεν. Τιμ. Προδρόμου & Βαπτιστοῦ Ἰωάννου
Ἰωακείμ ἐπισκ. Πέτρας

25 ΣΑΒΒΑΤΟ — Μεθοδίου ἐν Νιβρύτῳ, Φεβρωνίας

ΙΟΥΝΙΟΣ - ΙΟΥΛΙΟΣ 2022

26 ΚΥΡΙΑΚΗ — Β΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ

27 ΔΕΥΤΕΡΑ

28 ΤΡΙΤΗ — Σεργίου όσ. Μαγίστρου

29 ΤΕΤΑΡΤΗ — ΠΕΤΡΟΥ καί ΠΑΥΛΟΥ Πρωτοκορυφαίων Ἀποστόλων

30 ΠΕΜΠΤΗ — Σύναξις τῶν Ἁγίων Δώδεκα Ἀποστόλων

1 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — Κοσμᾶ & Δαμιανοῦ τῶν Ἀναργύρων τῶν ἐν Ρώμῃ

2 ΣΑΒΒΑΤΟ — Σύναξις Παναγίας Ὀρφανῆς

ΙΟΥΛΙΟΣ 2022

3 ΚΥΡΙΑΚΗ — Γ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ
Πάντων τῶν ἐν Κρήτῃ διαλαμψάντων Ἁγίων

4 ΔΕΥΤΕΡΑ — Ἀνδρέου Κρήτης

5 ΤΡΙΤΗ — Ἀθανασίου τοῦ ἐν Ἄθῳ

6 ΤΕΤΑΡΤΗ

7 ΠΕΜΠΤΗ — Κυριακῆς Μεγαλομ.

8 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — Προκοπίου μεγαλομ.

9 ΣΑΒΒΑΤΟ — Μεθοδίου ἱερομ. ἐπισκ. Λάμπης

ΙΟΥΛΙΟΣ 2022

10 ΚΥΡΙΑΚΗ — Δ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ
Παρθενίου καί Εὐμενίου ἐν Κουδουμᾷ
Σύναξις πάντων τῶν ἐν Κρήτῃ διαλαμψ. Ἁγίων

11 ΔΕΥΤΕΡΑ — Εὐφημίας μεγαλομάρτυρος

12 ΤΡΙΤΗ — Γερασίμου καί Ἀκακίου
Παϊσίου Ἁγιορείτου ὁσ.

13 ΤΕΤΑΡΤΗ

14 ΠΕΜΠΤΗ — Πέτρου Κρητός,
Τεσσάρων νεομ. ἐκ Κισσάμου

15 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — Κηρύκου καί Ἰουλίττης

16 ΣΑΒΒΑΤΟ

ΙΟΥΛΙΟΣ 2022

17 ΚΥΡΙΑΚΗ — ΑΓΙΩΝ 630 ΠΑΤΕΡΩΝ (Δ΄ Οἰκ. Συν.)
Μαρίνης μεγαλομάρτυρος

18 ΔΕΥΤΕΡΑ

19 ΤΡΙΤΗ

20 ΤΕΤΑΡΤΗ — Προφήτου Ἠλιού τοῦ Θεσβίτου

21 ΠΕΜΠΤΗ

22 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — Μαρίας Μαγδαληνῆς
Μαρκέλλης

23 ΣΑΒΒΑΤΟ

ΙΟΥΛΙΟΣ 2022

24 ΚΥΡΙΑΚΗ — ΣΤ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ
Χριστίνης μεγαλομάρτυρος

25 ΔΕΥΤΕΡΑ — Ἡ Κοίμησις τῆς Ἁγίας Ἄννης

26 ΤΡΙΤΗ — Παρασκευῆς ὁσιομ.

27 ΤΕΤΑΡΤΗ — Παντελεήμονος μεγαλομ. & Ἰαματικοῦ

28 ΠΕΜΠΤΗ — Εἰρήνης Χρυσοβαλάντου

29 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

30 ΣΑΒΒΑΤΟ — Σίλα Ἀποστόλου

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2022

31 ΚΥΡΙΑΚΗ — Ζ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ

1 ΔΕΥΤΕΡΑ — Πρόοδος Τιμίου Σταυροῦ
(ἀρχή νηστείας)

2 ΤΡΙΤΗ

3 ΤΕΤΑΡΤΗ

4 ΠΕΜΠΤΗ

5 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

6 ΣΑΒΒΑΤΟ — Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ
ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2022

7 ΚΥΡΙΑΚΗ — Η΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ
Ὁσίου Ἰωσήφ τοῦ Γεροντογιάννη

8 ΔΕΥΤΕΡΑ — Μύρωνος ἐπισκ. Κρήτης τοῦ θαυματ.

9 ΤΡΙΤΗ

10 ΤΕΤΑΡΤΗ

11 ΠΕΜΠΤΗ — Σύναξις Παναγίας Ἐλεούσης

12 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — Τῶν ἐκ Κρήτης 12 στρατιωτῶν μαρτ.

13 ΣΑΒΒΑΤΟ — Σύν. Παναγίας Γαλακτοτροφούσης

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2022

14 ΚΥΡΙΑΚΗ — Θ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ

15 ΔΕΥΤΕΡΑ — Η ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

16 ΤΡΙΤΗ

17 ΤΕΤΑΡΤΗ — Εὐτυχίου Γορτύνης καί αὐταδ. αὐτοῦ

18 ΠΕΜΠΤΗ — Ματθαίου νεομ. τοῦ ἐκ Γερακαρίου

19 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — Ἀθανασίου Πατελάρου, Πατρ. ΚΠόλεως

20 ΣΑΒΒΑΤΟ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2022

21 ΚΥΡΙΑΚΗ — Ι΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ

22 ΔΕΥΤΕΡΑ

23 ΤΡΙΤΗ — Ἀπόδ. Κοιμήσεως Θεοτόκου
Εἰρηναίου Λουγδούνου

24 ΤΕΤΑΡΤΗ — Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ
Ἁγ. Διονυσίου τοῦ ἐν Ζακύνθῳ

25 ΠΕΜΠΤΗ — Τίτου Ἀποστόλου, Α΄ Ἐπισκόπου Κρήτης

26 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

27 ΣΑΒΒΑΤΟ — Φανουρίου μεγαλομάρτυρος

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2022

28 ΚΥΡΙΑΚΗ — ΙΑ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ

29 ΔΕΥΤΕΡΑ — Ἡ Ἀποτ. τῆς Τιμ. Κεφαλῆς
Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ

30 ΤΡΙΤΗ — Ἀλεξάνδρου ΚΠόλεως

31 ΤΕΤΑΡΤΗ — Κατάθ. Τιμ. Ζώνης τῆς Ὑπερ. Θεοτόκου

1 ΠΕΜΠΤΗ — Ἀρχή τῆς Ἰνδίκτου
Νικολ. Κουρταλιώτου

2 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — Ἰωάν. Νηστευτοῦ ΚΠόλεως
Κοσμᾶ Ἐρημίτου

3 ΣΑΒΒΑΤΟ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2022

4 ΚΥΡΙΑΚΗ — ΙΒ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ
Ἀνθίμου νέου ἀσκητοῦ

5 ΔΕΥΤΕΡΑ

6 ΤΡΙΤΗ

7 ΤΕΤΑΡΤΗ

8 ΠΕΜΠΤΗ — ΤΟ ΓΕΝΕΘΛΙΟΝ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

9 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — Σύναξις Ἰωακείμ καί Ἄννης

10 ΣΑΒΒΑΤΟ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2022

11 ΚΥΡΙΑΚΗ — ΠΡΟ ΤΗΣ ΥΨΩΣΕΩΣ
Σύναξις Παναγίας Ἀντιφωνητρίας

12 ΔΕΥΤΕΡΑ

13 ΤΡΙΤΗ — Ἀνάμν. Ἐγκ. Ναοῦ Ἀναστάσεως

14 ΤΕΤΑΡΤΗ — ΥΨΩΣΙΣ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

15 ΠΕΜΠΤΗ — Ἰωάννου νεομ. ἐκ Σφακίων

16 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — Εὐφημίας Μεγαλομάρτυρος

17 ΣΑΒΒΑΤΟ — Σοφίας, Πίστεως, Ἐλπίδος καί Ἀγάπης

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2022

18 ΚΥΡΙΑΚΗ — ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΨΩΣΙΝ
Εὐμενίου ἐπισκ. Γορτύνης

19 ΔΕΥΤΕΡΑ

20 ΤΡΙΤΗ — Εὐσταθίου μεγαλομ., Ἰωάν. Ξένου, Ἱλαρ. Νέου

21 ΤΕΤΑΡΤΗ

22 ΠΕΜΠΤΗ

23 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — Σύλληψις Τιμ. Προδρόμου
Ξανθίππης & Πολυξένης

24 ΣΑΒΒΑΤΟ — Σύναξις Παναγίας Παληανῆς
Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2022

25 ΚΥΡΙΑΚΗ — Α΄ ΛΟΥΚΑ
Σύναξις Παναγίας Εὐαγγελιστρίας Μοχοῦ

26 ΔΕΥΤΕΡΑ — Ἡ Μετάστασις Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου

27 ΤΡΙΤΗ

28 ΤΕΤΑΡΤΗ — Χαρίτωνος ὁμολ.

29 ΠΕΜΠΤΗ — Κυριακοῦ ὁσ. ἀναχωρητοῦ

30 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

1 ΣΑΒΒΑΤΟ — Παναγίας Γοργοϋπηκόου

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2022

2 ΚΥΡΙΑΚΗ — Β΄ ΛΟΥΚΑ

3 ΔΕΥΤΕΡΑ — Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου

4 ΤΡΙΤΗ

5 ΤΕΤΑΡΤΗ

6 ΠΕΜΠΤΗ — Φιλίππου ἐπισκ. Γορτύνης

7 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — Ὁσίου Ἰωάννου Ἐρημίτου καί 98 ὁσίων

8 ΣΑΒΒΑΤΟ — Πελαγίας ὁσίας
Πινυτοῦ ἐπισκ. Κνωσοῦ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2022

9 ΚΥΡΙΑΚΗ — Γ΄ ΛΟΥΚΑ

10 ΔΕΥΤΕΡΑ

11 ΤΡΙΤΗ — Μελετίου Πηγᾶ Πατρ. Ἀλεξανδρείας

12 ΤΕΤΑΡΤΗ

13 ΠΕΜΠΤΗ

14 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

15 ΣΑΒΒΑΤΟ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2022

16 ΚΥΡΙΑΚΗ — Δ΄ ΛΟΥΚΑ
(ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ, Ζ΄ ΟΙΚ. ΣΥΝΟΔΟΥ)

17 ΔΕΥΤΕΡΑ

18 ΤΡΙΤΗ — Λουκᾶ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ

19 ΤΕΤΑΡΤΗ

20 ΠΕΜΠΤΗ — Γερασίμου ἐν Κεφαλλην.
Ἀνδρονίκου τοῦ Κρητός
Ἀρτεμίου Μεγαλομάρτυρος

21 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

22 ΣΑΒΒΑΤΟ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2022

23 ΚΥΡΙΑΚΗ — ΣΤ΄ ΛΟΥΚΑ
Ἰακώβου Ἀποστόλου Ἀδελφοθέου

24 ΔΕΥΤΕΡΑ

25 ΤΡΙΤΗ

26 ΤΕΤΑΡΤΗ — Δημητρίου μεγαλομ. τοῦ Μυροβλήτου

27 ΠΕΜΠΤΗ — Νέστορος μάρτυρος

28 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — Ἁγίας Σκέπης Θεοτόκου,
(ΕΘΝΙΚΗ ΕΟΡΤΗ)
Ἁγίων 4 Μαρτύρων ἐν Ρεθύμνῃ

29 ΣΑΒΒΑΤΟ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2022

30 ΚΥΡΙΑΚΗ — Ε΄ ΛΟΥΚΑ

31 ΔΕΥΤΕΡΑ

1 ΤΡΙΤΗ — Κοσμᾶ & Δαμιανοῦ Ἀναργ. & Θεοδότης μητρ. αὐτῶν

2 ΤΕΤΑΡΤΗ

3 ΠΕΜΠΤΗ — Ἀνακ. λειψ. Ἁγίου Γεωργίου Τροπαιοφόρου

4 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

5 ΣΑΒΒΑΤΟ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2022

6 ΚΥΡΙΑΚΗ — Ζ΄ ΛΟΥΚΑ

7 ΔΕΥΤΕΡΑ

8 ΤΡΙΤΗ — Παμμεγίστων Ταξιαρχ. Μιχαήλ & Γαβριήλ (Ὁλοκ. Ἀρκαδίου)

9 ΤΕΤΑΡΤΗ — Νεκταρίου Αἰγίνης τοῦ θαυματουργοῦ

10 ΠΕΜΠΤΗ

11 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — Μηνᾶ μεγαλομ., Βίκτωρος καί Βικεντίου

12 ΣΑΒΒΑΤΟ — Ἰωάννου ΚΠόλεως τοῦ Χρυσοστόμου

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2022

13 ΚΥΡΙΑΚΗ — Η΄ ΛΟΥΚΑ
Ἰωάννου Χρυσοστόμου

14 ΔΕΥΤΕΡΑ — Φιλίππου ἀποστόλου

15 ΤΡΙΤΗ — (Ἀρχή νηστείας Χριστουγέννων)

16 ΤΕΤΑΡΤΗ — Ματθαίου Ἀποστόλου καί Εὐαγγελιστοῦ

17 ΠΕΜΠΤΗ

18 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

19 ΣΑΒΒΑΤΟ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2022

20 ΚΥΡΙΑΚΗ — Θ΄ ΛΟΥΚΑ

21 ΔΕΥΤΕΡΑ — ΤΑ ΕΙΣΟΔΙΑ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

22 ΤΡΙΤΗ — Ἀνθίμου Κρήτης
Ἰακώβου τοῦ ἐν Εὐβοίᾳ

23 ΤΕΤΑΡΤΗ

24 ΠΕΜΠΤΗ

25 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — Αἰκατερίνης Μεγαλομ. καί Πανσόφου

26 ΣΑΒΒΑΤΟ — Στυλιανοῦ ὁσ. Παφλαγόνος, Νίκωνος ὁσ. τοῦ «Μετανοεῖτε»

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2022

27 ΚΥΡΙΑΚΗ — ΙΓ΄ ΛΟΥΚΑ
Ἀρσενίου ἐν Ράξῳ,
Γρηγορίου καί Γερασίμου τῶν Σιναϊτῶν

28 ΔΕΥΤΕΡΑ

29 ΤΡΙΤΗ — Φιλουμένου μάρτυρος

30 ΤΕΤΑΡΤΗ — Ἀνδρέου Ἀποστόλου τοῦ Πρωτοκλήτου
(Θρονική Ἑορτή Οἰκ. Πατριαρχείου)

1 ΠΕΜΠΤΗ

2 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — ὁσίου Πορφυρίου Καυσοκαλυβίτου

3 ΣΑΒΒΑΤΟ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2022

4 ΚΥΡΙΑΚΗ — Ι΄ ΛΟΥΚΑ
Βαρβάρας μεγαλομάρτυρος

5 ΔΕΥΤΕΡΑ — Σάββα ὁσίου τοῦ Ἡγιασμένου

6 ΤΡΙΤΗ — Νικολάου ἀρχιεπισκ. Μύρων

7 ΤΕΤΑΡΤΗ

8 ΠΕΜΠΤΗ

9 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — Σύλληψις Ἁγίας Ἄννης

10 ΣΑΒΒΑΤΟ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2022

11 ΚΥΡΙΑΚΗ — ΙΑ΄ ΛΟΥΚΑ, Τῶν Ἁγίων Προπατόρων

12 ΔΕΥΤΕΡΑ — Σπυρίδωνος ἐπ. Τριμυθοῦντος

13 ΤΡΙΤΗ — Εὐστρατίου, Εὐγενίου & τῶν σύν αὐτοῖς μαρτ.

14 ΤΕΤΑΡΤΗ

15 ΠΕΜΠΤΗ — Ἐλευθερίου ἱερομάρτυρος καί Ἀνθίας μητρός αὐτοῦ

16 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

17 ΣΑΒΒΑΤΟ — Διονυσίου ἐπισκ. Αἰγίνης θαυμ.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2022

18 ΚΥΡΙΑΚΗ — ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ

19 ΔΕΥΤΕΡΑ

20 ΤΡΙΤΗ — Ἰγνατίου ἱερομ. τοῦ Θεοφ.

21 ΤΕΤΑΡΤΗ

22 ΠΕΜΠΤΗ — Ἀναστασίας μεγαλομ. τῆς Φαρμακολυτρίας

23 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — Τῶν Ἁγίων Δέκα Μαρτύρων Κρήτης

24 ΣΑΒΒΑΤΟ — Εὐγενίας ὁσιοπαρθενομάρτυρος

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2022

25 ΚΥΡΙΑΚΗ — Η ΚΑΤΑ ΣΑΡΚΑ ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

26 ΔΕΥΤΕΡΑ — Σύναξις Ὑπεραγίας Θεοτόκου

27 ΤΡΙΤΗ — Στεφάνου Πρωτομ. καί Ἀρχιδιακ.

28 ΤΕΤΑΡΤΗ

29 ΠΕΜΠΤΗ

30 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ — Γεδεών ὁσιομ. τοῦ Καρακαλληνοῦ

31 ΣΑΒΒΑΤΟ

Σ Η Μ Ε Ι Ω Σ Ε Ι Σ

Σ Η Μ Ε Ι Ω Σ Ε Ι Σ

Σ Η Μ Ε Ι Ω Σ Ε Ι Σ

Σ Η Μ Ε Ι Ω Σ Ε Ι Σ

Σ Η Μ Ε Ι Ω Σ Ε Ι Σ

Τό «ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ 2022
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ
ΠΕΤΡΑΣ ΚΑΙ ΧΕΡΡΟΝΗΣΟΥ»
τυπώθηκε σέ 12.000 ἀντίτυπα
στίς Γραφικές Τέχνες «ΤΥΠΟΚΡΕΤΑ α.ε.»
**προνοίᾳ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
Πέτρας καί Χερρονήσου κ. Γερασίμου.**

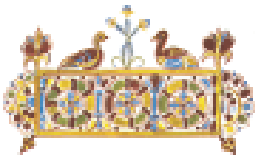

Ἐπιμέλεια:
Ὁ Πρωτοσύγκελλος
Ἀρχιμ. Τῖτος Ταμπακάκης

Συγγραφή κειμένων:
Ἀρχιμ. Εὐγένιος Καρακωνσταντάκης

Διόρθωση κειμένων:
κ. Ἑλένη Μελιδονιώτου-Ψαράκη
φιλόλογος

Τά ἔσοδα ἀπό τήν πώληση τοῦ ἡμερολογίου θά διατεθοῦν
γιά τό φιλανθρωπικό ἔργο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.